

Begroting 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Welkom	5
Aanbiedingsbrief.....	5
Bestuur en portefeuillevdeling.....	6
Ambities	10
Pijler 1 Bestuur en participatie	18
Pijler 2 Zorg	30
Pijler 3 Economie, werk en recreatie	40
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	50
Pijler 5 Middelen en ondersteuning	66
Hoofdpijnen	74
Paragrafen	111
Lokale heffingen	111
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	117
Onderhoud kapitaalgoederen	124
Financiering.....	129
Bedrijfsvoering.....	133
Verbonden partijen	138
Grondbeleid	144
Financiële begroting	148
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	148
Overhead en vennootschapsbelasting	149
Stand en verloop van de reserve en voorzieningen	150
Balans en EMU overzicht	153

Investeringsen 2022.....	155
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten	155
Lasten en baten per pijler	156
Toelichting op de baten en lasten per pijler.....	157
Totaaloverzicht beleidsindicatoren.....	162
Bijlagen	165
Missie en toekomstvisie.....	165
Collegeprogramma 2018-2022	165

Welkom

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Met gepaste trots bieden wij u de begroting 2022 aan. Dit is de laatste begroting van ons college. We zijn blij dat we ook in dit jaar een sluitende begroting kunnen voorleggen.

Bij het vaststellen van de Sturingsmonitor 2021 heeft uw raad wensen en kaders meegeven voor het opstellen van de Begroting 2022. De vastgestelde financiële uitgangspunten kunt u nalezen in het hoofdstuk Hoofdlijnen.

Begrotingsresultaat

De begroting heeft dezelfde opzet als voorgaand jaar en is volgens de vastgestelde kaders opgesteld. Daarnaast zijn we bezig geweest om dit document verder door te ontwikkelen. Mede dankzij de Raadsklankbordgroep zetten we stappen naar een beter P&C document. In het gesprek met de Raadsklankbordgroep is onder andere gesproken over de inhoud van het document, de app en het besluitvormingsproces.

De begroting voor 2022 en het meerjarenperspectief is sluitend. Het was een uitdaging om dit te bereiken. Eerst zijn de tarieven geïndexeerd. Vervolgens hebben we kritisch gekeken naar de voorgenomen ambities. We kunnen de voorgenomen ambities waarmaken. Tegelijkertijd signaleren we dat we hiervoor de reserves moeten aanspreken. In 2023 zakt de VAR onder de afgesproken ondergrens van € 3 miljoen. Wij vinden dit een acceptabel risico. De verwachting is dat er komend jaar nog meevallers zullen zijn, in onder andere het grondbedrijf, en dat daarmee de VAR kan worden aangevuld.

In deze begroting is de herverdeling van het Gemeentefonds nog niet meegenomen. Eerder leek het er op dat deze negatief zou uit vallen voor de gemeente Aa en Hunze. De laatste berekening laat echter nu een klein voordeel zien. Verder is het nog niet duidelijk hoe komend jaar de invoering van de Omgevingswet uitpakt en welke ontwikkelingen er op het gebied van duurzaamheid en de energietransitie plaats gaan vinden.

Begroting 2022 en Sociaal Domein

Na een aantal jaren van tekorten op het Sociaal Domein is de verwachting dat we op termijn binnen de rijksmiddelen kunnen blijven. We verwachten aanvullende rijksmiddelen voor jeugdzorg. Dit betekent niet dat we zorgenvrij zijn. Er zijn ontwikkelingen die nog financiële gevolgen kunnen hebben voor onze gemeente. Zoals bijvoorbeeld de overgang van de functie 'Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang' en de ontwikkeling van de uitgaven binnen de WMO. Welke omvang die ontwikkelingen hebben is nog onduidelijk.

Ambities

Samen met de inwoners werken we aan een leefbare en duurzame samenleving. Hierbij is ruimte voor eigen initiatieven. Dit is tijdens de coronacrisis duidelijk geworden met de naoberschap-initiatieven. Dit ondersteunen wij als gemeente van harte, ook na de coronacrisis.

Immers, ook dit draagt bij aan onze ambitie: 'Aa en Hunze is een prachtige plattelandsgemeente. Het is sterk, vitaal en veilig. Samen met inwoners zorgen we ervoor dat dit zo blijft en mogelijk nog sterker, leefbaarder, duurzamer en vitaler wordt.' Deze ambitie is uitgewerkt in de 'Herijking strategische toekomstvisie 2025' en het collegeprogramma 'Samen Doen'. Het vormt de basis van onze begroting.

Verder is er gekeken naar de input die u heeft geleverd in de Sturingsmonitor. Tevens is er ruimte voor een aantal belangrijke zaken, zoals de renovatie van sportzaal de Strohalp, de woonvisie, economische koersnota, ontwikkelvisie Gasselternveld, de dienstverlening, het goed organiseren van de verkiezingen, soepele invoering van de omgevingswet en nieuwbouw van de basisschool in Eexterveen. De rest van de ambities wordt verder uitgewerkt in het hoofdstuk ambities.

Corona

De coronacrisis overviel iedereen in maart 2020. Binnen een paar dagen zag de wereld er geheel anders uit. Gelukkig lijkt het erop dat het virus onder controle komt. De maatregelen worden steeds verder losgelaten en we gaan langzaam weer naar een open samenleving. Een samenleving waar we elkaar gelukkig weer mogen ontmoeten. Met zowel de raad als intern hebben we werkconferenties georganiseerd en gekeken naar de gevolgen van corona op lange termijn. De conclusie uit beide sessies was dat de (soms gevreesde) lange termijneffecten zullen meevallen. Voor de gemeente spelen er geen acute zaken waar we actie op moeten ondernemen. Wel zijn er aandachtspunten naar voren gekomen uit de beide werkconferenties. Deze willen we graag na de gemeenteraadsverkiezingen meegeven aan de nieuwe raad. Voor nu hebben we in deze begroting geen rekening gehouden met corona gerelateerde inkomsten en uitgaven.

Een toekomstbestendige organisatie

Om bovenstaande ambities te kunnen realiseren, investeren we fors in het toekomstbestendig maken van onze organisatie. De laatste jaren is er veel veranderd in de werkzaamheden van de gemeente. Denk hierbij aan nieuwe taken en het complexer worden van het werk. Het hoge ambitieniveau en het deels loslaten van het principe van de regiegemeente heeft grote invloed op de organisatie. De combinatie van deze ontwikkelingen heeft er toe geleid dat het al langere tijd piept en kraakt binnen de organisatie. Dit heeft bijvoorbeeld zijn weerslag op de dienstverlening richting onze inwoners.

Tijdens de behandeling van de Bestuursrapportage door uw raad is afgesproken dat we hier op terugkomen. Op basis van een analyse van de structurele knelpunten binnen onze organisatie zijn in deze begroting voorstellen opgenomen. Deze voorstellen moeten er toe leiden dat we naar een robuuste organisatie gaan en bijdragen aan het verbeteren van onze dienstverlening. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de voorstellen toegelicht.

Slotwoord

De Begroting 2022 is de laatste begroting van dit college. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart volgend jaar dragen we het stokje over aan het volgende college.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het college van de gemeente Aa en Hunze

mevrouw mr. M. Tent
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

Bestuur en portefeuillevdeling

<p>Burgemeester A.W. Hiemstra</p>	<p>Wethouder H. Heijerman (Combinatie Gemeentebelangen)</p>	<p>Wethouder B. Luinge (VVD)</p>	<p>Wethouder Drs. N.J.P. Lambert (Groen Links)</p>
			
<p><i>Vervanging door wethouder Heijerman</i></p>	<p><i>Vervanging door burgemeester Hiemstra</i></p>	<p><i>Vervanging door wethouder Lambert</i></p>	<p><i>Vervanging door wethouder Luinge</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijke coördinatie • Algemeen bestuur • Communicatie • Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering) • Veiligheidsregio (Brandweer/GHOR) • Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen . • Dienstverlening • Personeel en Organisatie • Informatisering en automatisering • Integrale handhaving • Informatieveiligheid en privacy • Vereniging van Nederlandse gemeenten • Vereniging van Drentse gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijke ontwikkeling • Volkshuisvesting, woningbouw • Omgevingsvergunningen • Kern- en buurtgericht werken • Beheer openbare ruimte (o.a. wegen, groen, fietspaden) • Verkeer en Vervoer • Accommodatiebeleid over dorpshuizen • Plattelands- en natuurontwikkeling (incl. P10) • Landbouwbeleid m.b.t. versterken landelijk gebied • Begraven en begraafplaatsen • Cultuurhistorie, cultureel erfgoed • RUD • Eerste loco-burgemeester 	<ul style="list-style-type: none"> • Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid • Grondbeleid, grondzaken en gemeentelijk vastgoed • Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid • Recreatie en toerisme • Recreatieschap Drenthe Diever • Onderwijs, inclusief onderwijs-huisvesting en kindcentra • Volwasseneneducatie • Laaggeletterdheid • Water, waterbeheer en riolering • Afval • Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties • Leerplicht • GGD • Internationale betrekkingen, w.o. EDR • Volksgezondheid • Tweede loco-burgemeester 	<ul style="list-style-type: none"> • Financiën, en verzekering • Grondbedrijf • Participatie, jeugd en V • Belastingen • Stichting Attenta (voor sociaal Team) • Arbeidsmarktbeleid en sociale werkvoorziening • Welzijns- en gezondheidsbeleid • Sociale Zaken & armoedebeleid • Duurzaamheid en duurzame energie • Global Goals en Fairtrade • Schuldhulpverlening • Cultuurbeleid • Inburgering, vluchtelingen • Leerlingenvervoer • Werkvoorzieningsschaar Alescon (in liquidatie) • Gemeenschappelijke reorganisatie Werkplein Drentse Aa (WPDA) • Gemeenschappelijke reorganisatie Publiek vervoer Groningen Drenthe • Derde loco-burgemeester
---	---	---	--

<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van Strategische Toekomstvisie 2025 naar Omgevingsvisie • Implementatie omgevingswet • Gaswinning en schadeafhandeling (alg. STRONG) • Nieuwe planning en control cyclus 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwoner participatie/veranderende rol overheid • Gebiedsontwikkeling Drentsche Aa • Leader Zuidoost Drenthe • Koopcentrum Gieten • Agenda voor de Veenkoloniën • Vernieuwing MFC de Boerhoorn Rolde • Stuurgroep Hunze • Regio Deal voor het onderdeel wonen en coördinator 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • N34 ontwikkeling • Glasvezel • Toekomst vakantieparken • Ontwikkeling Gasselternveld • Regio Deal voor het onderdeel werk 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programma Transform. Sociaal Domein • In Fore Care (Europees project rondom mantelzorg) • Kans voor de Veenkoloniën • Windenergie • Regio Deal voor het onderdeel welzijn
---	--	---	---

Ambities

Inleiding

De vijf pijlers in deze begroting geven onze ambities voor 2022 weer. Centraal staan de effecten in de samenleving met de hierbij behorende ambities (subdoelen) beleidsvoornemens (activiteiten). Daarbij kijken we ook naar de samenhang tussen de thema's en pakken overkoepelende thema's gezamenlijk op. Een mooi voorbeeld hiervan is het opstellen van het uitvoeringsprogramma van de Woonvisie.

Onze ambities in pijler 1 *Bestuur en participatie* hebben betrekking op het functioneren van gemeenteraad en college en het horen, informeren en betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij gemeentelijke vraagstukken. Ook de thema's openbare orde en veiligheid, publiekszaken en verkiezingen zijn in deze pijler te vinden.

Binnen de pijler 2 *Zorg* is onze centrale ambitie dat inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid kunnen meedoen in de samenleving. Dit door in te zetten op preventie en meedoen, om zo ook duurdere specialistische zorg te voorkomen.

Bij pijler 3 *Economie, werk en recreatie* gaat het om het aantrekkelijk werken, ondernemen, recreëren en verblijven in onze gemeente.

De ambitie binnen pijler 4 *Voorzieningen, leefbaarheid en wonen* is dat we een duurzame gemeente willen zijn, maar ook aantrekkelijk om te wonen met goede voorzieningen.

Tot slot het fundament pijler 5 *Middelen en ondersteuning* waarin staat beschreven hoe we als gemeentelijke organisatie zo efficiënt en effectief mogelijk werken en in staat zijn aan te sluiten bij de behoeften en wensen van inwoners en politiek.

Onderstaand lichten we per pijler onze ambities voor 2022 toe. De inhoudelijke onderbouwing van de beleidsvoornemens treft u aan bij het onderdeel Hoofdlijnen – meerjarenbegroting 2022 – 2025.

Ambities pijler 1| Bestuur en participatie

In pijler 1 Bestuur en Participatie ligt onze focus op een sterk, vitaal en veilig Aa en Hunze. Dit doen we samen met inwoners en zo mogelijk zorgen we er voor dat Aa en Hunze nog sterker, vitaler en veiliger wordt.

In verbinding met onze inwoners

We horen, informeren en betrekken onze inwoners bij gemeentelijke vraagstukken, waarbij we de lijn van de andere manieren van werken en besturen voortzetten. De inbreng van inwoners is van grote waarde voor ons werk en helpt bij het handen en voeten geven van de andere manier van werken en besturen. Daarnaast willen we meer initiatieven faciliteren en/of stimuleren. Daarom stellen we voor het jaar 2022 extra budget beschikbaar voor sponsoring.

Op 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen: het moment waarop onze inwoners bepalen hoe het politieke landschap in Aa en Hunze er uit gaat zien. In de aanloop naar deze dag organiseert de raads werkgroep gemeenteraadsverkiezingen verschillende activiteiten om de opkomst bij de verkiezingen te bevorderen

Een sterk Aa en Hunze

We benutten onze eigen kracht en de kracht van de regio. Samen met de provincie Drenthe en vijf andere gemeenten nemen we deel aan de RegioDeal. Door in te zetten op het versterken van de brede welvaart in dit gebied, boren we de potentie en de kansen die deze regio biedt, aan.

Na de gemeenteraadsverkiezingen gaan we aan de slag met het maken van een nieuwe strategische toekomstvisie. Hierin werken we onze langetermijnvisie uit. Deze visie gebruiken we als een kompas bij beleidsbepaling en besluitvorming. We doen dit in de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden.

Inzetten op gemeentelijke dienstverlening

In 2022 zetten we in op het verbeteren van de fysieke en digitale dienstverlening om onze inwoners zo

goed mogelijk van dienst te zijn, te informeren en te betrekken bij ons werk. Zo hebben we ons bijvoorbeeld tot doel gesteld dat we snel en accuraat reageren op vragen van inwoners. Daarnaast herijken we onze visie op de dienstverlening en leggen deze vast in een 'Dienstverleningspaspoort Aa en Hunze: de inwoner centraal'.

Uitgangspunt is laagdrempelige dienstverlening vanuit het perspectief van de inwoners. Dit betekent bijvoorbeeld dat inwoners zowel via de website als via de telefoon een afspraak kunnen maken voor een bezoek aan het gemeentehuis. Ook kunnen inwoners hun vragen digitaal stellen op een moment dat het hun schikt.

We gaan op verschillende vlakken van de (digitale) toegankelijkheid en de herkenbaarheid van Aa en Hunze aan de slag. Eind 2022 staat er een opgeschoonde, verbeterde en actuele website.

Samen werken aan een veilig Aa en Hunze

Samen met externe partners en inwoners dragen we zorg voor een veilige omgeving. In 2022 leggen we het accent op de handhaving op de permanente bewoning op recreatieparken en daarbij in het bijzonder de brandveiligheid op deze parken. Daarbij is speciale aandacht voor de omstandigheden van kinderen die met ouder(s)/verzorger(s) onrechtmatig wonen op vakantieparken.

Uiteraard blijven we aandringen op het verder afbouwen van de mijnbouwactiviteiten en een ruimhartige, onafhankelijke en rechtvaardige schade-afhandeling voor onze inwoners.

Verder zetten we in op het vergroten van de bewustwording van ondermijning en onderzoeken we hoe we als gemeente nog weerbaarder kunnen worden als het gaat om ondermijning.

Een integrale aanpak van complexe zaken

Bij complexe zaken gaat het om zaken waarbij meerdere zorg- en veiligheidsinstanties betrokken zijn. De vraagstukken hebben op enige manier een negatieve invloed op (een deel van) de samenleving. Als gemeente zoeken we in samenwerking met interne en externe partijen naar een oplossing die voor zowel voor het individu als de samenleving het beste is.

We richten ons hierbij op het voorkomen van een escalatie en maken daarbij gebruik van het AVE-model (Aanpak Voorkoming Escalatie). In 2022 werken we, integraal en met alle netwerkpartners, aan de doorontwikkeling van dit model. We doen ervaring op en sturen daar waar dat nodig is bij.

Ambities Bestuur en participatie

Beleidsvoornemens Bestuur en participatie structureel (s) en incidenteel (i)

omschrijving beleidsvoornemens	i/s	2022	2023	2024	2025
Invulling vacature griffie	s	-24.000			
Structureel budget rekenkamercommissie	s	-17.000			
Budget opkomstbevorderende maatregelen gemeenteraadsverkiezingen	i	-20.000			
Opstellen nieuwe strategische toekomstvisie	i	-50.000			
Regio Deal	i	-			
Sponsoring	i	205.000			
		-15.000			
Totaal		331.000			

De inhoudelijke onderbouwing van de beleidsvoornemens treft u aan bij het onderdeel Hoofdlijnen – meerjarenbegroting 2022 – 2025.

Ambities pijler 2| Zorg

Transformatie Sociaal Domein

Onze centrale ambitie is dat inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid kunnen meedoen in de samenleving. Dit door in te zetten op preventie en meedoen. Ons uitgangspunt is daarbij te kijken wat een inwoner wel kan in plaats van wat iemand niet kan. Ondersteuning bieden wanneer dit nodig is, passend bij de vraag en problemen niet groter maken dan ze zijn.

Hiermee willen we ook het tekort op de Jeugdzorg en Wmo terug te dringen. De verwachting is dat het tekort op de Jeugdzorg is weggewerkt met de extra bijdrage van het Rijk.

Integrale samenwerking maatschappelijke organisaties

Om vragen van inwoners goed en snel te beantwoorden, is een goede samenwerking tussen organisaties van belang. Of het nu gaat om uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering, het vroegtijdig signaleren van schulden of om ondersteuning van inwoners met veel problemen.

Een brede kijk op gezondheid

We werken vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Zo is erbij gezondheidsklachten vaak sprake van achterliggende problematiek, zoals schulden, eenzaamheid of een slechte woonsituatie. Door in te blijven zetten op preventie, meedoen en vroegsignalering dragen we bij aan het welzijn van onze inwoners.

Extra inzet Attenta

Attenta vraagt incidenteel een budget boven op de structurele subsidie ten behoeve van inzet extra medewerkers van de sociale teams. Enerzijds om de toenemende vraag (aantal meldingen) op de te kunnen vangen en anderzijds om ook te kunnen participeren in de projecten die lopen of gaan starten zoals bijvoorbeeld Decentralisatie Beschermd Wonen, Vitale Vakantieparken en het project Vroegsignalering.

Ambities Zorg

Beleidsvoornemens Zorg structureel (s) en incidenteel (i)

omschrijving beleidsvoornemens	i/s	2022	2023	2024	2025
Doorontwikkeling inkoop samenwerking NMD	s	-			
		166.000			
Nieuwbouw basisschool de Kameleon Eexterveen (investering)	s	x			
Nieuwbouw basisschool de Kameleon Eexterveen aanpassing/optimalisatie parkeervoorzieningen en sportveld	s	-4.800			
Renovatie/nieuwbouw basisschool Prins Willem Alexander Eest	s		x		
Ontwikkeling- en uitvoeringsgeld aanpak laaggeletterdheid	s	-10.000			
Extra subsidie Stichting Attenta	i	-			
		164.000			
IVN Natuur en Milieu educatie	i	-9.000			
Samen maak je de route - leerbudget en experimenteren in het sociaal domein	i	-25.000			
			25.000		
Preventie, versterking voorliggend veld en impuls leefbaarheid & mobiliteit	i	-			
		240.000			
Totaal		-	-		
		619.000	25.000		

De inhoudelijke onderbouwing van de beleidsvoornemens treft u aan bij het onderdeel Hoofdlijnen – meerjarenbegroting 2022 – 2025.

Ambities pijler 3| Economie, werk en recreatie

In de gemeente Aa en Hunze is het aantrekkelijk werken, ondernemen, recreëren en verblijven. Leefbaarheid, kwaliteit en innovatie staan centraal. We bieden ruimte voor economische ontwikkelingen en investeringen.

Nieuwe economische koersnota

De economische koersnota is vastgesteld in 2022. Hierin is de recreatie- en toerismesector opgenomen. Deze sector is voor onze gemeente erg belangrijk. Met behulp van de nieuwe

economische koersnota willen we bijdragen aan een toekomstgerichte en sterke lokale economie. Daarom reserveren wij voor de komende vier jaar €80.000 per jaar voor de uitvoering. Er zijn diverse nieuwe projecten in de koersnota opgenomen die hiermee worden gefinancierd, waaronder het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen, het aanjagen van duurzame initiatieven, digitalisering en projecten gericht op de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel. Voor de vrijetijdseconomie zijn er nieuwe themaroutes in ontwikkeling, werken we aan vitale vakantieparken en nieuwe impulsen voor het Nationaal Park Drentsche AA en UNESCO Geopark de Hondsrug.

Energie besparen en opwekken

Beperking van het gebruik van fossiele brandstoffen is noodzakelijk. Wij stimuleren daarom het gebruik van duurzame energie en het reduceren van het energieverbruik door het stimuleren van energiebesparende maatregelen. Het Beleidskader Zonne-energie is de basis voor nieuwe initiatieven voor zonne-energie. De Transitievisie Warmte is in 2021 vastgesteld. In 2022 en verder stimuleren we de transitie door inwoners te faciliteren op natuurlijke momenten. Bijzondere aandacht hebben we hierbij voor de groep met de laagste inkomens. Lokale initiatieven die ideeën hebben voor energiebesparing of -opwek gaan wij ook blijvend faciliteren.

Gasselternveld

De Ontwikkelvisie Gasselternveld uit 2010 vormt het uitgangspunt voor de gezamenlijke ambitie van de gemeente Aa en Hunze, provincie Drenthe en Staatsbosbeheer voor de ontwikkeling van het Gasselternveld op lange termijn.

Vanuit deze ontwikkelvisie wordt in samenwerking tussen de gemeente, provincie en Staatsbosbeheer uitvoering gegeven aan de versnellingsopgave Gasselternveld 2021-2022. Met als doel om gezamenlijk de recreatieve exploitatie van de zwemplas te versterken en een veilige en overzichtelijke basisontsluiting voor dag- en verblijfsrecreatie te realiseren.

Goede infrastructuur

Een goede infrastructuur is essentieel voor onze economie. Niet alleen recreanten maar ook onze inwoners hebben belang bij een goede infrastructuur. We zetten verder in op een verbetering van de wandel- en fietspaden, de wegen en de daarbij bijbehorende bermen.

Ambities Economie, werk en recreatie

Beleidsvoornemens Economie, werk en recreatie structureel (s) en incidenteel (i)

omschrijving beleidsvoornemens	i/s	2022	2023	2024	2025
Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie	i	-80.000	-	-	-
Toekomst vakantieparken	i	300.000	80.000	80.000	80.000
Totaal		380.000	80.000	80.000	80.000

De inhoudelijke onderbouwing van de beleidsvoornemens treft u aan bij het onderdeel Hoofdlijnen – meerjarenbegroting 2022 – 2025.

Ambities pijler 4| Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Duurzame Gemeente

We willen een duurzame gemeente zijn. Dit betekent dat de focus ligt op het behouden en versterken van waardevolle flora en fauna (waaronder de steenuil) en het versterken van de biodiversiteit. Dit doen we onder andere door het uitvoeren van ecologisch bermbeheer. Ook zetten we in op het bestrijden van schadelijke uitheemse (berm)planten en plagen (eikenprocessierups).

Vergroten leefbaarheid

Een sterke en leefbare samenleving is van belang voor ons allemaal. Samen met de inwoners zoeken we naar de best passende oplossingen om de leefbaarheid te vergroten. We stimuleren, faciliteren en initiëren initiatieven van inwoners (o.a. via het Leefbaarheidsfonds).

Cultuur heeft een belangrijke verbindende rol en draagt bij aan de leefbaarheid. Daarom gaan we de huidige cultuurnota herzien. Vooruitlopend hierop geven we uitvoering aan het huidige beleid. We ondersteunen de voortzetting van het succesvolle project DAF (Digital Art Factory). Dit is een vorm van cultuureducatie georganiseerd door het ICO Centrum voor Kunst en Cultuur.

Goede voorzieningen

We dragen zorg voor een goede kwaliteit van de openbare ruimte. Kleinschalige knelpunten in de openbare ruimte pakken we snel en adequaat aan. We willen onze infrastructuur in stand houden en waar mogelijk verbeteren. Ter uitvoering van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) gaan we verder met het duurzaam veilig inrichten van de komgrenzen. Verder is er aandacht voor wegenonderhoud, wegreconstructie (rijbaan Rolde-Anderen) en de aanleg van fietspaden (waaronder het fietspad Ekehaar-Nijlande en de fietsverbinding Grolloo-Papenvoort). In samenwerking met de dorpen hebben we de 'slechte' voetpaden geïnventariseerd (qua onderhoud en toegankelijkheid). In 2022 willen we het noodzakelijke onderhoud aan deze voetpaden uitvoeren en de ontbrekende schakels van voetpaden aanleggen.

Het wegwerken van achterstallig onderhoud aan watergangen wordt gecontinueerd om wateroverlast voor inwoners te voorkomen. Conform het meerjarenonderhoudsplan van het Grevelingskanaal gaan we aan de slag met het vervangen van de beschoeiing.

In 2022 starten we in samenwerking met de provincie Drenthe en het Recreatieschap Drenthe een proces om de gemeente aan te sluiten op het provinciaal wandelknooppuntennetwerk.

Onze ambitie is dat in elke kern een ontmoetingsplek behouden blijft, in welke vorm dan ook. We faciliteren het door Grolloo opgestelde integrale plan voor dorps huis De Pol. We geven vervolg aan het uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek naar de huisvesting van (culturele) verenigingen in Gieten. We faciliteren de (structurele) inzet van SportDrenthe voor het adviseren en ondersteunen van sportverenigingen. In het kader van het onderhoud van sportaccommodaties gaan we aan de slag met de renovatie van sporthal de Strohhalm in Gasselternijveen. Voor de openluchtwembaden in Annen en Gieten willen we een toegangscontrolesysteem aanschaffen om personeelskosten te besparen en de klantvriendelijkheid te verhogen.

Met de vaststelling en uitvoering van nieuw afvalbeleid willen we de hoeveelheid afval verminderen en de kosten reduceren.

Actueel woonbeleid

Het is onze ambitie om het woonklimaat in onze gemeente nog aantrekkelijker te maken. Met de uitvoering van de integrale Woonvisie 2020+ spelen we in op de actuele omstandigheden (demografische ontwikkelingen, veranderde woonvraag, verduurzaming, wonen en zorg). De acties uit de Woonvisie vertalen we naar een uitvoeringsprogramma. Met de inzet van het Volkshuisvestingsfonds willen we particuliere woningeigenaren in de Wijk van de Toekomst in Gieten mee laten doen in de verduurzamingsopgave.

Ambities Voorzieningen leefbaarheid en wonen

Beleidsvoornemens Voorzieningen leefbaarheid en wonen structureel (s) en incidenteel (i)

omschrijving beleidsvoornemen	i/s	2022	2023	2024	2025
Aanschaf toegang controlesysteem openlucht zwembaden Annen en Gieten	s	-2.500			
Renovatie toiletgroep en renovatie dak sportzaal de Stroehalm	s	-3.825			
Volkshuisvestingsfonds	s	x			
Verenigingsadvisering Sport Drenthe	s	-12.500			
Reconstructie rijbaan Rolde-Anderen	s	-20.250			
Herplanten van bomen langs het wegtrace Rolde- Anderen	s	-3.750			
Fietsverbinding Grolloo- Papenvoort (langs Oostereind)	s		-20.700		
Fietspad Ekehaar - Nijlande	s	-21.900			
Aanleg ontbrekende schakels voetpaden	s	-5.700			
Beschoeiing Grevelingskanaal	s		-34.500	-40.000	
Dorpsplannen De Pol Grolloo	i		-	-	
			300.000	200.000	
Budget uitvoering Cultuurnota	i	-50.000	-50.000	-50.000	-
					50.000
Toegankelijkheid voetpaden	i	-60.000			
Aanvullende financiën project DAF (ICO cultuureducatie)	i	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
Wandelknooppuntennetwerk	i	-86.000	-86.000		
Werkzaamheden uitvoeringsprogramma woonvisie	i	-20.000			
Achterstallig onderhoud watergangen	i	-	-		
		101.250	101.250		
Komgrenzen inrichten	i	-40.000			
Knelpunten in de openbare ruimte	i	-			
		100.000			
Duurzaamheid en Energietransitie	i	-			
		250.000			
Steenuil	i	-10.000			
Totaal		-	-	-	-
		793.000	598.000	296.000	56.000

De inhoudelijke onderbouwing van de beleidsvoornemens treft u aan bij het onderdeel Hoofdlijnen – meerjarenbegroting 2022 – 2025.

Ambities pijler 5| Middelen en ondersteuning

Deze pijler gaat over de organisatie, de financiering en de informatieveiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de vier inhoudelijke pijlers.

Naar een toekomstbestendige organisatie

Inwoners en bestuur en politiek vragen terecht veel van de organisatie. Ook door andere oorzaken, zoals nieuwe taken, een hoog ambitieniveau, complexer werk en het feit dat we het zijn van regiegemeente deels hebben losgelaten is het gaan 'piepen en kraken' in de organisatie. Bij de bestuursrapportage is hier ook door uw raad aandacht voor gevraagd. Er is momenteel onvoldoende realisatiekracht op verschillende terreinen. We gaan het komende jaar mee aan de slag en daarvoor zijn extra incidentele en structurele middelen noodzakelijk. Zonder deze extra middelen kunnen we onze ambities niet uitvoeren en blijven ook de reguliere werkzaamheden onder grote druk staan. We werken toe naar een toekomstbestendige organisatie waarbij we ook inzetten op verbetering van de dienstverlening. De extra middelen willen we gebruiken om te investeren in de kwaliteit van dienstverlening en om meer en tijdiger te kunnen communiceren naar de inwoners (vooral op het taakgebied beheer en onderhoud). We willen vooral ook een betrouwbare overheid zijn en daarom investeren we in de kwaliteit van het gegevensbeheer. Meer informatie hierover is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

We investeren ook in aanpassingen binnen het gemeentehuis. Zo zijn er middelen nodig voor het vervangen van de regelinstallatie van het gemeentehuis en het duurzamer oppakken van het onderhoud.

Verbeteren informatievoorziening

Door de steeds snellere (technologische) ontwikkelingen willen we ons informatiebeleidsplan jaarlijks herijken. Zo zorgen we dat onze koers en kaders voor de informatievoorziening actueel blijven voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering. Er is inmiddels een start gemaakt met de herijking van het informatiebeleidsplan. Hier gaan we in 2022 mee verder. We gaan het informatiebeleid daarbij splitsen in een strategisch en een tactisch deel. Het strategische deel sluit aan op de doelen van de organisatie en houdt rekening met de belangrijkste ontwikkelingen op automatiseringsgebied. Het tactisch deel geeft daar invulling aan door een jaarlijkse planning van projecten. Om deze projecten uit te kunnen voeren, vragen we vanaf 2023 extra financiële middelen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in verschillende softwarepakketten.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet pakken wij op via de vier sporen: digitaal stelsel, vertaling wet en regelgeving, de omgevingsvisie en anders werken. Vooralsnog gaan we uit van de invoeringsdatum op 1 juli 2022. Dit vraagt nog een aanzienlijke inspanning van onze gemeente. Bij de implementatie van de omgevingswet en de uitwerking van de daarbij behorende instrumenten vormen de door de raad vastgestelde leidende principes het uitgangspunt. Daarnaast gaan we aan de slag met de verplicht vast te stellen omgevingsvisie. We zorgen daarbij voor de gewenste samenhang en doen dit in co-creatie met de samenleving.

Doorontwikkelen van de buitendienst

Met de ontmanteling van de Alescon hebben wij ervoor gekozen het groenonderhoud binnen onze kernen blijvend te laten uitvoeren door mensen die niet via de reguliere weg aan een baan kunnen komen (doelgroepers). De buitendienst bestaat sinds 1 januari 2021 uit de buitendienst en het kernteam. We werken verder aan de ontwikkeling van de gehele buitendienst, zodat we zoveel mogelijk gebruik maken van de kwaliteit van mensen én het onderhoud op een hoger plan brengen. Daarbij is aandacht voor de huisvesting van de teams. We hebben een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de huisvesting van de buitendienst op de Oelenboom te Gieten resulterend in nieuwen verbouw van de Oelenboom. Hier wordt in 2022 uitvoering aan gegeven. In 2022 krijgt dit ook een vervolg in een haalbaarheidsonderzoek naar de huisvesting van het kernteam in Rolde. We pakken dit op in samenhang met de huisvesting van de brandweer. Verder blijft de in 2021 ingezette lijn van investeren in de kernteams ook in 2022 en 2023 gehandhaafd door de extra inzet van voorlieden en geven we invulling aan de vervanging van het materieel van de buitendienst.

Ambities Middelen en ondersteuning

Beleidsvoornemens Middelen en ondersteuning structureel (s) en incidenteel (i)

omschrijving beleidsvoornemen	i/s	2022	2023	2024	2025
Regelinstallatie gemeentehuis	s	-4.300			
Exploitatielasten pakket tbv schuldhulpverlening	s	-10.000			
Software sociaal domein	s	-30.000			
Informatiebeleidsplan	s		-		
			125.000		
Vervanging materieel BOR	s	-11.700	-48.100	-	-400
				47.500	
Huisvesting BOR buitendienst Gieten	s	-19.470			
Investeringen toekomstbestendige organisatie	s	-			
		1.054.000			
MJOP gebouwen duurzamer oppakken	s	-25.000			
Strategische deel van het informatiebeleid	i	-12.500			
Aanpassingen gemeentehuis	i	-127.000			
Investeringen toekomstbestendige organisatie	i	-405.000	-50.000		
Invoering Omgevingswet (doorontwikkeling op programma AndersOmDoen)	i	-200.000			
Doorontwikkeling buitendienst (BOR)	i	-149.000	-		
			149.000		
Totaal		-	-	-	
		2.048.000	372.000	48.000	

De inhoudelijke onderbouwing van de beleidsvoornemens treft u aan bij het onderdeel Hoofdpijnen – meerjarenbegroting 2022 – 2025.

Pijler 1 Bestuur en participatie

Korte omschrijving

Deze pijler gaat onder andere over het functioneren van de gemeenteraad en het college en het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties daarbij. Ook openbare orde en veiligheid, publiekszaken en verkiezingen zijn in deze pijler te vinden.

Effecten in de samenleving

- 1.1 We willen een toegankelijk, zorgvuldig en transparant bestuur zijn.
- 1.2 Inwoners zijn tevreden over de dienstverlening.
- 1.3 We blijven de veilige gemeente die we nu zijn.

Wat willen we bereiken (doelen)

- 1.1.1 Inwoners voelen zich gehoord en betrokken bij de ontwikkelingen in de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

- 1.1.1.1 Uitvoering van projecten in 'het kader van 'Regio Deal.

In de Regio Deal (gesloten tussen het Rijk, de provincie Drenthe en de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hardenberg en Hoogeveen) worden op basis van drie pijlers (Wonen, Welzijn en Werk) projecten ontwikkeld, waarvoor (met het principe van cofinanciering) subsidie kan worden aangevraagd.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Ook in het jaar 2022 kunnen via de Ontwikkelteams Wonen, Werken en Welzijn op vooraf vastgestelde tijdstippen haalbare (een vervolg op lopende) projecten worden ingediend bij de Stuurgroep in het kader van de Regio Deal. Lopende projecten worden uitgevoerd en er zal worden gekeken hoe projecten vanuit eigen inbreng uit de regio kunnen worden opgehaald en welke rol de gemeenteraad daarbij kan vervullen.

Ook in dit jaar zullen de raden en staten tussentijds in regioverband op de hoogte worden gehouden van het verloop van de Regio Deal en de daaruit voortvloeiende projecten. Opgemerkt wordt dat bij de uitrol van de huidige, lopende projecten de beschikbare middelen inmiddels wel zijn belegd. Per tranche zal echter een en ander wel worden beoordeeld door de Stuurgroep die bestaat uit bestuurders van de deelnemende gemeenten, de provincie Drenthe en het Rijk.

1.1.1.8 Voorbereiden van verkiezingen

De colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten zijn verantwoordelijk voor de organisatie van verkiezingen, zoals de Tweede Kamer verkiezingen, de Provinciale Statenverkiezingen, Waterschapsverkiezingen en uiteraard de Gemeenteraadsverkiezingen. Bij het organiseren van de verkiezingen horen verantwoordelijkheden, zoals het inrichten van stemlokalen en het aanstellen van stembureauleden.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-03-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Het eerste kwartaal van 2022 staat in het teken van een goede voorbereiding van de Gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022. Verder wordt er in de tweede helft van 2022 een start gemaakt met de voorbereiding van de Provinciale Statenverkiezingen en de Waterschapsverkiezingen in 2023.

1.1.1.11 Nieuwe Strategische Toekomstvisie

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met een strategische toekomstvisie waarin we onze langetermijnvisie hebben opgenomen. Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen in samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2021 stellen we de opdrachtformulering voor de nieuwe strategische toekomstvisie op, zodat we na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 kunnen starten met het maken van deze toekomstvisie. Hierin werken we onze langetermijnvisie (met een scope van 10 jaar) uit. Deze visie omvat de maatschappelijke effecten waarop we met behulp van onze Planning & Control-instrumenten sturen. Om tot deze vernieuwde visie te komen gaan we in gesprek met inwoners, organisaties en bedrijven. Op deze wijze willen we volop ruimte geven aan inbreng vanuit de samenleving van Aa en Hunze.

Naast het ontwikkelen van bovengenoemde visie verstevigen we de basis van de rekenkamercommissie van de gemeenteraad door het budget structureel te verhogen. In onderzoeken beantwoordt de rekenkamercommissie de vraag of het geld van de gemeente zinnig, zuinig en zorgvuldig is besteed. Op deze manier draagt het bij aan de kwaliteit van de lokale democratie en het vertrouwen van de burger in het lokale bestuur.

1.1.1.12 Werkzaamheden rondom nieuwe raads- en collegeperiode

Nadat de Gemeenteraadsverkiezingen hebben plaatsgevonden start een nieuwe raads-/collegeperiode. Het begin van een dergelijke nieuwe periode brengt altijd een aantal werkzaamheden met zich mee die betrekking hebben op het schrijven van een collegeprogramma. Daarnaast wordt er een inwerkprogramma voor raads- en collegeleden verzorgd.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Overdrachtsdocument

Ter voorbereiding op de nieuwe raadsperiode stellen we een overdrachtsdocument op. In dit document geven we een beeld van zaken die op dit moment binnen de gemeente spelen en welke onderwerpen in de komende jaren aan de orde zullen komen. Het overdrachtsdocument geeft input aan de fracties die deel uit maken van de nieuwe gemeenteraad.

Inwerkprogramma

Aan het begin van de nieuwe raadsperiode bespreekt de gemeenteraad zijn (vernieuwde) werkafspraken. Nieuwe raadsleden starten hun raadswerk met een inwerkprogramma over hun nieuwe rol. Dit zal onder andere bestaan uit:

- Informatieve dag; hoe werkt de gemeente Aa en Hunze
- Cursus gemeenterecht en raadsinstrumenten
- Cursus iBabs, gebruik iPad en andere digitale vaardigheden
- Debattraining
- Training sociale media
- Training integriteit

Versterken adviesrol griffie

Uw raad heeft aangegeven de adviserende rol van de griffie te willen versterken, met name op het gebied van de raadsinstrumenten en de raadscommunicatie. Hiertoe is een aanvullend structureel personeelsbudget beschikbaar gesteld.

1.1.1.13 Uitvoering van opkomstbevorderende maatregelen ten behoeve van de gemeenteraadsverkiezingen 2022

Op 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen: het moment waarop onze inwoners bepalen hoe het politieke landschap in Aa en Hunze er uit gaat zien. Als gemeente streven we naar een zo hoog mogelijk opkomstpercentage, bijvoorbeeld door inwoners te betrekken bij gemeentepolitiek. Vanuit de raad is een werkgroep opgericht die zich bezighoudt met de opkomstbevordering bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In de aanloop naar de verkiezingsdag organiseert deze raadswerkgroep verschillende activiteiten om de opkomst te bevorderen, zoals digitale debatten, schaduwverkiezingen voor jongeren en het spel Democracy voor basisschoolleerlingen. Daarnaast wordt de Verkiezingskrant uitgegeven, de politieke kennismaking in de Schakel gepubliceerd en worden de Stemwijzer en social media ingezet.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.1.2 Initiatieven waarderen op het effect in de samenleving.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.2.1 Maximale openstelling en beschikbaarheid dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.2.1.1 Het gemeentelijk loket heeft ruime openingstijden.

Het toegankelijk houden van goede dienstverlening aan het loket door deskundige medewerkers is van groot belang voor tevreden inwoners.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In aansluiting op het project Dienstverlening (activiteit 1.2.1.5) gaan we in 2022 aan de slag met het verbeteren van het maken van een afspraak via onze website. Het werken op afspraak draagt bij aan het voorkomen van lange wachttijden, doordat we beter kunnen inspelen op drukte. Verder doen we onderzoek naar de meest optimale openingstijden, verbeteren we het gebruik van ons klantgeleidingssysteem en beoordelen we onze servicenormen.

1.2.1.2 De dienstverlening is via diverse kanalen bereikbaar.

Naast dienstverlening aan het loket zetten we continue in op verbetering van dienstverlening via telefoon, post en digitale kanalen. Dienstverleningsprocessen vereenvoudigen we, waar mogelijk en maken we daarmee toegankelijker en begrijpelijker voor inwoners.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Uitgangspunt is laagdrempelige dienstverlening vanuit de positie van de inwoners. Dit betekent dat de mogelijkheden van een fysieke afspraak in het gemeentehuis worden afgestemd op de digitale dienstverlening.

Op het gebied van digitale dienstverlening (24/7 beschikbaar) is veel winst te behalen door:

- De digitale dienstverlening, zoals aanvragen (o.a. verhuizing, Verklaring omtrent Gedrag, stempas, huwelijk), aangiftes (geboorten en overlijden) en meldingen (Openbare Ruimte) uit te breiden
- De digitale informatievoorziening optimaal te gebruiken door gebruik te maken van Vraag en Antwoordlijsten en bij de website de gebruiksvriendelijkheid te optimaliseren (zoekfunctie en gebruik maken van digitale formulieren)
- De digitale communicatiemiddelen zoals chatfunctie in te voeren
- Uitbreiding in bereik sociale media. Deze groei willen we realiseren door middel van een duidelijke lijn in onze posts, onze berichtgeving en doelgroepen. De inwoner moet centraal komen te staan in onze berichtgeving. Er staan nog geen (betaalde) campagnes op de planning.

1.2.1.3 Actuele en toegankelijke website realiseren.

We gaan aan de slag met het meer toegankelijk en gebruiksvriendelijk maken van onze website. We laten de website meer aansluiten op de wensen en behoeften van onze klanten. Een actuele, toegankelijke website is een belangrijk onderdeel van een hoogwaardige dienstverlening. Voor mensen met een beperking zit daar een extra belang bij: voor hen moet ook alle digitale informatie bereikbaar zijn. Daarom werken we samen met onder andere SiteImprove om onze website op een hoog toegankelijkheidsniveau te krijgen en te houden. Als overheid zijn wij verplicht aan de eisen WCAG 2,1, niveau A en AA te voldoen.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 vergroten we de toegankelijkheid en de herkenbaarheid van Aa en Hunze. Hierbij pakken we de volgende twee punten op:

Digitale toegankelijkheid

We pakken de aandachtspunten voor betere digitale toegankelijkheid die voortkomen uit het onderzoek van Stichting Accessibility, aan. Eind 2022 staat er een opgeschoonde, verbeterde en actuele website. Daarmee zorgen we dat inwoners makkelijker kunnen navigeren op de website en relevante informatie beschikbaar is.

Ontwikkelen huisstijl

De huidige huisstijl van de gemeente is verouderd en voldoet niet meer aan de eisen van diverse (sociale) communicatiekanalen. Ook publicaties in bijvoorbeeld de Schakel zijn toe aan een opfrisbeurt. Eind 2022 hebben we de nieuwe huisstijl geïmplementeerd.

1.2.1.5 Herijken dienstverleningsfilosofie gemeente Aa en Hunze

We zien dat inwoners transparantie vragen over wat ze van ons mogen verwachten, en daarvoor moeten we zelf ook transparant zijn in ons handelen. Wat is ons dienstverleningsniveau (wat zijn de spelregels) en wat mogen inwoners van ons verwachten? Dit geldt voor het beantwoorden van telefoontjes, maar ook voor het afhandelen van een bouwvergunning of een klacht. Ook intern moeten we helder zijn over de verwachtingen naar elkaar. De huidige dienstverleningsfilosofie is verouderd en sluit hier onvoldoende op aan. Dit vraagt om een herijking van onze visie op de dienstverlening.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Helaas zien we dat de kwaliteit van onze dienstverlening aan inwoners onder druk staat. In 2022 gaan we aan de slag met het verbeteren van onze dienstverlening. We hebben hierbij voor ogen dat we in staat zijn om snel en accuraat vragen, telefoontjes en mailberichten van inwoners af te handelen. Inmiddels zijn we gestart met het project 'Dienstverlening' en onderzoeken we welke (nieuwe) afspraken we moeten maken over bijvoorbeeld de wachttijden aan de balies en terugbelverzoeken.

Het resultaat van dit project leggen we vast in de herijking van onze visie op de dienstverlening: '*Dienstverleningspaspoort Aa en Hunze: de inwoner centraal*'. Hierin nemen we op wat de inwoners en ondernemers van ons mogen verwachten ten aanzien van ons dienstverleningsniveau. Vervolgens vertalen we deze visie in een uitvoeringsplan op tactisch en operationeel niveau én op werkprocessen, systemen en gedrag.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.3.1. Samen met inwoners zorgen voor een sterker, leefbaarder en veiliger Aa en Hunze.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.3.1.2 Actief optreden tegen ondermijning.

Ondermijning vraagt om een actieve aanpak van de gemeente. Dat betekent allereerst preventief optreden bij vergunningverlening door daar waar mogelijk bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) toetsing toe te passen. Bij het aantreffen van hennepkwekerijen en/of andere verdovende middelen wordt, op basis van de (verruimde) mogelijkheden die de Wet Damocles biedt, een pand gesloten. Signalen van inwoners, medewerkers of overige instanties over mogelijke ondermijning worden per ommegaande met het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) gedeeld

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De mogelijkheden die de Wet Bibob (bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) zullen daar waar mogelijk worden benut. Daarnaast zal ook worden ingezet op vergroting van de bewustwording van ondermijning en onderzocht worden waar de gemeente nog weerbaarder kan worden als het gaat om ondermijning.

1.3.1.8 Het actief volgen van het proces rondom de mijnbouwactiviteiten

In Aa en Hunze wordt al sinds decennia gas gewonnen. Aardbevingen en andere negatieve gevolgen vragen steeds meer aandacht. We volgen de ontwikkelingen kritisch uit het perspectief van onze inwoners. Wij hebben de afgelopen jaren meermalen gebruik gemaakt van het adviesrecht. In 2021 heeft het college beroep ingesteld bij de Raad van State tegen het instemmingsbesluit zoutwinning door Nedmag in Veendam. Ook heeft het college een aanvullend beroepsschrift ingediend tegen het winningsplan Westerveld (gaswinning kleine gasvelden). Daarnaast hebben we in gezamenlijkheid met de regio meerdere malen bij het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) erop aangedrongen dat het IMG het wettelijk bewijsvermoeden in de effectgebieden gasopslag Norg en het Groningerveld blijft hanteren, en zorgt voor een rechtvaardige en ruimhartige schadebeoordeling voor onze inwoners.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

We blijven ook in 2022 bij de minister van Economische Zaken en Klimaat aandringen op het verder afbouwen van de mijnbouwactiviteiten. Tevens blijven we aandringen op een ruimhartige, onafhankelijke en rechtvaardige schade-afhandeling voor onze inwoners ongeacht de aard en locatie van de mijnbouwactiviteiten.

1.3.1.9 Handhaving permanente bewoning op recreatieverblijven op vakantieparken met een recreatieve toekomst.

De gemeente Aa en Hunze is een recreatiegemeente. We voeren daarom een actief handhavingsbeleid tegen permanente bewoning van recreatieverblijven op vakantieparken met een recreatieve toekomst.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In aansluiting op de Uitvoeringsagenda Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze 2021-2022 (zie activiteit 3.1.2.2 in pijler 3) leggen we in 2022 het accent op de handhaving op de permanente bewoning op vakantieparken en daarbij in het bijzonder de brandveiligheid op deze parken. Daarbij is speciale aandacht voor de omstandigheden van kinderen die met ouder(s)/verzorger(s) onrechtmatig wonen op vakantieparken.

We brengen de actuele situatie van een aantal vakantieparken in kaart en stellen vervolgens een plan van aanpak op basis waarvan gehandhaafd kan worden, op. Dit doen we met ondersteuning van Naober Drenthe. Dit is een project van de 12 Drentse gemeenten en de provincie Drenthe dat de aanpak van ondermijning, criminaliteit en sociale problematiek op vakantieparken tot doel heeft.

1.3.1.10 Inzetten op behoud van het politiebureau in Gieten

In het voorjaar 2021 hebben wij een brief ontvangen vanuit de politieorganisatie met de vraag of we het politiebureau willen kopen. De politieorganisatie stelt voor dat zij vervolgens het pand van de gemeente huren.

Op dit moment zijn Stichting PrimAH, Stichting Attenta, het politiebureau en het gemeentehuis gevestigd in één en hetzelfde gebouw. Dit bevordert de samenwerking in het sociaal domein. Daarnaast draagt ook de zichtbare aanwezigheid van de politie in de vorm van het politiebureau bij aan het ondersteunen van een veilige (leef-)omgeving. Verder nemen we ook het aspect van het eigenaarschap van de gebouwen in relatie tot het beheer van het gebouw mee in onze afweging. Tenslotte ligt hier ook een verband met het werken na Corona en de mogelijkheden die er zijn om een deel van het gemeentehuis een andere invulling te geven.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 10-09-2021

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Op dit moment onderzoeken we de mogelijkheden van het uitvoeren van het eerste recht van koop van het politiebureau. In 2022 komen we hier bij uw raad op terug voor een definitieve beslissing.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.3.2 Integrale aanpak van complexe zaken waarbij het effect in de samenleving voorop staat.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.3.2.5 Doorontwikkeling Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) model

In 2021 is een start gemaakt met het AVE model (Aanpak Voorkoming Escalatie) bij huishoudens met oplopende / complexe problematiek. Doel is om te voorkomen dat probleemsituaties (verder) uit de hand lopen. Dit model is in nauwe samenwerking met betrokken netwerkpartners voorbereid en ingevuld. Het AVE model is een instrument waarmee we het volgende willen bereiken:

- Helderheid in aanpak / structuur die gedragen wordt door alle betrokken netwerkpartners (uniforme aanpak)
- Afspraken maken over (casus en proces) regie en verantwoordelijkheden
- Duidelijkheid bij de momenten van op – en afschaling door middel van de verschillende fases in het model
- Aansluiten bij de lokale inrichting van Aa en Hunze
- Helderheid verkrijgen over begrippen en taal
- Checken of het sociaal domein een sluitende keten is in de gemeente

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 moet er ervaring worden opgedaan met het nieuwe AVE-model. De ervaringen worden gedeeld en eventueel worden er aanpassingen aan het AVE-model gedaan. Samen oefenen, leren en evalueren is daarbij van belang. Dit doen we integraal en met alle netwerkpartners. We doen ervaring op en sturen daar waar dat nodig is bij.

1.3.2.6 Ontwikkelen beleid Woninguitzettingen

Hoewel het gelukkig in Aa en Hunze niet vaak voorkomt, worden er soms mensen uit hun woning gezet als gevolg van betalingsachterstanden of overlast. Als de deurwaarder de woning uiteindelijk gaat ontruimen, blijkt deze meestal verlaten en leeg te zijn. Mocht er toch nog huisraad in de woning

aanwezig zijn dan heeft de gemeente sinds kort de plicht deze spullen af te voeren en op te slaan. Deze verplichting vloeit voort uit de wet op de Rechtsvordering.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Het afvoeren en opslaan van de inboedel moet uiteraard zorgvuldig gebeuren en er moet sprake zijn van een goede registratie. Wanneer de inboedel niet binnen 13 weken wordt opgehaald, kan de gemeente de zaken verkopen of vernietigen. De kosten van dit alles kunnen worden doorbelast aan de verhuurder. Die, op zijn beurt, de kosten weer op de schuldenaar kan proberen te verhalen.

Dit zal zijn beslag krijgen in een korte werknotitie waarin samen met betrokken instanties alle afspraken ten aanzien van bijvoorbeeld rollen, verantwoordelijkheden en risico's worden vastgelegd.

Beleidsindicatoren

Totaaloverzicht beleidsindicatoren

Verbonden partijen

Verbonden partijen

- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Vereniging Drentse Gemeenten (VDG)
- Gemeenschappelijke regeling Eems Dollard Regio (GR EDR)
- Veiligheidsregio Drenthe Assen (VRD)
- Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe)

Wat mag het kosten?

De cijfers in de kolom begroting 2022 zijn exclusief de ramingen voor de incidentele en structurele beleidsvoornemens en ontwikkelingen uit het begrotingsvoorstel 2022. De effecten van deze voorstellen worden meegenomen bij de eerste begrotingswijziging 2022.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	R2020	Begroot 2021 inc. wijz.	B2022
Lasten			
0.1 Bestuur	1.724	1.799	1.332
0.2 Burgerzaken	673	793	719
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.605	1.668	1.668
1.2 Openbare orde en veiligheid	711	359	233
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8	329	17
Totaal Lasten	4.722	4.948	3.969
Baten			
0.1 Bestuur	4	0	0
0.2 Burgerzaken	308	324	324
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-5	5	5
1.2 Openbare orde en veiligheid	28	33	8
Totaal Baten	335	362	337
Onttrekkingen			
0.10 Mutaties reserves	427	658	18
Stortingen			
0.10 Mutaties reserves	204	0	0
Gerealiseerd resultaat	-4.164	-3.929	-3.614

Pijler 2 Zorg

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving. Zoals verwoord in onze visie op het sociaal domein "Samen maak je de route" zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Als dit niet lukt zorgen wij voor ondersteuning, zoals hulp bij opvoeding van kinderen en jeugd, het vinden van werk, verstrekken van inkomensondersteuning en schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk en preventie in gezondheid zoals Jongeren op gezond gewicht.

Het is noodzakelijk de forse tekorten op de Jeugdzorg te beperken. Onze strategie is vooral te investeren in de samenredzaamheid van inwoners en lichte ondersteuning te bieden daar waar nodig. We kiezen voor deze strategie om duurdere vormen van zorg te beperken.

Effect in de samenleving

2.1 Inwoners nemen zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deel aan de samenleving.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.1 Werken vanuit de nieuwe aanpak, waarin gelijkwaardigheid en eigenaarschap, meedoen en preventie, handelingsvrijheid en kaders, integraal en gebiedsgericht werken centraal staan.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.1.1 Samenwerking versterken tussen huisartsen, Impuls en Attenta.

We blijven in gesprek met huisartsen, Impuls en Attenta, zodat inwoners de ondersteuning krijgen die nodig is. Ook werken we samen in projecten integrale ouderenzorg, jeugd en positieve gezondheid.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Huisartsen vormen een belangrijke schakel in het bevorderen van de gezondheid en welzijn van inwoners. Zij zijn voor ons een belangrijke samenwerkingspartner. Aandachtspunt voor 2022 blijft het versterken van de samenwerking tussen huisartsen, Impuls, Attenta, jeugdgezondheidszorg en onderwijs, zodat jeugdigen zo snel mogelijk de ondersteuning krijgen die nodig is en de inzet van specialistische zorg afneemt.

2.1.1.2 Participatie-initiatieven toetsen aan de Kadernota Werk, inkomen en meedoen.

We willen dat iedereen zoveel mogelijk kan meedoen. We vragen inwoners en organisaties van vrijwilligersinitiatieven om daarbij ook inwoners te betrekken voor wie de kans op een betaalde baan gering is. Het project `sociale activering` biedt mogelijkheden om deze kans te vergroten.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Voor 2022 blijft de inzet om minimaal 24 inwoners een traject sociale activering aan te bieden. Na afsluiting van het traject streven we er naar dat de inwoner blijft participeren, via vrijwilligerswerk, andere vormen van maatschappelijke participatie en/of indien mogelijk (deeltijd) betaalde arbeid. We pakken nieuwe mogelijkheden en kansen op.

2.1.1.3 Een sluitende aanpak zorg, onderwijs en arbeidsmarkt realiseren.

We willen het aantal vroegtijdige schoolverlaters terugdringen en jongeren in kwetsbare positie al vanuit het onderwijs begeleiden. Het primaire doel is de jongeren te faciliteren om een passende plek op de arbeidsmarkt te verkrijgen.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De aanpak 'De Bedoeling' heeft als doel jongeren die op het punt staan het praktijkonderwijs of speciaal onderwijs te verlaten, een passende werkplek te bieden. Onderwijs, zorg en werkgevers, werken nauw samen om deze jongeren goed voor te bereiden. Hierop wordt gedurende de schoolse periode samen met de jongere naar een passende werkplek gezocht.

De aanpak 'School als Wijk' heeft als doel problematiek van mbo studenten vroegtijdig op te sporen en aan te pakken. In de kern zorgt 'School als Wijk' voor een goede zorgstructuur te organiseren op school.

In de kadernota Werk Inkomen Meedoen zijn o.a. jongeren als prioritaire doelgroep aangemerkt. Niets doen is voor jongeren geen optie. Voor een sluitende aanpak is ook inzicht gewenst in de groep jongeren van 23 t/m 27 jaar die geen startkwalificatie, schoolinschrijving, voldoende werk/inkomsten en/of uitkering hebben. Met name vanuit de brede verantwoordelijkheid is het van belang dat we in beeld hebben of er jongeren zijn die niet werken of scholing volgen. We gaan hiervoor gebruik maken van de functionaliteit 'jongeren in beeld' binnen de Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen, SUWI.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.2 De leefwereld van de inwoner staat centraal.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.2.1 Pilots uitvoeren voor het versterken van de kracht van de inwoner en succesvolle pilots continueren.

We sluiten aan bij initiatieven van inwoners om mogelijke problemen vroeg te signaleren en te voorkomen. Door middel van pilots, willen we de kracht van onze inwoners versterken. We nemen de werkzaamheden niet over, maar nemen een stimulerende en faciliterende rol aan. Een voorbeeld is de dorpscoördinator in Grollo en de sociale huiskamer voor ouderen in Gasselternijveen. Ook meten we doorlopend de effectiviteit van deze initiatieven.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022

Initiatieven van dorpsbelangen/dorpscoöperatie

We blijven initiatieven van dorpsbelangen/dorpscoöperaties ondersteunen wanneer deze bijdragen aan de effecten in de samenleving. Door middel van het project Vitale Dorpen, gericht op het zo vitaal mogelijk houden van dorpen, kunnen dorpen ondersteuning krijgen bij het maken van dorpsplannen, het aanvragen van subsidies enz.

Daarnaast geven we een vervolg aan het huiskamer+ concept dat in Gasselternijveen door dorpscoöperatie De Brug is ontwikkeld, ondersteund door Impuls. In Gieten en waar mogelijk andere dorpen, start Impuls samen met vrijwilligers eenzelfde initiatieven.

Project Samen Ouder

Impuls werft en ondersteunt meer zorgvrijwilligers, zodat mantelzorgers de zorg voor hun naaste(n) langer kunnen volhouden.

Armoedebeleid

In 2022 bouwen we voort op het armoedebeleid zoals in 2020 vastgesteld. Binnen het Samen Doen Team werken professionals aan vroeg signalering door schulden vroegtijdig te signaleren en inwoners pro actief een hulpaanbod te bieden. We benutten daarbij koppelkansen door samen te werken met het voorliggend veld. We werken vanuit de gedachte positieve gezondheid. Daardoor kijken we niet enkel naar de financiële problemen van de inwoner, maar omvatten we alle leefgebieden.

2.1.2.2 Samen met schoolbesturen het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) uitvoeren.

In gezamenlijkheid met de schoolbesturen is het integraal huisvestingsplan onderwijs IHP opgesteld en voeren wij dit huisvestingsplan uit.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2024

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Begin derde kwartaal van 2022 wordt gestart met de nieuwbouw van basisschool De Kameleon in Eexterveen. Uitgangspunt bij nieuwbouw is dat Bijna Energie Neutraal (BENG) en aardgasloos wordt gebouwd. De verwachting is dat de oplevering van de nieuwe school plaatsvindt in het tweede kwartaal van 2023.

Het voorbereidingsproces voor renovatie/ nieuwbouw voor basisschool Prins Willem Alexander in Eext zal in 2022 een vervolg krijgen. Er gaan verkennende gesprekken plaatsvinden met o.a. Stichting PrimAH, de directie van de school en Dorpsbelangen. De intentie is om begin derde kwartaal 2023 te starten met de nieuwbouw van de school. De verwachting is dat de oplevering van de nieuwe school plaatsvindt in het tweede kwartaal van 2024.

2.1.2.3 Experimenteren onderwijs zoeken naar oplossingen om jeugdzorg en school op elkaar aan te laten sluiten

In de ontwikkelagenda Passend onderwijs Noord- en Midden Drenthe (NMD) is afgesproken dat gemeente, onderwijs en zorgaanbieders een gezamenlijke visie afspreken. In deze visie is normalisatie de basis en zorg sluit indien nodig aan op het onderwijs.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Op basis van een gezamenlijke visie op onderwijs/zorg zijn we in de tweede helft van 2021 gestart met de pilot 'Kansen voor Kinderen' op de basisscholen in Gasselternijveen, twee basisscholen in Gieteren en de basisschool in Eexterveen. Met 'Kansen voor Kinderen' willen we bereiken dat door een verbeterde samenwerking tussen ouders, kinderen en onderwijs optimaal tot ontwikkeling komen en hun kansen worden vergroot binnen een positief leerklimaat. We sluiten daarbij aan op de mogelijkheden van het kind en door tijdig het kind en zijn omgeving te steunen met inzet van een kansencoach de inzet van zwaardere jeugdhulp voorkomen.

2.1.2.4 Implementeren nieuwe regelgeving op het gebied van de volksgezondheid

Op basis van de landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 is een nieuwe nota geschreven die wij de komende jaren uitvoeren. Met onze visie sluiten we aan op die van het Rijk: een brede kijk op gezondheid vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

- Het gezondheidsbeleid dient elke vier jaar aangepast of opnieuw opgesteld te worden aan de hand van de ontwikkelingen en trends. We concretiseren het gezondheidsbeleid in de vorm van een actieprogramma dat voldoet aan de vier speerpunten van de landelijke nota. Zo is positieve gezondheid een belangrijk uitgangspunt. Daarbij zoeken we ook nadrukkelijk de samenwerking met het ruimtelijk domein om het thema gezondheid te borgen bij thema's als wonen, inrichting openbare ruimte enz.
- Verbreden van de pilot 'Positieve gezondheid' naar andere sectoren binnen het sociaal domein, met als doel dat zoveel mogelijk professionals, maar ook de informele zorg werkt vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. In 2021 lag het accent op de integrale ouderenteams en twee kernteams jeugd rond de huisartsenpraktijken. In 2022 gaan we werksessies organiseren voor bijvoorbeeld de Samen Doen teams, gericht op het voorkomen van problematische schulden en voor inwoners.
- Voortzetten van de coalitie 'Goede start'. Binnen de coalitie (zorgprofessionals) het project Goede start (nu niet zwanger, bewust en gewenst zwanger worden) verder uitwerken in doelen / resultaten en borgen. De resultaten en effecten meten en bespreken. We ontvangen dit jaar middelen vanuit Kansrijke start (project ministerie). Dit zijn Gemeente in de Stadgelden (GIDS) die ook wij vanaf 2021 konden aanvragen. Het jaar 2022 is het laatste jaar dat we GIDS gelden ontvangen. Ook stopt het projectleiderschap na 2022 van Goede start (Impology). Willen we dit project in 2023 voortzetten, moeten we hiervoor middelen beschikbaar stellen.

2.1.2.6 Doorlopende leerlijn Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Ieder kind kan zich zo goed mogelijk ontwikkelen. Er zijn kinderen die door een ongunstige thuissituatie minder kans hebben op een succesvolle schoolloopbaan. Ze hebben als ze twee jaar zijn vaak al een achterstand in hun ontwikkeling. Niet alle ouders zijn in staat om hun kind goed te ondersteunen en stimuleren.

Voor- en vroegschoolse educatie heeft als doel onderwijsachterstand van deze kinderen te voorkomen of te verminderen, zodat ze goed mee kunnen komen op school.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Aan de hand van de digitale monitor VVE die in 2021 is ontwikkeld, monitoren we het bereik en de resultaten VVE. We sturen bij als de gegevens hiertoe aanleiding geven.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.3 Efficiënter en effectiever uitvoering geven aan de Wmo en Jeugdwet.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.3.1 Inzetten op de transformatie van het Sociaal Domein.

Transformeren betekent ondersteuning op maat en gebruik maken van de kracht van het sociale netwerk. Door vroegtijdig ondersteuning te bieden, is duurderde zorg niet altijd nodig. Wanneer wel intensieve zorg nodig is, is deze zo kort mogelijk. Het is van belang dat elke organisatie hieraan meewerkt. Samenwerking is daarom noodzakelijk. Zo kennen we onder andere de transformatie ten aanzien van Jeugd op Drents niveau en de samenwerking in Noord en Midden-Drenthe (NMD). Op NMD niveau zal door middel van de inkoop de transformatie verder worden vormgegeven.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

We willen eind 2022 het tekort op de Jeugdzorg hebben teruggebracht tot 0,5 miljoen. Vanuit het Rijk krijgen we de komende jaren extra middelen om het tekort terug te dringen. Deze middelen zijn incidenteel, met als doel de nodige maatregelen te treffen om de de Jeugdwet binnen het budget uit te voeren.

Daarnaast houden we grip op de uitgaven Wmo.

Voor zowel Jeugd als Wmo treffen we de volgende maatregelen:

- De eigen kracht van inwoners versterken en het gebruik van algemeen gebruikelijke en algemene voorzieningen stimuleren. We gaan hierbij uitdrukkelijk een moreel appèl doen op de inwoner.
- Het versterken van een alternatief, goedkoper aanbod, waardoor er minder geïndiceerde zorg nodig is.
- Continu meten van de effecten van investeringen in dit alternatieve aanbod. Deze afzetten tegen de besparingen die het oplevert bij de individuele, specialistische zorg.
- Doorontwikkeling van de inkoop samenwerking in Noord en Midden Drenthe, zodat we beter kunnen sturen op de naleving van contractafspraken, zoals de transformatie afspraken met de grote jeugdzorgaanbieders. Daarnaast zetten we in op het tijdig signaleren van fraude en de verhoging van de kwaliteit van zorg.
- Monitoren van de effecten van het regisseursmodel, zoals op- en afschaling, uitgevoerd door Attenta.
- In 2021 is het project 'Regie op drie' uitgevoerd, met als doel meer inzage te krijgen in complexe jeugd casussen. De uitkomsten van dit project vertalen we in concrete maatregelen om complexe jeugdproblematiek effectiever aan te pakken.
- Er is een reizend expertise team voor jeugd beschikbaar om ondersteuning aan complexe ondersteuningsvragen toe te voegen op locatie. We willen hiermee voorkomen dat jeugdigen moeten verhuizen.
- Uitvoering geven aan de decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang die in 2023 plaatsvindt. In 2022 treffen we de voorbereidingen om, samen met Attenta en andere gemeenten in Noord en Midden Drenthe, de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen.
- Uitvoering geven aan de Hervormingsagenda Jeugd, opgesteld door het Rijk, VNG en gemeenten.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.4 Alle inwoners kunnen volwaardig meedoen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.4.1 De lokale inclusie agenda 'onbeperkt meedoen' opstellen en verder vormgeven, op basis van de inventarisatie in 2019.

In het najaar van 2019 hebben we bijeenkomsten georganiseerd om informatie op te halen bij onze inwoners ten aanzien van 'onbeperkt meedoen'. Op basis van deze informatie is de lokale inclusie agenda 'onbeperkt meedoen' opgesteld.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 evalueert de werkgroep Toegankelijkheid, bestaande uit ervaringsdeskundigen en professionals, het uitvoeringsplan 2021 en maken we een plan voor 2022. Daarbij kijken we doorlopend waar en hoe we verbindingen kunnen maken met de verschillende beleidsterreinen en actuele thema's: Zoals de omgevingsvisie, sport, cultuur, onderwijs, gezondheid en communicatie.

2.1.4.2 We gaan de functies re-integratie en werkplekken voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt doorontwikkelen.

Voor een deel van de werkzoekenden is extra inzet nodig om onder andere hun competenties te vergroten gericht op betaald werk. Hiervoor gebruiken we de infrastructuur van iWerk binnen Werkplein Drentsche Aa (voormalig Alescon - Noord) indien dit op de markt niet mogelijk is.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Begroting 2022 e.v.

Landelijke ontwikkeling: naar alle waarschijnlijkheid zal in de nieuwe kabinetsperiode de Participatiewet worden gewijzigd. Het doel van de wijziging is om een aantal belemmeringen weg te nemen om daarmee de arbeidsparticipatie verder te kunnen verhogen.

Lokaal: voor mensen met een Wsw dienstverband en mensen met een indicatie beschut werk realiseren we werkplekken binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen en het toegekende quotum (afhankelijk van de beschikbaarheid van de mensen). Bij voorkeur doen we dat in een zo regulier mogelijke werkomgeving. De aanpassingen in de infrastructuur binnen onze uitvoeringsorganisatie Werkplein Drentsche Aa worden naar verwachting in 2022 afgerond zodat we zijn toegerust om deze taak optimaal te kunnen uitvoeren.

2.1.4.3 Laaggeletterden op weg helpen naar het Taalhuis, deelnemen in Bondgenootschap Laaggeletterdheid om laaggeletterdheid terug te dringen.

Ongeveer 1 op de 9 Nederlanders tussen de 16 en 65 jaar heeft moeite met lezen en schrijven. Zij zijn laaggeletterd. Van deze groep heeft 65% Nederlands als moedertaal. Laaggeletterdheid leidt ertoe dat mensen niet goed mee kunnen doen in de samenleving. Zij hebben een grotere kans op

werkloosheid, een slechtere gezondheid en problemen in het dagelijks functioneren, zoals het invullen van formulieren enz. Samen met verschillende organisaties willen we het aantal laaggeletterden verminderen. De aanpak is zowel gericht op het voorkomen van laaggeletterdheid als de bestrijding ervan.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2021 is het Activiteitenplan aanpak laaggeletterdheid 2021 - 2023 vastgesteld. Hierin worden 10 activiteiten benoemd die gedurende deze periode worden opgepakt en uitgevoerd. Doel is dat er minimaal 50 laaggeletterden per jaar deelnemen aan een ondersteuningsaanbod. Er wordt via verschillende kanalen (Werkplein Drentsche Aa, werkgevers, gezondheidsorganisaties, etc.) extra inzet gepleegd om met name de NT1 doelgroep te bereiken.

*NT1 staat voor de groep volwassenen die Nederlands als eerste taal heeft.

2.1.4.4 Uitvoering geven aan de nieuwe wet inburgering

Op 1 juli 2022 zal de nieuwe inburgeringswet, (Wet Koolmees) van kracht worden. Deze vervangt de huidige inburgeringswet die tot onvoldoende resultaat heeft geleid. Dit betekent dat gemeenten weer wettelijk verantwoordelijk worden voor de inburgering. Doel van de wet is dat inburgeraars zo snel mogelijk Nederlands leren op het voor hen hoogst haalbare niveau.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Op 1 januari 2022 zal de nieuwe inburgeringswet, (Wet Koolmees) van kracht worden, waarmee gemeenten weer verantwoordelijk worden voor de inburgering.

De taakstelling is het plaatsen van 40 statushouders per jaar. Binnen deze groep schatten we in dat 24 mensen inburgeringsplichtig zijn.

We gaan op een andere manier samenwerken en dat vraagt ook om een aanpassing in denken en doen van Werkplein Drentsche Aa (WPDA), Vluchtelingenwerk, Attenta, Impuls, Gemeentelijke Kredietbank (GKB) en de taalaanbieders (inkoop). We moeten meer integraal samenwerken vanuit een brede intake. Deze intake wordt eenmalig gedaan en zal leidend zijn voor elke organisatie. Elke ketenpartner heeft een taak en rol in het inburgering- en participatieproces en van de statushouder, dit onder leiding van de regiovoerder. We gaan meer sturen en monitoren op de effecten in de samenleving.

Beleidsindicatoren

Totaaloverzicht beleidsindicatoren

Verbonden partijen

Verbonden partijen

- Gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentse Aa (WPDA)
- Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)
- Gemeenschappelijke regeling Publiek Vervoer Groningen –Drenthe

Wat mag het kosten?

De cijfers in de kolom begroting 2022 zijn exclusief de ramingen voor de incidentele en structurele beleidsvoornemens en ontwikkelingen uit het begrotingsvoorstel 2022. De effecten van deze voorstellen worden meegenomen bij de eerste begrotingswijziging 2022.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	R2020	Begroot 2021 inc. wijz.	B2022
Lasten			
4.1 Openbaar basisonderwijs	66	84	54
4.2 Onderwijshuisvesting	718	695	693
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	939	1.200	1.160
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.287	3.687	2.482
6.2 Wijkteams	3.306	3.388	3.167
6.3 Inkomensregelingen	9.615	8.641	8.081
6.4 Begeleide participatie	101	88	75
6.5 Arbeidsparticipatie	317	313	309
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.601	1.167	1.169
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.188	3.760	3.480
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	6.032	5.357	4.354
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	33	28	28
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.516	1.435	1.134
7.1 Volksgezondheid	985	1.265	1.210
Totaal Lasten	31.704	31.108	27.397
Baten			
4.2 Onderwijshuisvesting	18	20	20
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	141	204	204
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	120	362	129
6.2 Wijkteams	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	7.869	5.964	5.453
6.5 Arbeidsparticipatie	13	10	10
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5	12	12
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	332	371	124
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	31	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	25	0	0
7.1 Volksgezondheid	2	0	0
Totaal Baten	8.556	6.942	5.951
Onttrekkingen			
0.10 Mutaties reserves	2.730	827	34
Stortingen			
0.10 Mutaties reserves	2.290	19	19
Gerealiseerd resultaat	-22.707	-23.358	-21.430

Pijler 3 Economie, werk en recreatie

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor inwoners en bezoekers.

Effect in de samenleving

3.1 In de gemeente Aa en Hunze is het aantrekkelijk werken, ondernemen, recreëren en verblijven.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.1 De kwaliteit van de voorzieningen blijft op peil en/of verbetert.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.1.1 Blinde vlekken fietspadennetwerk inventariseren.

Het inventariseren van de ontbrekende schakels draagt bij aan het optimaliseren van ons fietspadennetwerk. Op basis van de inventarisatie stellen we prioriteiten in de aanleg van ontbrekende schakels. We zetten in op het verhogen van de verkeersveiligheid en we willen proberen om het gebruik van de fiets voor het woonwerkverkeer en de recreatieve doeleinden te stimuleren.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Op basis van een analyse door de inhoudelijk medewerkers is een prioritering aangegeven. Voor 2022 staat het fietstraject Nijlande - Ekehaar in de planning. Voor de jaren na 2022 is een reservelijst beschikbaar waarop een aantal tracés worden genoemd.

3.1.1.3 Aansluiting op Wandelpadennetwerk Drenthe

De gemeente is in voorbereiding op de aansluiting op het provinciale wandelknooppunten netwerk. Hiervoor worden bestaande routes geïnventariseerd en zoveel mogelijk aangesloten op het wandelknooppunten netwerk. Deze inventarisatie moet leiden naar een mooi overzichtelijk en goed bewegwijzerd gemeentelijk en provinciaal netwerk ontstaat.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 25-05-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De aansluiting op het Wandelpadennetwerk Drenthe vormt een onderdeel van de "Koersnota economie en vrijetijdseconomie 2021-2025, het benodigde budget is opgenomen in de voorlopige wensbegroting. Maar het definitieve verzoek inzake de behorende kosten zullen in een separaat voorstel aan de raad worden voorgelegd.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.2 Ruimte voor economische ontwikkelingen en investeringen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.2.2 Op planmatige wijze gezonde en toekomstbestendige vakantieparken stimuleren in samenhang met het provinciale beleid.

Op basis van de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze en de uitgevoerde analyse per park ondersteunen we parken, in meer of mindere mate, in hun toekomstplannen. We maken heldere keuzes in prioritering op basis van onze uitvoeringsstrategie.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2023

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Als vervolg op de ingezette lijn in 2021 wordt in 2022 verdere uitvoering gegeven aan de activiteiten uit de Uitvoeringsagenda Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze 2021-2022. Deze is gericht op het vitaliseren en transformeren van geprioriteerde vakantieparken en op verbetering van onze informatiepositie ten aanzien van de sociale opgave en ondermijning. Bij specifieke benodigde kennis of onderzoek is er budget om kennis in te huren. Daarnaast maken we optimaal gebruik van de ondersteuning vanuit de Taskforce Vitale Vakantieparken Drenthe.

3.1.2.3 Uitbreiding van bedrijventerreinen beoordelen.

We zetten in op uitbreiding van de bedrijventerreinen.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2021

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Afhankelijk van de uitkomst van het proefsleuvenonderzoek, kan na het succesvol doorlopen van een planologische procedure in 2021/2022, eind 2022/begin 2023 worden gestart met de uitbreiding van kaveluitgifte op het bedrijventerrein Bloemmakers in Gieten.

De verwachting voor het Ambachtsterrein in Rolde is dat de ontwikkelende partij eind 2021/begin 2022 start met de verkoop van de bedrijfskavels.

3.1.2.4 Middels een uitvoeringsprogramma (dat binnen de omgevingsvisie Gieten past) de kwaliteit en leefbaarheid van het centrumgebied Gieten verder verbeteren.

De uitvoering van de omgevingsvisie centrum Gieten is gestart. Het uitvoeringsprogramma kent een aantal afzonderlijke projecten waar we mee aan de slag gaan. Dit zijn onder andere de herinrichting openbare ruimte Eekschillersweg, de herinrichting openbare ruimte 'Schoolstraat' en een nieuwe plek voor de markt.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De uitvoering van de omgevingsvisie centrum Gieten is gestart en vanaf 2022 worden de volgende werkzaamheden opgepakt;

- Verfraaien en verruimen functionele mogelijkheden Brink
- Vergroenen parkeerterreinen Stationstraat-Zuid
- Routing naar centrum veranderen (via Asserstraat)
- Fietsknooppunten en wandelroutes door het dorp
- Verkennen mogelijkheden verhaal van Gieten op 'belevende' manier vertellen
- In gesprek gaan en blijven met horecaondernemers over gastheerschap Gieten
- Actieve promotie van Gieten

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.3 Ons mooie, natuurlijke landschap zorgvuldig beleven, beschermen en benutten.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.4 Samen met bedrijven, sectoren en inwoners een rol spelen in de energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.4.1 Instellen gebiedsfonds in verband met komst windmolens.

Voor het (deel)windpark Oostermoer is begin 2019 een Omgevingsadviesraad (OAR) in het leven geroepen. De OAR is een overlegorgaan dat enerzijds afspraken maakt over hinderbeperkende maatregelen met de initiatiefnemers en anderzijds besluit over de besteding van het Gebiedsfonds voor de gemeente Aa en Hunze. De gemeente faciliteert en ondersteunt de OAR, juridisch en procesmatig, bij de uitwerking van het gebiedsfonds. De gemeente is subsidieverlener en moet als zodanig kunnen instemmen met de inhoud van de statuten, met het oog op subsidie voorwaarden van gemeente en provincie. De gemeente heeft, vanuit het bestuurlijk overleg: provincie, gemeenten en windpark, de rol van regisseur gekregen, in het proces voor de uitwerking en operationalisering van de governance.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

We streven er naar om het instellen van het gebiedsfonds begin 2022 af te ronden.

3.1.4.2 Opstellen van een Transitievisie Warmte

Gemeenten zijn volgens het ontwerp Klimaatakkoord de regisseurs van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. Samen met vastgoedeigenaren, bewoners, netbeheerders en medeoverheden moeten zij eind 2021 een transitievisie warmte klaar hebben. Daarin staan voorstellen voor duurzaam aardgasvrij verwarmen en koken. De Transitievisie Warmte geeft richting in de aanpak. Het bevat ook een wijk-voor-wijkstappenplan die alle partijen houvast geeft voor de planning. Daarna volgen uitvoeringsplannen op wijk- of dorpsniveau.

De Transitievisie Warmte kent een relatie met de Regionale Energie Strategie (RES) vanwege het verdeelvraagstuk over beschikbare warmtebronnen in de regio. De RES is vastgesteld in 2021.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Na het vaststellen van de Transitievisie Warmte gaan we verder vorm geven aan de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Dit betekent het opstellen van (wijk)uitvoeringsplannen om stapsgewijs toe te werken naar een energiezuinige, aardgasvrije en CO2 arme gebouwde omgeving. Dit proces gebeurt in gezamenlijkheid met de inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren, woningcorporaties en betrokken partijen uit van Aa en Hunze. De raad wordt in dit proces ook nauw betrokken.

3.1.4.3 Energie besparen en opwekken in de gebouwde omgeving

In de duurzaamheidsvisie van de gemeente staat dat we het energieverbruik in 2025 willen halveren ten opzichte van 2014. In het klimaatakkoord is afgesproken dat ook de gebouwde omgeving CO2 moet reduceren en op termijn van het aardgas af moet. Met de corporaties zijn prestatieafspraken gemaakt over het bereiken van die doelen. In de particuliere woningvoorraad is het ingewikkelder om die transitie in te zetten. Door middel van stimuleringsactiviteiten worden woningeigenaren verleid om hun woning te verduurzamen.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Ook in 2022 ondersteunen wij particuliere woningbezitters in het verduurzamen van hun vastgoed. De toegekende Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)subsidie van het Rijk faciliteert de mogelijkheden hiertoe. Door de samenwerking met Winst uit je Woning denken we de stap voor veel eigenaren te verkleinen. Samen met de woningbouwcorporaties gaan we de inwoners met een kleine beurs ondersteunen met energiebesparing. Hier zetten we ook vrijwillige energiecoaches voor in. In dit hele traject wordt nauw samengewerkt met het Drents Energie Loket. Een aantal lokale energie initiatieven hebben een plan ontwikkeld om op dorpsniveau bijeenkomsten te organiseren. Deze krijgen steun van de gemeente. We blijven de schoolbesturen ondersteunen bij de keuze om de daken van schoolgebouwen vol te leggen met zonnepanelen. Ook binnen ons eigen vastgoed kijken we of we meer energie kunnen besparen of opwekken.

3.1.4.4 Regionale Energie Strategie (RES 1.0)

In de RES 1.0 heeft Aa en Hunze de ambitie uitgesproken om het lokaal eigendom van zonneparken en kleine windmolens te faciliteren én om de grootschalige toepassingen van 'zon op dak' te stimuleren.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 15-04-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 wordt er uitvoering gegeven aan de activiteiten in de RES. Tegelijkertijd wordt in regionaal verband gewerkt aan het monitoren van de voortgang en het versterken van regionale ondersteuningsstructuren voor duurzame energie. In 2023 moet de RES 2.0 worden vastgesteld.

3.1.4.5 Faciliteren lokaal eigenaarschap en lokaal eigendom in de energietransitie

In 2021 heeft de gemeente samen met de andere Drentse gemeenten een Regionale Energiestrategie opgesteld. Drenthe wil daaraan een bijdrage van ongeveer 10% leveren (3,45 Terawattuur (TWh)). Daarvan is de geraamde bijdrage van Aa en Hunze 9,7%, namelijk 0,335 TWh/jaar. Onze bijdrage is opgebouwd uit de reeds gerealiseerde en in aanbouw zijnde windmolens en daarnaast vooral zon op land en op daken. Voor zon op land en daken is onze bijdrage aan de RES tot 2030 gebaseerd op een prognose van het te verwachten initiatief vanuit onze inwoners. Ons uitgangspunt daarbij is dat er sprake moet zijn van voldoende draagvlak en participatie. Het beleidskader Zon biedt daarvoor het toetsingskader, evenals de in de RES geformuleerde uitgangspunten. Het Klimaatakkoord gaat uit van een evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied waarbij gestreefd wordt naar 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (bewoners en bedrijven). Het streven voor de eigendomsverhouding is een algemeen streven voor 2030. Met de 'lokale omgeving' worden zowel burgers als bedrijven uit de omgeving van de projectlocatie bedoeld. Het gaat daarbij om eigendom van meerdere omwonenden en bedrijven en niet van een enkel bedrijf of individu.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In de samenleving is -onder voorwaarden-, draagvlak voor de energietransitie. We verwachten de komende jaren meer initiatief vanuit de lokale inwoners. In verschillende dorpen in Aa en Hunze maken bewoners samen energieplannen. Als gemeente faciliteren we deze lokale initiatieven bij het ontwikkelen van draagvlak, participatie, lokaal eigendom en eigenaarschap. Hierbij worden gemeente en lokale initiatieven ondersteund door het Programma Lokale energie Drenthe, de Natuur en Milieufederatie, Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD), de Drentse Kei en de Energiewerkplaats.

3.1.4.6 Opstellen programmaplan duurzaamheid

Aa en Hunze wil een duurzame gemeente zijn en draagt onder meer bij aan de lange termijn doelstellingen van het klimaatakkoord. Tot en met 2022 zijn voor duurzaamheid middelen gereserveerd in de begroting, maar ook daarna zijn inspanningen nodig. Onze laatste duurzaamheidsvisie is opgesteld in 2012 en is herijkt tot 2018. Door de nieuwe ontwikkelingen en de veranderende rol die we als gemeente krijgen op onderwerpen als de RES, warmtetransitie, duurzame mobiliteit, circulaire economie, klimaatadaptatie en biodiversiteit is de duurzaamheidsvisie niet langer geschikt als vertrekpunt.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 stellen we een nieuwe overkoepelende duurzaamheidsvisie op. Uitgangspunt daarbij is dat duurzaamheid een gezamenlijke uitdaging is. We stellen de inwoners en de kernwaarden van Aa en Hunze centraal. De visie wordt in 2022 uitgewerkt in een samenhangend programmaplan duurzaamheid 2023-2026.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.5 Het belang van het versterken van de relatie tussen platteland en omliggende steden benadrukken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.5.1 Samen met de P10 inzetten op het versterken van de relatie tussen stad en platteland

Platteland en stad vullen elkaar op vele gebieden aan. Dunbevolkte gebieden met kleine kernen vullen de gewenste rust en ruimte van de stedeling in. Ook zorgen dunbevolkte gebieden voor economische dragers zoals voedsel, natuur en recreatie. Anderzijds bieden de steden veel waarde voor het platteland, bijvoorbeeld door het economische en culturele aanbod. Het platteland kan de drager worden voor nieuwe economische ontwikkelingen, productie van voedsel in de regio, het opwekken van duurzame energie en klimaatadaptatie. We moeten ons ook realiseren dat het platteland niet als enige de oplossing voor nationale vraagstukken en uitdagingen.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Het versterken van de relatie tussen platteland en stad is één van de speerpunten van de P10. Leefbaarheid en het belang van het samenspel met de omliggende steden vanuit onze eigen dorpen en platteland is daarbij het vertrekpunt. Het ophalen van ideeën, voorbeelden, ervaringen enz. staan centraal. Deze input wordt in samenwerking met de P10 ingezet om uitgewerkt te worden in concrete activiteiten. Met de P10 wordt een agenda voor het platteland opgesteld, dat dient als lobby-document richting andere overheden en samenwerkingspartners.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.6 De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.6.1. Versterken van de toeristische informatievoorziening en regiopromotie

De gemeenten in het Hondsruggebied in Drenthe gaan gezamenlijk deze regio uitbouwen tot een sterke en succesvolle toeristische regio. Voor het sterker maken van de gemeente Aa en Hunze en de Hondsrug als regio is de inzet van een toeristisch regisseur, met kennis van marketing en branding, in samenwerking met de Hondsruggemeenten van vitaal belang. Voor het aanstellen van een toeristisch regisseur is geld beschikbaar gesteld.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Het versterken van toeristische informatievoorziening binnen de gemeente Aa en Hunze wordt in 2022 ingevuld doormiddel van 'Digitale informatiezuilen' in de dorpen. Welke een digitaal en duurzaam alternatief bieden op een TIP kantoor/Informatiepunt op één locatie. De regiopromotie van Hondsrug Drenthe gaat zich in 2022 voornamelijk verder ontwikkelen op gebied van social media en het optimaliseren van de klantreis met de focus op spreiding over het gehele Hondsruggebied. Dit werd in 2021 gerealiseerd door o.a. de ontwikkeling van een Hondsrug beleefkaart, Hondsrug kwartetspel en een Zomergids. In 2022 zal het ontwikkelen van een Hondsrug promotiefilm, met prachtige aantrekkelijke beelden van de regio, centraal staan in de regiopromotie. Daarnaast wordt er een fietsknooppuntenkaart voor de gehele Hondsrug ontwikkeld en zal een wandelknooppuntenkaart volgen wanneer mogelijk om bij te dragen aan een sterke en succesvolle toeristische regio.

3.1.6.2 Door meer in te zetten op ontwikkeling Gasselternveld

In het voormalige zandwinningsgebied 't Gasselternveld is een zwemstrand gerealiseerd en is waterpark DX adventures gevestigd. Deze inrichting van dit gebied heeft een grote toestroom van bezoekers tot gevolg gehad. Het is is gebleken dat het gebied hiervoor voldoende ruimte biedt. De in gang gezette ontwikkeling vraagt nu om een goede afweging ten aanzien van noodzakelijke- (waaronder parkeren en infrastructuur) en gewenste voorzieningen.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Voor het Gasselterveld is eind 2020 het projectplan 'Versnelling Gasselterveld, projectplan 2020 t/m 2022' door de stuurgroep vastgesteld. Dit projectplan voorziet in vier versnellingsonderdelen (betaald parkeren, oplossing piekmomenten parkeren, versterking recreatieve exploitatie en basis infrastructuur op orde). De uitvoering staat gepland voor 2021 en 2022. In 2021 is een start gemaakt met de vier onderdelen. De ervaringen in 2021 worden in 2022 meegenomen bij de verdere uitwerking.

3.1.6.3 Aandacht voor aanleg en verbetering van recreatieve fiets- en wandelpaden en mountainbikeroutes

Versterken van het voorzieningen niveau door het aansluiten van mountainbike routes waardoor er een netwerk ontstaat en de fietsers gescheiden zijn van andere gebruikers, alsmede het verbeteren van voorzieningen voor de overige fietsers.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman, Bas Luinge

Startdatum: 08-03-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In samenwerking met Stuurgroep Hunze en Recreatieschap Drenthe wordt onderzocht hoe het fietsknooppunten netwerk in het Hunzedal versterkt kan worden. We willen met de ontwikkeling van wandel- en fietsroutes de verbindingen tussen dorpen en ondernemers verbeteren. Eén van die ontwikkelingen is gericht op een betere verbinding tussen noord en zuid een andere ontwikkeling is gericht op de realisatie van een verbeterde verbinding tussen Hondsrug en Veengebied. Dit is niet alleen gericht op het verbeteren van de verbinding maar ook op het ontwikkelen van interessante locaties binnen het veenkoloniale gebied. Bijvoorbeeld fietshubs, natuurspeeltuinen en aardkundige monumenten en de koppeling met ondernemers in het gebied. De financiële onderbouwing vormt onderdeel van de koersnota die momenteel wordt opgesteld.

Beleidsindicatoren

Totaaloverzicht beleidsindicatoren

Verbonden partijen

Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden partijen vindt u een totaallijst met partijen waarmee Aa en Hunze banden is aangegaan ter behartiging van bepaalde publieke belangen. Er zijn geen verbonden partijen die bijdragen aan de pijler Economie, werk en recreatie.

Wat mag het kosten?

De cijfers in de kolom begroting 2022 zijn exclusief de ramingen voor de incidentele en structurele beleidsvoornemens en ontwikkelingen uit het begrotingsvoorstel 2022. De effecten van deze voorstellen worden meegenomen bij de eerste begrotingswijziging 2022.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	R2020	Begroot 2021 inc. wijz.	B2022
Lasten			
3.1 Economische ontwikkeling	341	2.453	43
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	93	337	513
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	5	5
3.4 Economische promotie	207	375	205
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	595	852	488
Totaal Lasten	1.242	4.023	1.254
Baten			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	142	266	443
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-1	15	15
3.4 Economische promotie	1.557	1.784	1.792
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9	0	0
Totaal Baten	1.706	2.065	2.249
Onttrekkingen			
0.10 Mutaties reserves	2.229	2.534	0
Stortingen			
0.10 Mutaties reserves	2.231	0	0
Gerealiseerd resultaat	462	577	995

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en buitengebied.

In de pijlers staat het effect in de samenleving centraal. Daar willen we op sturen en monitoren. Hier horen beleidsindicatoren bij. Dit onderdeel wordt nog doorontwikkeld met beleidsindicatoren die meer zijn toegesneden op het te behalen effect.

Effecten in de samenleving

4.1. De gemeente Aa en Hunze wil een duurzame gemeente zijn.

4.2 De gemeente Aa en Hunze wil een aantrekkelijke woongemeente blijven.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.1.1 In stand houden van beschermde flora en fauna en ontwikkeling stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.1.2. Particulieren en agrariërs in het buitengebied stimuleren erven steenuilvriendelijk te maken (ambassadeurschap steenuil).

Op basis van het projectplan 'Steenuilen Aa en Hunze onder de pannen' ondersteunen we in samenwerking met Landschapsbeheer Drenthe en Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe het steenuil vriendelijk maken van erven.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In het voorjaar van 2021 is het projectplan 'Steenuilen Aa en Hunze onder de pannen' afgerond. Vanwege het succes van het project gaan we het project nogmaals uitvoeren voor 25 erven. In het voorjaar van 2022 houden we daarvoor een wervingsronde. De uitvoering is gepland in het najaar van 2022 (met een uitloop naar het voorjaar van 2023).

4.1.1.3 Bij- en vlindervriendelijk handelen.

Bij alle werkzaamheden en activiteiten schenken we, waar mogelijk, extra aandacht aan het welzijn van insecten. We stimuleren inwoners om hier rekening mee te houden bij onder andere inwonersinitiatieven. Daarbij wordt geëxperimenteerd met nieuwe soorten planten, bollen, bloemenmengsels, etc.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Ook in 2022 stimuleren we inwoners(groepen) en organisaties om de biodiversiteit van de openbare ruimte te versterken. Daar waar mogelijk passen we het regulier beheer aan ten gunste van het verhogen van de biodiversiteit.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.1.2 De biodiversiteit in de leefomgeving versterken, zowel buiten als binnen de kernen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.2.1 Pilot uitvoeren voor ecologisch bermbeheer.

In navolging van de start met het ecologisch bermbeheer door een aannemer, gaan we in eigen beheer (zo mogelijk samen met bewoners) van start met ecologisch bermbeheer. Om dit uit te kunnen voeren is nieuw materieel nodig. Op basis van de opgedane ervaringen, wordt het beheer zo nodig (tussentijds) bijgesteld en/of uitgebreid.

Sinds 2018 worden de bermen van de trajecten Gasteren-Annerveenschekanaal en `rondje` Geelbroek-Eleveld ecologisch gemaaid. Dit houdt in dat deze bermen niet geklepeld worden, het maaisel even blijft liggen om vervolgens verzameld en afgevoerd te worden. Het gaat om 130.100 m2 bermen van de totaal 2.998.700 m2 aan bermen (buiten de kom). Dit komt neer op 4% van de bermen in Aa en Hunze.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Medio 2023 wordt het ecologisch bermbeheer geëvalueerd. In de tweede helft van 2023 wordt besloten of en hoe we verder gaan met het ecologisch bermbeheer.

4.1.2.2 Uitvoering geven aan bomenonderhoud.

Wij zijn vanaf 2016 bezig geweest met een grote inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud. De uitvoering van het werk beslaat een periode van 4 jaren. In het snoeiseizoen 2019-2020 ronden we deze inhaalslag af en is daarmee de achterstand ingelopen.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 wordt het structurele bomenonderhoud voortgezet. In het eerste half jaar van 2022 wordt het onderhoudswerk aan de bomen in deelgebied 2 (noorden van de gemeente) afgerond. In 2022 worden de bomen van deelgebied 3 (zuidwestelijke deel van de gemeente) geïnventariseerd. Tijdens deze inventarisatie wordt de onderhoudsbehoefte per boom in het gebied bepaald. De uitvoering van het bomenonderhoud in deelgebied 3 gaat rond het najaar van 2022 van start. De kosten worden uit het structurele bomenonderhoud budget gedekt.

4.1.2.4 Aanschaf materieel ecologisch bermbeheer

Begin 2021 is maaiapparatuur aangeschaft om in eigen beheer een start te maken met ecologisch bermbeheer (ca. 25% van de bermen). Ten behoeve van het versneld uitvoeren van het ecologisch bermbeheer is het team Buitendienst in 2021 van start gegaan met ecologisch bermbeheer in eigen beheer.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 15-04-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

(in aansluiting op 4.1.2.1 Pilot uitvoeren voor ecologisch bermbeheer)

Doorkijk 2022 e.v.

Medio 2023 wordt het ecologisch bermbeheer geëvalueerd. In de tweede helft van 2023 wordt besloten of en hoe we verder gaan met het ecologisch bermbeheer. Afhankelijk van het besluit wordt ecologisch-maaiapparatuur aangeschaft. Daarbij wordt eveneens gekeken welke huidige maaiapparatuur eventueel kan komen te vervallen.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.1.3 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.3.1 Eikenprocessierups bestrijden.

We evalueren de ontwikkeling van de eikenprocessierups en passen ons beleid hierop aan.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Vooruitblik 2022 e.v.

In 2022 bestrijden we eikenprocessierups voornamelijk binnen de bebouwde kom door nesten te verwijderen op risicolocaties. Dat zijn nesten in de kernen en bijvoorbeeld in eiken op korte afstand van drukke fietspaden in het buitengebied. Tegen de rupsen wordt niet gespoten, omdat schade aan nuttige insecten daarbij niet kan worden uitgesloten. Verder wordt de monitoring van de eikenprocessierups voortgezet. Met 100 vallen verspreid over de gemeente wordt de populatie ontwikkeling gevolgd.

4.1.3.2 We gaan op zoek naar betere en goedkopere manieren om schadelijke bermen te bestrijden.

We maken inzichtelijk welke planten we moeten en willen bestrijden en inventariseren bestrijdingsmogelijkheden. Voor de bestrijding is het betrekken van de inwoners noodzakelijk.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De succesvolle begrazing van het Nieveensterbos (Schreierswijk) met Soayschappen wordt gecontinueerd. Daarnaast grazen er ook schapen op de Gasselterheide en bij Gieten. We zoeken een basis om het voortbestaan van de kudde te verzekeren. Het aangepast groot onderhoud van bermen wordt gecontinueerd; vrijkomende bermgrond wordt niet meer hergebruikt in de gemeente, aanvullingen vinden plaats met schoon substraat. We blijven inwoners informeren over de bestrijding van Reuzenberenklauw en Jakobskruid.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.2.1 Initiatieven stimuleren, faciliteren en initiëren om de leefbaarheid te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.2.1.2 Ideeën die de sociale en fysieke leefbaarheid in de dorpen bevorderen financieel ondersteunen vanuit het leefbaarheidsfonds.

Het leefbaarheidsfonds is voor initiatieven van inwonersgroepen ter stimulering en ondersteuning van lokale activiteiten, projecten en (instandhouding van) voorzieningen, die een bijdrage leveren aan het behoud of de verbetering van de leefbaarheid in de gemeente Aa en Hunze.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Ook in 2022 kan er een beroep worden gedaan op het leefbaarheidsfonds.

4.2.1.3 Uitvoering geven aan het beleid cultuurhistorie

We voeren activiteiten uit om onze cultuurhistorie te bewaren en te promoten.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 gaan we verder met het aanvullen van de Digitale Erfgoed atlas en het onderwerp WO II erfgoed (in samenwerking met provincie Drenthe).

In 2021 heeft de Culturele Monumenten Dag door corona opnieuw een andere invulling gekregen. Wij hopen in 2022 weer een combinatie te kunnen maken tussen cultuur en cultuurhistorie.

In 2021 is de Tjasker molen bij Grolloo gerenoveerd en hersteld. Deze wordt in 2022 in overleg met Staatsbosbeheer teruggeplaatst in een passende, functionele, omgeving.

4.2.1.4 Vervangen/ updaten van het cultuurbeleid

De huidige cultuurnota loopt op 31-12-2021 af. Een aantal activiteiten wordt gefinancierd vanuit een incidenteel budget met dezelfde looptijd als de cultuurnota. Dit zijn activiteiten zoals het ondersteunen van de festivals die in onze gemeente jaarlijks plaats vinden, de bekostiging van de moties van de gemeenteraad met betrekking tot het muziekonderwijs en het ondersteunen van vernieuwende projecten op het snijvlak cultuur - sociaal domein. Met het aflopen van de looptijd van de cultuurnota valt ook de bekostiging van deze activiteiten weg.

In de afgelopen jaren zijn de ontwikkelingen binnen de culturele sector verder gegaan, zowel op landelijk, provinciaal als lokaal niveau. Dit zijn ontwikkelingen zoals cultuureducatie in het onderwijs en het bibliotheekwerk (landelijk), de inzet van de provincie op activiteiten op het snijvlak cultuur - economie en het ontstaan van nieuwe lokale initiatieven. Daarnaast gaan we als gemeente zelf aan de slag met ons subsidiebeleid. Dit vraagt om een herijking van het huidige cultuurbeleid, opgesteld in samenwerking met de culturele sector in onze gemeente.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In december 2021 wordt de cultuurnota ter vaststelling voorgelegd aan de raad. Hiervoor is ook een extra budget gevraagd. Vanaf 2022 wordt gewerkt aan de uitvoering van de cultuurnota.

4.2.1.7 Een visie opstellen voor herbestemming van leegstaande kerken

In 2018 zijn er landelijk afspraken gemaakt over instandhouding van religieus erfgoed. In dat kader hebben wij in 202 subsidie ontvangen voor het opstellen van een Kerkenvisie voor alle 13 kerken in onze gemeente (een aantal hiervan zijn niet meer in gebruik als gebedshuis).

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-09-2020 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2021 zijn we in overleg met kerkeigenaren en de andere partijen gestart met de voorbereiding van de Kerkenvisie. In 2022 verwachten met het afronden van de Kerkenvisie een duurzaam ontwikkelingsperspectief te bieden voor het religieus erfgoed in onze gemeente.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.2.2 Zorgen voor goede voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.2.2.1 Het gemeentelijk rioleringsplan 2020 –2024 uitvoeren.

We hebben een nieuw beleidsplan voor een periode van vijf jaar (2020 t/m 2024) vastgesteld, waarin we hebben vastgelegd hoe we als gemeente omgaan met ons water- en rioolsysteem. Speerpunten in dit plan zijn: klimaatadaptatie, meten+inzicht vergroten, communicatie en duurzaam investeren.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2024

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Tegelijk met het vaststellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is een subsidieregeling voor het afkoppelen van regenwater vastgesteld. Het doel van deze regeling is om het waterbewustzijn te vergroten bij onze inwoners en het stimuleren dat inwoners op eigen initiatief een bijdrage willen leveren aan het klimaatrobuuster maken van onze leefomgeving. Ook in de periode t/m 2024 wordt ingezet op doelmatig afkoppelen van regenwater en duurzaam werken aan een klimaatrobuust water- en rioleringsstelsel. We willen onze inwoners meenemen in de klimaatontwikkeling door ze actief te informeren en te stimuleren bij te dragen aan een klimaatbestendige omgeving. Met de deelname aan Operatie Steenbreek en verschillende acties of campagnes geven we ook invulling aan deze ambitie. Klimaatverandering treft onze samenleving in de volle breedte en zal daarom in verschillende onderdelen terug te vinden zijn. In 2022 worden veel rioolgemalen vervangen of gerenoveerd. Hiervoor is een meerjarenplan gemaakt en dat zal de komende jaren worden uitgevoerd.

4.2.2.2 Achterstallig onderhoud watergangen.

In de afgelopen jaren is een achterstand ontstaan in het onderhoud van de sloten waardoor de afwatering niet optimaal verloopt en inwoners wateroverlast ondervinden.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2025

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In de afgelopen jaren is een achterstand ontstaan in het onderhoud van de sloten waardoor de afwatering niet optimaal verloopt. Inwoners ondervinden daardoor wateroverlast. De knelpunten moeten opgelost worden om (nog meer) wateroverlast en klachten te voorkomen. In het afgelopen bestek was het uitmaaien van sloten opgenomen. Het onder profiel houden/brengen van sloten was niet opgenomen in dit bestek. Daardoor liggen slootbodems nu te hoog en kunnen duikers niet (optimaal) gebruikt worden. In het huidige bestek (startdatum 1 januari 2021) zijn posten opgenomen voor het wegwerken van dit achterstallig onderhoud. Het doel is om binnen de looptijd van het bestek sloten te herprofilen en op diepte te brengen en op die manier zo veel mogelijk achterstallig onderhoud in te lopen.

4.2.2.4 Verkeers- en vervoersmaatregelen

In 2021 gaan we aan de slag met verschillende verkeers- en vervoersmaatregelen. Inmiddels is de planning gemaakt voor de uitvoering.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 gaan we aan de slag met een aantal verkeer- en vervoersmaatregelen, te weten:

De risicoanalyse van het Studiecentrum voor Publieke Veiligheid (SPV) laat een aantal trajecten zien waar het risico op ongevallen hoger is. Deze wegen zullen verder moeten worden geanalyseerd en een aantal moeten worden aangepakt.

Het gaat om:

- Asserstraat, Grolloërstraat (Rolde), Hoofdstraat (Ekehaar), Amen, Amerweg (Grolloo), Hoofdstraat (Grolloo). Thema's: 30 km/u wegen, fiets, e-bike, ouderen, snelheid in het verkeer
- Amerweg, Nieuwediep, Gieterweg. Thema's: 60 km/u wegen, fiets, e-bike, snelheid in het verkeer
- Molenwijk, Spijkerboordijk, Noordzijde. Thema's: 80 km/u wegen, snelheid in het verkeer. Kruising Eexterweg/Brink/ Schoolstraat, Boddeveld. Thema's: fiets, e-bike, ouderen.

Diverse beleidsstukken moeten worden herzien, zoals het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan (GVVP), parkeerverordening, uitvoeringsdocument gehandicaptenparkeerplaatsen en de wegsleepverordening (2003).

In 2021 is/wordt een aantal komgrenzen gereconstrueerd. Dit loopt voort in 2022.

In 2022 gaan we verder met de voorbereiding van de realisatie van fase 2 van het nieuwe fietspad Amen-Grolloo. Onderhandelingen over aankoop van gronden worden voortgezet.

We gaan de realiseerbaarheid en de kosten van een fietspad langs de Hunze nader onderzoeken. Een door een landschapsarchitect uitgevoerde inventarisatie wordt nader uitgewerkt. Deze inventarisatie is in samenwerking met het recreatieschap en de gemeenten Borger-Odoorn en Tynaarlo.

4.2.2.5 Actief volgen ontwikkelingen N34

We volgen actief de ontwikkelingen met betrekking tot het provinciale project verdubbeling N34 en aanpassing van het verkeersknooppunt Gieten. We nemen deel aan de zowel de ambtelijke als bestuurlijke beleidingsgroep N34 die door de provincie is ingericht en zorgen ervoor dat onze inwoners, bedrijven en belangenorganisaties ook actief worden meegenomen in het omgevingsproces.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Op 16 december 2020 hebben de Provinciale Staten van Drenthe de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de gedeeltelijke verdubbeling van de N34 (Emmen – De Punt). Vervolgens is in 2021 gestart met de aanbesteding en uitvoering van de MER (milieueffectrapportage). Daarbij is ook het omgevingsproces opgestart waarmee de omgeving wordt betrokken in de uitvoering van de MER en de uitwerking van de verschillende varianten. Daarvoor is per traject van het tracé van de verdubbeling in elke gemeente een zogenaamde focusgroep ingericht waarin verschillende belangenverenigingen zijn vertegenwoordigd. Voor Aa en Hunze is een focusgroep Annen, Anloo, Eext, Gieten en Gasselte ingericht waarin o.a. dorsbelangen, bedrijven en andere belangenorganisaties zijn betrokken. De focusgroepen worden meegenomen in de uitvoering van de MER en uitwerking van de varianten. Als gemeente worden we in de bestaande ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep meegenomen in de voortgang en uitvoering van de MER. Verder worden in 2022 nog algemene inloopavonden voor iedereen georganiseerd. De planning is dat de MER begin 2022 wordt afgerond en dat medio 2022 een voorkeursalternatief door de Provinciale Staten van Drenthe wordt vastgesteld.

4.2.2.6 Bijdrage leveren aan de energietransitie (o.a. bij vervanging van openbare verlichting)

Met de toepassing van ledverlichting in de openbare ruimte leveren we een bijdrage aan de energietransitie.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

We gaan door met het vervangen van de oude (openbare) verlichting door duurzame en zuinige LED verlichting. In 2022 gaat het om circa 300 stuks.

Diverse straten in Annen en Anloo worden voorzien van nieuwe LED armaturen. Uitvoering is najaar 2022.

Ook worden er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de lichtmasten om te voorkomen dat er veel lampen uitvallen.

Er worden ca. 1400 nieuwe lampen geplaatst in de bestaande lichtmasten.

4.2.2.7 Actualiseren afvalbeleid

We gaan het afvalbeleid actualiseren met als doel de hoeveelheid afval te verminderen en kosten te reduceren. In de periode tot vaststelling van het afvalbeleid wordt het 'Communicatie- en actieplan reduceren afval en kosten' uitgevoerd'.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De kosten voor inzameling en verwerking van huishoudelijk afval zijn sterk gestegen. Dit komt deels doordat er tijdens de corona pandemie meer huishoudelijk afval is ingezameld dan normaal. Een andere oorzaak is dat het afval door inwoners nog niet goed genoeg wordt gescheiden. Daarnaast zijn tarieven voor het verwerken van afval door marktwerking en hogere verbrandingsbelasting sterk gestegen.

Om grip op de kosten te houden en tegelijkertijd bij te kunnen dragen aan de circulaire economie is minder restafval en betere afvalscheiding essentieel. Hiervoor is een herijking van onze koers met duidelijke kaders en praktische handvatten nodig. Daarom is in 2021 gestart met het actualiseren van het afvalbeleid, dat in maart/april 2022 ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden. In het beleid worden keuzes en maatregelen vastgelegd om tegen betaalbare kosten te komen tot minder restafval en een hogere kwaliteit van grondstoffenstromen. Bij de totstandkoming van dit beleid worden raad en inwoners actief betrokken.

In de periode tot aan vaststelling zullen diverse gerichte acties worden uitgevoerd om de afvalscheiding te verbeteren. In 2021 is ingezet op structurele communicatie om zo bewustwording omtrent afval scheiden te verbeteren. Daarnaast heeft in de zomer van 2021 een PMD-controleronde plaatsgevonden. Hierbij zijn nagenoeg alle PMD-containers gecontroleerd op vervuiling. Op deze wijze is intensief aandacht gegeven aan het scheiden van afval in de gemeente Aa en Hunze. Deze actie zal in najaar 2021 steekproefsgewijs opnieuw plaatsvinden, om zo het momentum in de bewustwording te behouden.

In de periode na vaststelling van het afvalbeleid zullen in 2022 de keuzes/maatregelen worden doorgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld zijn op het gebied van voorzieningen, inzamelfrequenties, communicatie of contracten.

4.2.2.9 Opstellen beleidsnotitie infrastructuur laadpalen

In 2021 stelt de gemeente Aa en Hunze een visie en beleid op voor laadinfrastructuur. Dit is een verplichting vanuit het nationaal Klimaatakkoord. De visie dient iedere twee jaar te worden geactualiseerd. Gekoppeld aan de visie en beleid wordt er een plan uitgerold voor verdere uitrol van strategische laadpalen binnen de gemeente.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In de Noordelijke provincies loopt een initiatief om op strategische plekken de laadpaalstructuur voor elektrische en hybride auto's uit te breiden. Dit draagt bij aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente. Ook ondernemers hebben interesse in de verkoop van alternatieve brandstoffen. We gaan een visie ontwikkelen hoe om te gaan met deze punten.

4.2.2.10 Gemeentelijk wegenonderhoudsbeleidsplan (2016-2020) 2021-2025

We gaan het 'Beleidsplan wegen' actualiseren met als doel om het kwaliteitsniveau 'Basis' te handhaven als uitgangspunt voor het wegenonderhoud. Dit niveau staat gelijk aan de ondergrens van verantwoord wegbeheer volgens de CROW-wegbeheersystematiek.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2025

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De gemeenteraad heeft in 2021 het 'Beleidsplan wegen' vastgesteld voor de periode 2021 - 2025. Beleidsuitgangspunt is kwaliteitsniveau "Basis" voor de uitvoering van het wegenonderhoud. In de voorziening wegen is het jaarlijks benodigde budget bepaald en wordt jaarlijks als structureel bedrag in de begroting opgenomen.

[4.2.2.11 We spelen adequaat in op verzoeken van inwoners m.b.t. aanpassingen in de openbare ruimte](#)

De knelpuntenpot is bedoeld om vlot en adequaat te reageren op kleinschalige wensen en aanpassingen die vanuit bewoners en dorpsbelangen worden ingebracht.

Portefuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De wensen en aanpassingen die door de bewoners worden aangedragen, vallen buiten reconstructies en/of herinrichtingsplannen. Binnen de knelpuntenpot worden in 2022 de wensen e.d. beoordeeld en in uitvoering gebracht.

[4.2.2.12 Huisvesting verenigingen Gieten](#)

In Gieten is in het eerste half jaar van 2021 een onderzoek gedaan naar de huisvesting van (culturele) verenigingen. Het onderzoek heeft geleid tot inzicht in de behoefte van de verenigingen en er is toegewerkt naar drie mogelijke scenario's voor eventuele huisvesting. Naast het onderzoek is een kadernotitie 'Huisvesting culturele verenigingen Gieten' opgesteld met daarin de kaders om te komen tot een goed advies met betrekking tot de scenario's uit het onderzoek. De kadernotitie is in september 2021 vastgesteld door de raad.

Portefuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 15-04-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Met de vaststelling van de kadernotitie 'Huisvesting culturele verenigingen Gieten' komt het project in een volgende fase.

In deze fase worden de scenario's voor een mogelijke locatie in Gieten beoordeeld binnen de gestelde kaders.

Dit leidt tot een advies met daarin een voorstel waarbij de raad een afweging kan maken over het al dan niet bouwen van een cultuurpodium.

[4.2.2.13 Dorpsplannen De Pol Grolloo](#)

In Grolloo is op initiatief van het dorp een integraal plan opgesteld voor De Pol om de sociale en fysieke leefbaarheid te bevorderen. Het is een unieke ontwikkeling en het plan omvat onder andere de aanpassing van het dorps huis, de mogelijkheid om langer in Grolloo te wonen (bouw woonzorgappartementen) en de aanpassing van de fysieke buitenruimte. In september 2021 is de raad akkoord gegaan met een voorstel voor het toekennen van een eenmalige subsidie van € 500.000,- voor de aanpassingen in het dorps huis.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De plannen worden uitgevoerd van 2021 – 2024. De initiatiefnemers nemen hierin het voortouw en de gemeente is actief betrokken bij de ontwikkeling.

[4.2.2.14 Reconstructie rijbaan Rolde-Anderen](#)

We hebben onderzoek gedaan naar de staat van onderhoud van het wegtracé Rolde - Anderen en dan met name toegespitst op de verzakkingen. Uit de resultaten van het onderzoek komt het advies om de wegconstructie opnieuw op te bouwen. Het verwijderen van boomwortels maakt de aanwezige bomen langs het tracé instabiel. Kappen en nieuwe aanplant van bomen hangt samen met de wegreconstructie.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2022 gaan we aan de slag met de reconstructie van de rijbaan Rolde – Anderen. We onderzoeken of er bomen behouden kunnen worden. De verwachting is dat dat voor de meeste bomen niet het geval zal zijn.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.2.3 Zorgen voor actueel woonbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.2.3.1 Uitvoeringsagenda Woonvisie 2020+

In april 2021 is de Woonvisie voor de komende jaren vastgesteld: Buitengewoon Wonen in Aa en Hunze. In de Woonvisie staat het gemeentelijk volkshuisvestings- en woonbeleid voor de komende jaren. Hierin staan drie ambities centraal: vitale dorpen en een krachtig buitengebied, betaalbaar wonen voor verschillende doelgroepen en wonen met zorg. Aan deze ambities zijn 15 acties verbonden en de afspraak om jaarlijks het woningbouwprogramma te actualiseren (hoofdstuk Uitvoeringsagenda van de Woonvisie). De acties uit de Woonvisie worden vertaald in een uitvoeringsprogramma.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In het najaar van 2022 worden de acties uit de Woonvisie vertaald in een uitvoeringsprogramma. Dit heeft twee componenten:

- A. Het uitvoeren en in de tijd wegzetten van de 15 in de Woonvisie genoemde acties (hoofdstuk Uitvoeringsagenda). Hiervoor wordt een intern en interactief document opgesteld waarin per actie de stappen, planning, uren en verantwoordelijken worden beschreven. Belangrijke onderdelen die al in gang zijn gezet zijn het verkennen van de mogelijkheden om tot een herstructureringsfonds te komen en de uitvoering van het Volkshuisvestingsfonds.
- B. De woningbouwprogrammering: wat wordt wanneer en waar gebouwd, hoe gaan we daar als gemeente mee om en welke kwalitatieve kaders stellen we. Dit onderdeel heeft prioriteit en wordt met voorrang opgepakt.

In 2022 zijn de woningbouwprogrammering en het afwegingskader afgerond en ligt de nadruk op uitvoering van de woningbouwplannen. De overige acties uit de Woonvisie zijn in het interne uitvoeringsprogramma uitgewerkt en in de tijd weggezet (planning tot 2025).

4.2.3.2 Bouwplan Raatakkers (fase 2) te Anloo invullen in overleg met bewoners.

In de planperiode 2018-2028 willen we samen met Dorpsbelangen Anloo gefaseerd een beperkt aantal woningen realiseren. Met deze planontwikkeling willen we voorzien in de woningbehoefte van Anloo.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In augustus heeft het college ingestemd met een (door de gemeente in samenwerking met de 'werkgroep Wonen' van Dorpsbelangen Anloo) ontwikkelde concept verkaveling. Ook is er een stedenbouwkundig bureau ingeschakeld om de betreffende omgevingsonderzoeken uit te voeren en een concept wijzigingsplan op te stellen. 'Werkgroep Wonen' van Dorpsbelangen Anloo is in het dorp aan het 'inventariseren' wie belangstelling heeft voor de woningen.

Inmiddels hebben gesprekken op bestuurlijk niveau plaatsgevonden en vinden vervolgesprekken met intern betrokkenen en DB Anloo plaats. Verwachting is dat wijzigingsprocedure in 2021 wordt afgerond.

4.2.3.3 Ontwikkelen visie 't Ruige Veld

We gaan voor 't Ruige Veld in Rolde een ruimtelijke visie opstellen, omdat we het van belang vinden dat voor dit terrein en de directe omgeving een toekomstscenario wordt bepaald.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Voor het terrein 't Ruige Veld, Asserstraat 23 in Rolde, heeft de raad op 3 juni 2021 een toekomstvisie vastgesteld. Het college zal voor het vervallen van het geldende voorbereidingsbesluit (begin oktober) een ontwerp bestemmingsplan ter inzage leggen, in lijn met de visie. In 2022 zal daarom alleen nog sprake zijn van de afronding van de bestemmingsplanprocedure.

4.2.3.4 Volkshuisvestingsfonds

Het Volkshuisvestingsfonds (VHF) is ingericht door het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) met het doel om stedelijke vernieuwingsgebieden en de grens- en krimpregio's te ondersteunen in het verbeteren van de woonkwaliteit, leefomgeving en verduurzaming in kwetsbare wijken en buurten. De gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen hebben een gezamenlijke aanvraag gedaan: 'naar een toekomstbestendig Zuid-Oost Drenthe' (met Emmen als penvoerder). De aanvraag voor Aa en Hunze richt zich op de Wijk van de Toekomst in Gieten. De gemeente wil met het Volkshuisvestingsfonds de particuliere woningeigenaren mee laten doen in de verduurzamingsopgave die vanuit de sociale huurvoorraad al in gang is gezet.

Op 15 juli 2021 heeft het ministerie van BZK bekend gemaakt dat Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen gezamenlijk een bedrag van € 28.173.653 is toegekend. Voor Aa en Hunze, deelplan Wijk van de Toekomst Gieten, is dat een bedrag van € 2.175.000. Hiervoor wordt een regionale subsidieregeling opgesteld met Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen. Een voorwaarde is cofinanciering vanuit de gemeente van minimaal 30%.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2031

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Als de subsidieregeling is opgesteld, wordt in 2022 begonnen met de uitvoering ervan. Dit doen de vier betrokken gemeenten individueel. De uitvoering van de regeling doet elke gemeente vanaf 2022 zelf. Uitwisseling over de voortgang kan plaatsvinden in al bestaande regionale structuren (Regio Deal). Dit heeft als voordeel dat er geen nieuwe regionale (bestuurlijke) structuur opgericht hoeft te worden, maar dat we wel gebruik maken van elkaars kennis en capaciteit voor het opstellen van een goede subsidieregeling. Emmen zal hierin als penvoerder optreden.

Beleidsindicatoren

Totaaloverzicht beleidsindicatoren

Verbonden partijen

Verbonden partijen

- Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe)
- Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe

Wat mag het kosten?

De cijfers in de kolom begroting 2022 zijn exclusief de ramingen voor de incidentele en structurele beleidsvoornemens en ontwikkelingen uit het begrotingsvoorstel 2022. De effecten van deze voorstellen worden meegenomen bij de eerste begrotingswijziging 2022.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	R2020	Begroot 2021 inc. wijz.	B2022
Lasten			
2.1 Verkeer en vervoer	2.523	3.713	3.064
2.2 Parkeren	5	12	5
2.5 Openbaar vervoer	0	7	5
5.1 Sportbeleid en activering	247	282	229
5.2 Sportaccommodaties	1.904	1.845	1.770
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	446	485	366
5.5 Cultureel erfgoed	152	372	186
5.6 Media	654	756	506
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.177	4.430	3.542
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	650	879	467
7.2 Riolering	1.542	1.448	1.475
7.3 Afval	2.266	2.465	2.227
7.4 Milieubeheer	950	1.850	638
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	251	278	271
8.1 Ruimtelijke ordening	780	757	735
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	903	2.253	2.333
8.3 Wonen en bouwen	1.136	1.568	1.041
Totaal Lasten	17.585	23.399	18.862
Baten			
2.1 Verkeer en vervoer	29	50	13
5.1 Sportbeleid en activering	234	155	137
5.2 Sportaccommodaties	181	409	473
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	69	27	16
5.5 Cultureel erfgoed	-30	27	27
5.6 Media	0	100	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	44	23	23
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	250	368	318
7.2 Riolering	2.107	2.054	2.075
7.3 Afval	2.695	3.055	2.847
7.4 Milieubeheer	28	296	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	145	130	130
8.1 Ruimtelijke ordening	59	6	6
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	974	2.263	2.339
8.3 Wonen en bouwen	962	820	641
Totaal Baten	7.747	9.781	9.044
Onttrekkingen			
0.10 Mutaties reserves	6.865	2.865	126
Storting			
0.10 Mutaties reserves	6.553	606	0
Gerealiseerd resultaat	-9.525	-11.359	-9.692

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de organisatie, de financiering en de informatieveiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de 4 inhoudelijke pijlers.

Effect in de samenleving

5.1. De gemeentelijke organisatie werkt zo efficiënt en effectief mogelijk en is in staat aan te sluiten bij de behoeften en wensen van inwoners en politiek.

5.2. De gemeente Aa en Hunze staat garant voor het zorgvuldig omgaan met informatieveiligheid en privacy.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.1.1 De gemeentelijke organisatie werkt, waar mogelijk, van buiten naar binnen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.1.1.1 De planning en control cyclus en de organisatie aansluiten op de nieuwe manier van werken en de nieuwe manier van sturen en monitoren.

Om aan te blijven sluiten bij de veranderende samenleving is een andere werkwijze en een andere manier van sturen nodig. We geven invulling aan deze opgave door onder andere te experimenteren met andere werkwijzen en een ondersteunend planning en control instrumentarium.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De nieuwe Planning & Control cyclus, zoals vorig jaar opgestart, heeft zijn eerste gehele cyclus afgerond. Het doel van de nieuwe cyclus is om te dienen als sturingsinstrument en te sturen op resultaten en effecten in de samenleving. De informatie wordt verstrekt op hoofdlijnen en de inhoud staat voorop; van tellen naar vertellen. Om te leren worden de P&C producten continu geëvalueerd en wordt gekeken wat verbeterd kan worden. Dit doen we met de organisatie, het college en de raads werkgroep.

We willen in 2022 de inwoner, de ondernemers en onze maatschappelijke partners meer gaan betrekken bij het bepalen van onze effecten. Hier kunnen we de werkconferenties in de sturingsmonitor voor gebruiken. Gezamenlijk bepalen organisatie, college en raad de onderwerpen en de vorm.

5.1.1.2 Uitvoering geven aan de organisatieontwikkeling

In onze organisatieontwikkeling 'Aa en Hunze stroomt' werken we aan ons doel om de effectieve en efficiënte organisatie te zijn die voldoet aan de wensen en behoeften van inwoners en politiek.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In de afgelopen jaren hebben we met 'Aa en Hunze stroomt! ingezet op een verandering van de organisatie. Inmiddels hebben we belangrijke stappen gezet en kunnen we constateren dat op een andere manier werken gewoon is geworden. We zijn veranderd van een traditionele hiërarchische, taakgerichte organisatie waarin iedereen een stukje deed, naar een organisatie die steeds meer en breder kijkt naar wat er moet gebeuren. Een organisatie die flexibeler en op creatieve manieren aan de slag gaat met inwoners en college en raad. In 2022 gaan we verder op de ingeslagen weg. We gaan meer leren en ervaring opdoen, we gaan beter maken wat we hebben bedacht en we gaan dat meer laten zien. Dit doen we door, vanuit de Omgevingswet, stevige stappen te zetten in Participatie. En dit doen we aan de hand van de 3 speerpunten uit het plan van aanpak Medewerker tevredenheidsonderzoek die we op onderdelen hebben aangevuld:

1. Met energie en plezier aan het werk
2. Weten wat je moet weten
3. Samen resultaten behalen.

[5.1.1.4 De Omgevingswet integraal oppakken in samenhang en in co-creatie met de samenleving.](#)

De invoering van de Omgevingswet op 1-7-2022 vraagt een aanzienlijke inspanning van onze gemeente, waarbij een programmatische aanpak past. Bij de implementatie van de Omgevingswet en de uitwerking van de instrumenten van de Omgevingswet vormen de door de raad vastgestelde Leidende principes het uitgangspunt. Daarnaast heeft de gemeenteraad de verplichting om binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie vast te stellen die voldoet aan de inhoudelijke en digitale eisen van de Omgevingswet. Gelet op de gewenste samenhang en co-creatie met de samenleving moeten we daarmee tijdig een start maken.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2023

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Voor een succesvolle implementatie van de Omgevingswet voeren wij tenminste de minimale acties Omgevingswet uit, zoals die zijn opgesteld door de VNG. Het gaat allereerst om zaken die juridisch verplicht zijn. Alleen al dit minimum betekent een forse inspanning. Maar dit minimum is niet het enige dat we als gemeente Aa en Hunze uitvoeren. Extra inspanningen worden uitgevoerd om anders te werken in de geest van de Omgevingswet en bedrijfsmatige inspanningen worden geleverd om het dienstverleningsniveau op voldoende niveau te houden. De implementatie van de Omgevingswet wordt opgepakt via drie sporen: het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), Wet en Instrumenten en Anders Werken. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1-7-2022 zullen ingediende initiatieven worden beoordeeld op wenselijkheid: past het initiatief bij de visie van de gemeente en is het kansrijk om verder te ontwikkelen. Zo weet de initiatiefnemer in een vroeg stadium waar hij aan toe is, waarbij participatie ook een belangrijke rol speelt.

5.1.1.8 Flexibel werken na 2021

Corona heeft naar verwachting een blijvende impact op onze manier van werken. We onderzoeken hoe we dit kunnen laten aansluiten bij onze nieuwe manier van werken en onze nieuwe manier van sturing en regie.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Organisatie en bestuur hebben ruime ervaring opgedaan in een flexibele en digitale manier van werken. Voldoende aanleiding om te kijken naar wat blijvend en passend is. Met het uitgangspunt dat we Aa en Hunze mooi willen houden en elke dag een beetje mooier willen maken, kijken we hoe we flexibeler, plaatsonafhankelijk en tijdsafhankelijk kunnen werken en vergaderen. Werken waar het werkt. Aandachtpunten zijn daarbij de fysieke werkomgeving, de digitale werkomgeving en de manier waarop we elkaar blijven ontmoeten.

5.1.1.9 Uitvoering geven aan het haalbaarheidsonderzoek huisvesting buitendienst

In 2021 is het haalbaarheidsonderzoek naar de huisvesting van de buitendienst uitgevoerd. De uitkomst hiervan wordt in 2022 en verder uitgevoerd.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Om een optimalere- en meer toekomstgerichte huisvestingssituatie voor zowel Buitenteam Gieten als Kernteam Gieten te realiseren op de thuisbasis Oeleboom zijn aanpassingen noodzakelijk. In het onderzoek dat heeft plaatsgevonden is ruimer gekeken naar de huidige locatie Oelenboom en is een relatie gezocht met het naastgelegen perceel aan de Rondkamp. Uit haalbaarheidsstudie blijkt dat er een grote wens is tot uitbreiding van de (werk)ruimten en vergroten van bestaande ruimten binnen het hoofdgebouw. Hieraan wordt in 2022 uitvoering gegeven.

5.1.1.10 Werken aan een toekomstbestendige organisatie

Onze ambtelijke organisatie werkt gedreven aan de verschillende opgaven waar we voor staan. Tegelijkertijd zien we dat op meerdere plekken in de organisatie structurele knelpunten zijn ontstaan. Deze knelpunten kennen meerdere oorzaken:

- We hebben als gemeente nieuwe taken erbij gekregen
- De realisatiekracht is niet overal op orde
- We hebben het principe van een regiegemeente losgelaten
- Ons werk is complexer geworden
- We hebben een hoog ambitieniveau

De combinatie van de bovengenoemde factoren maakt dat zich op meerdere plekken in de organisatie een structureel capaciteitsprobleem voordoet.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

We hebben kritisch gekeken naar wat nodig is om deze knelpunten op te lossen en welke oplossingen bijdragen aan het versterken van de organisatie en het verbeteren van onze dienstverlening. Hier gaan we het komende jaar mee aan de slag en daarvoor zijn extra incidentele en structurele personele middelen noodzakelijk. Zonder deze extra middelen kunnen we onze ambities niet uitvoeren en blijven ook de reguliere werkzaamheden onder grote druk staan.

We werken toe naar een toekomstbestendige organisatie waarbij we ook inzetten op verbetering van de dienstverlening. De extra middelen willen we gebruiken om te investeren in de kwaliteit van dienstverlening, onze realisatiekracht te versterken door de voortgang van bedrijfsprocessen inzichtelijk te maken en om meer en tijdiger te kunnen communiceren naar de inwoners (vooral op het taakgebied beheer en onderhoud). We willen vooral ook een betrouwbare overheid zijn en daarom investeren in de kwaliteit van het gegevensbeheer. Meer informatie hierover is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

5.1.1.11 Haalbaarheidsonderzoek gezamenlijke nieuwe huisvesting brandweer en buitendienst Rolde

We gaan onderzoeken of we een gezamenlijke huisvesting kunnen realiseren voor de brandweerpost Rolde en het kernteam Rolde van onze buitendienst. De huidige locatie van de brandweerpost Rolde voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Bovendien wil de VRD graag naar een nieuwe locatie die dicht bij de op- en afritten van de N33 is gelegen. Het kernteam Rolde is sinds oktober 2021 tijdelijk gehuisvest in een oude zoutloods op het bedrijfsterrein van installatiebedrijf Dries aan de Gieterstraat. Bij deze locatie is een huurunit geplaatst met een kleine kantoorruimte, pantry en toilet. Er is actief gezocht naar een betere locatie, maar niet gevonden. De noodzaak voor een nieuwe huisvesting van het kernteam is urgenter dan die van de brandweer.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.e.

In 2022 starten we met een haalbaarheidsonderzoek om te kijken naar een gezamenlijke nieuwe huisvesting voor het kernteam Rolde en de brandweerpost Rolde. Uit het haalbaarheidsonderzoek moet blijken of een gezamenlijke huisvesting werkbaar is en voordelen biedt. Daarbij zal dan ook gekeken worden naar een locatie waar de nieuwbouw gerealiseerd kan worden. Voor de brandweer zal dit in gezamenlijk overleg met de VRD plaatsvinden.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.1.2 De financiële positie van de gemeente blijft gezond.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.1.2.1 De bestuursrapportage draagt bij aan het verkrijgen van inzicht en het tijdig kunnen bijsturen.

We werken continu aan verbetering van de bedrijfs- en sturingsinformatie. In de organisatie wordt gewerkt met realtime informatie, kwaliteit- en voortgangsrapportages. Aangevuld met analyses worden dat bestuursrapportages.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2021 is voor het eerst een bestuursrapportage aangeleverd aan de raad. In 2022 wordt deze, op basis van de ervaringen met de rapportage in 2021, doorontwikkeld.

5.1.2.2 Rechtmatigheidsverklaring

Het College van B&W is verplicht vanaf 2022 een financiële rechtmatigheidsverantwoording af te geven. Voorheen deed de accountant dit. Concreet betekent dit dat de gemeente aantoont dat de financiële beheersing op orde én controleerbaar is. Om dit te realiseren moet de rechtmatigheidsverantwoording voorzien in de juiste controledossiers, risicomanagement én een volledige audittrail.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

In 2023 legt het college voor het eerst de rechtmatigheidsverantwoording af (over 2022). De accountant beoordeelt de rechtmatigheidsverantwoording. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart in 2021 en worden in 2022 verder uitgerold.

5.1.2.3 Actualiseren onderdelen financieel beleid

Verschillende onderdelen van het financieel beleid hebben periodiek actualisatie nodig.

Het gaat hierbij om:

- de nota weerstandsvermogen en risicomanagement
- de financiële verordening, verplicht op grond van de Gemeentewet art. 212
- de nota reserves en voorzieningen

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2022 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

De actualisatie vindt gefaseerd plaats. Vanwege het programma AndersOmDoen heeft de actualisatie van de nota's niet plaatsgevonden. De financiële verordening is toe aan actualisatie, omdat de verordening niet meer aansluit op de nieuwe Planning & Control cyclus. De nota weerstandsvermogen en risicomanagement en de financiële verordening staan gepland voor 2021 maar de afronding zal doorlopen in 2022. Daarna is in 2022 de nota reserves en voorzieningen aan de beurt. Het is gebruikelijk om de nota's om de 4 jaar te actualiseren.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.2.1 Het borgen van informatieveiligheid en privacy

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.2.1.3 Er is aandacht voor informatieveiligheid en privacy

Beveiliging van gegevens is van groot belang voor de bedrijfsvoering van de gemeente. Daarnaast heeft de gemeente de verplichting om op een zorgvuldige wijze om te gaan met persoonsgegevens.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2021 Einddatum: 31-12-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Informatieveiligheid en privacy heeft ook in 2022 de volle aandacht. Door te focussen op de volgende doelen zorgen we ervoor dat de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van onze gegevens wordt gewaarborgd. Het verhogen van het bewustzijn is belangrijk. Zo komen informatiebeveiliging en privacy eerder in beeld en kunnen passende maatregelen op tijd worden getroffen. Met het voltooien van het verwerkingsregister wordt inzichtelijk gemaakt welke persoonsgegevens door de gemeente worden verwerkt. Door meer invulling te geven aan eigenaarschap kunnen risico's goed in de organisatie worden belegd. Zo worden besluiten hierover op de juiste plek genomen en kunnen daaruit volgende acties worden uitgevoerd. Het werken met een systeem voor het beheren van informatiebeveiliging en privacy (ISMS) borgt dit proces door de belegde acties te monitoren en erover te rapporteren. In combinatie met jaarlijkse onafhankelijke toetsing wordt de status van informatiebeveiliging (BIO) doorlopend inzichtelijk gemaakt.

5.2.1.4 Ontwikkelen strategisch informatiebeleidsplan

Het informatiebeleidsplan geeft de koers aan en beschrijft de kaders voor het inrichten van de informatievoorziening. In het informatiebeleidsplan staan ontwikkelingen die op ons af komen (strategisch deel) en de projecten die moeten worden uitgevoerd (tactisch deel). Door de steeds snellere (technologische) ontwikkelingen wordt het tactische deel regelmatig herijkt.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2022

Stand van Zaken

Doorkijk 2022 e.v.

Het huidige informatiebeleidsplan is geldig t/m 2022. Voor de daarop volgende jaren willen we het informatiebeleid gaan splitsen in een strategische en tactische gedeelte. In 2021 zijn we gestart met het ontwikkelen van een strategisch informatiebeleidsplan. We schakelen hiervoor een extern adviesbureau in. In dit nieuw strategische informatiebeleidsplan gaan we in op alle 'nieuwe' belangrijke ontwikkelingen die op de gemeente afkomen zoals nieuwe wetgeving en technologische ontwikkelingen. Het strategische informatiebeleidsplan sluit aan op de doelen van de organisatie en houdt rekening met de belangrijkste ontwikkelingen op automatiseringsgebied. Het tactische gedeelte omvat de de planning van de diverse projecten die invulling geven aan het strategische beleid. De tactische planning van deze projecten wordt regelmatig bijgesteld.

Beleidsindicatoren

[Totaaloverzicht beleidsindicatoren](#)

Verbonden partijen

Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden partijen vindt u een totaalijst met partijen waarmee Aa en Hunze banden is aangegaan ter behartiging van bepaalde publieke belangen. Er zijn geen verbonden partijen die bijdragen aan de pijler Middelen en Ondersteuning.

Wat mag het kosten?

De cijfers in de kolom begroting 2021 zijn exclusief de ramingen voor de incidentele en structurele beleidsvoornemens en ontwikkelingen uit het begrotingsvoorstel 2021. De effecten van deze voorstellen worden meegenomen bij de eerste begrotingswijziging 2021.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	R2020	Begroot 2021 inc. wijz.	B2022
Lasten			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	355	365	320
0.4 Overhead	9.877	8.885	7.544
0.5 Treasury	-160	-287	-117
0.61 OZB woningen	0	116	119
0.62 OZB niet-woningen	0	35	36
0.64 Belastingen overig	2.326	2.301	2.226
0.8 Overige baten en lasten	8	527	2.078
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	26	26
Totaal Lasten	12.406	11.967	12.233
Baten			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	31	31	31
0.4 Overhead	429	357	370
0.5 Treasury	265	223	305
0.61 OZB woningen	3.405	3.399	3.399
0.62 OZB niet-woningen	1.095	1.118	1.118
0.64 Belastingen overig	1.760	1.923	1.923
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	39.088	39.416	38.272
0.8 Overige baten en lasten	190	550	550
Totaal Baten	46.262	47.016	45.967
Onttrekkingen			
0.10 Mutaties reserves	5.741	4.597	8
Stortingen			
0.10 Mutaties reserves	2.814	1.576	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	848	0	0
Totaal Stortingen	3.663	1.576	0
Gerealiseerd resultaat	35.934	38.070	33.742

Hoofdpijnen

Ontwikkelingen en financiële uitgangspunten

Ontwikkelingen en financiële uitgangspunten

In dit onderdeel gaan we in op het begrotingsresultaat, de actuele financiële positie 2022-2025 (op hoofdlijnen), de Vrije Algemene Reserve (VAR), gemeentelijke lastendruk, enkele belangrijke financiële ontwikkelingen en de financiële uitgangspunten. Hierna volgen de raadsvoorstellen en vaststelling van de begroting 2022. En tot slot de meerjarenbegroting 2022-2025. Op basis van deze hoofdlijnen kunt u zich een goed beeld vormen van de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen.

In het onderdeel 'Ambities' heeft u onze ambities en beleidsvoornemens per pijler kunnen zien. In dit onderdeel treft u de inhoudelijke onderbouwing aan van de verschillende beleidsvoornemens. Tevens vindt u hier de samenvatting van de financiële positie van onze gemeente, met daarbij inbegrepen de financiële vertaling van de verschillende beleidsvoornemens.

Begrotingsresultaat

De begroting 2022 is structureel sluitend. Dit lijkt positief maar enige voorzichtigheid is op zijn plaats gezien de ontwikkelingen die nog op ons afkomen. We denken daarbij aan de herverdeling van het gemeentefonds, de uitgavenontwikkeling binnen het sociaal domein, de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en energietransitie en de invoering van de nieuwe omgevingswet. Dit tegen de achtergrond van een afnemend saldo van de Vrije Algemene Reserve.

Actuele financiële positie 2022-2025

Hieronder is het resultaat van de actuele meerjarenbegroting weergegeven. De overzichten geven inzicht in het structurele verloop van de begroting en de incidentele incidentele mutaties. Voor een toelichting op de verschillende onderdelen verwijzen wij naar: 'Meerjarenbegroting 2022-2025'.

In het onderstaande overzicht wordt het resultaat van de structurele mutaties en het actuele begrotingsresultaat weergegeven. Het resultaat wordt toegevoegd aan de VAR.

Structurele mutaties	2022	2023	2024
----------------------	------	------	------

Saldo begroting voorafgaand jaar	1.338.000	363.000	38.000
<i>Mutaties t.o.v. saldo:</i>			
Nieuwe ambities	-1.422.000	-194.000	-48.000
Ambities uit FMP begroting 2021	-25.000	-35.000	-40.000
Prijsonwikkeling	-613.000	-586.000	-553.000
Gemeentefonds	732.000	246.000	359.000
Overige mutaties	353.000	244.000	11.000
Verwacht herverdeeeffect Algemene uitkering	-	-	-
Actueel begrotingsresultaat	363.000	38.000	-233.000

Onderstaand het overzicht van het totaal van de incidentele mutaties voor de periode 2022-2025. Het totaal van de incidentele ambities wordt onttrokken aan de VAR.

Incidentele mutaties	2022	2023	2024
Nieuwe ambities	-1.080.000	-572.000	-336.000
Ambities uit FMP begroting 2021	-1.644.000	-275.000	-
Gemeentefonds	-	-	-
Totaal incidenteel mutaties	-2.724.000	-847.000	-336.000

VAR

Incidenteel nieuw beleid

De voorstellen zoals in deze begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023-2025 zijn opgenomen, leiden tot een onttrekking aan de VAR van afgerond € 4,1 miljoen. Dit is de optelling van het totaal van de incidentele mutaties voor de jaren 2021 t/m 2024 van respectievelijk € 2.724.000, € 847.000, € 336.000 en € 136.000.

Door het incidenteel toevoegen van het jaarlijks structureel begrotingsresultaat van in totaal € 168.000 (optelling van de bedragen van het actueel begrotingsresultaat 2022 t/m 2025 voor respectievelijk € 363.000, € 38.000, €- 233.000 en € 0) wordt per saldo afgerond € 3,9 miljoen (€ 4,1 miljoen - € 168.000) aan de VAR onttrokken. We komen uit op een verwachte stand van de VAR per 31 december 2025 van afgerond € 1,6 miljoen. Hiermee zakken we in 2023 onder het afgesproken minimum van € 3,0 mln. We vinden dit echter acceptabel omdat we verwachten met te behalen voordelen binnen o.a. het grondbedrijf de VAR weer te kunnen verhogen.

VAR in relatie tot de WAR

In 2014 is de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing geactualiseerd, waarbij de effecten van de ontwikkelingen van dat moment op het weerstandsdeel van de algemene reserve (WAR) inzichtelijk zijn gemaakt. De verwachte stand van de WAR is per eind 2022 € 5,7 miljoen.

Hieronder is de prognose van het verloop van de VAR weergegeven:

Verloop Vrije algemene reserve (VAR)

Omschrijving	2022	2023	2024
(bedragen x € 1.000)			
Geprognosticeerde stand per 1 januari	5.427	3.066	2.257
Storting	363	38	0

Onttrekking	2.724	847	569
Geprognosticeerde stand per 31 december	3.066	2.257	1.688

Gemeentelijke lastendruk

We streven er al jaren naar om de gemeentelijke lasten voor inwoners binnen de perken te houden. Tot en met belastingjaar 2019 is dit gelukt. In de tabel is te zien dat de lastendruk per inwoner gelijk blijft tot en met het jaar 2019 maar dat daarna een (lichte) stijging optreedt. Conform eerdere besluitvorming is voor 2022 een trendmatige verhoging van 1,5% op het OZB tarief toegepast. De opbrengst rioolheffing wordt in 2022 1% hoger door stijging van de kosten. Bij de afvalstoffenheffing is er sprake van een daling van de kosten als gevolg van de ingezette maatregelen op basis van het 'communicatie- en actieplan reduceren afval en kosten'. Hierdoor is er sprake van een verlaging van het tarief van de afvalstoffenheffing.

In de tabel hieronder wordt dit zichtbaar door een lichte verhoging van de lastendruk per inwoner van € 7, -(2 %) ten opzichte van 2021. In onderstaande tabellen hebben we de gemeentelijke lastenontwikkeling in de afgelopen jaren weergegeven.

Lokale lastendruk

Jaar	inwoners	afval	riool	ozb	totaal	per inwoner
2019	25.385	2.003.000	2.071.000	4.301.000	8.375.000	330
2020	25.556	2.155.000	2.051.000	4.402.000	8.608.000	337

2021	25.445	2.543.000	2.051.000	4.517.000	9.111.000	358
2022	25.291	2.456.000	2.071.000	4.697.000	9.224.000	362
Jaar	Soort huishouding/ woning	Afval	Riool	OZB	Totaal	
2019	Huurwoning, eenpersoonshuishouding	153	0	0	153	
	Eengezinswoning, gemiddelde WOZ-waarde	203	172	272	647	
	Villa, WOZ waarde € 1,02 miljoen	203	441	1.261	1.905	
2020	Huurwoning, eenpersoonshuishouding	163	0	0	163	
	Eengezinswoning, gemiddelde WOZ-waarde	216	159	275	650	
	Villa, WOZ waarde € 1,07 miljoen	216	432	1.276	1.924	
2021	Huurwoning, eenpersoonshuishouding	190	0	0	190	
	Eengezinswoning, gemiddelde WOZ-waarde	253	159	272	684	
	Villa, WOZ waarde € 1,11 miljoen	253	432	1.263	1.948	
2022	Huurwoning, eenpersoonshuishouding	190	0	0	182	
	Eengezinswoning, gemiddelde WOZ-waarde	242	163	273	678	
	Villa, WOZ waarde € 1,2 miljoen	242	420	1.267	1.929	

Voor de eengezinswoning is gerekend met de gemiddelde WOZ waarde van in 2019 €220.000,- in 2020 €231.000 in 2021 € 240.000 en in 2022 € 259.000. Voor de villa is gerekend met een WOZ waarde van in 2019 €1,02 miljoen, in 2020 €1,07 miljoen, in 2021 € 1,11 miljoen en in 2022 € 1.2 miljoen.

Financiële ontwikkelingen

Hieronder zijn de belangrijkste ontwikkelingen weergegeven die (mogelijk) een grote impact hebben op de financiële positie van onze gemeente. Het gaat hierbij om de ontwikkelingen in het sociaal domein, de gevolgen van het Coronavirus COVID-19 en de ontwikkelingen in (en herverdeling van) het gemeentefonds.

Sociaal domein

Na de transitie binnen het sociaal domein ligt nu de aandacht op de transformatie. Daarbij sluiten we aan op de leefwereld van onze inwoners. Na de tekorten op de jeugdzorg in 2018, 2019, 2020 en het nog verwachte relatief geringe tekort in 2021 zijn we blij met de goede berichten vanuit het Rijk. We ontvangen over 2022 een extra bedrag voor jeugdzorg van € 1.3 mln en hebben uitzicht op een voortgaande lijn hierin over de jaren daarna. We verwachten dan ook op dit terrein op termijn binnen de rijksmiddelen te blijven. Om meer grip te houden op de kostenontwikkeling binnen het sociaal domein gaan we verder werken aan de versterking van het voorliggend veld en een andere manier van werken sociaal domein breed.

Het bovenstaande betekent niet dat er geen zorgen meer zijn omtrent het sociaal domein. De overgang van de functie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang van centrumgemeente naar individuele gemeenten en de ontwikkeling van de uitgaven binnen de WMO als gevolg van de vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief zijn ontwikkelingen die nog financiële gevolgen kunnen hebben voor de gemeente maar waarvan de omvang nog onzeker is. Dit monitoren we nauwgezet.

Herverdeeleffect Algemene Uitkering

Waar vorig jaar nog sprake was van een ingeschat verwacht negatief effect van € 1,5 miljoen, is de verwachting op dit moment dat de herverdeling voor ons neutraal tot licht positief uitpakt. Dit is het met name het gevolg van het feit dat het rijk na de uitkomsten aan de verdeling gesleuteld heeft met het nieuwe resultaat als gevolg. Nog steeds zijn de uitkomsten niet definitief.

Corona

In deze begroting 2022 is als uitgangspunt opgenomen dat de situatie rond Corona tot rust is gekomen en er geen sprake meer is van beperkende maatregelen. Er is dan ook geen rekening gehouden met Corona-gerelateerde inkomsten en uitgaven. De gevolgen op wat langere termijn zijn op dit moment niet in te schatten en zijn dan ook niet meegenomen in het meerjarenbegroting.

Financiële uitgangspunten

Hieronder treft u de (geactualiseerde) financiële uitgangspunten op basis waarvan de begroting is vastgesteld :

-
1. We streven naar een structureel sluitende begroting voor 2022 dan wel een structureel sluitende meerjarenbegroting 2023 - 2025. Hierbij worden structurele lasten structureel geraamd.
 2. We baseren de begroting op de laatst gepubliceerde mei-circulaire en zorgen voor een realistische raming van de algemene uitkering waarbij structurele ruimte wordt gecreëerd voor het opvangen van onverwachte gebeurtenissen. Het weerstandsvermogen moet voldoende zijn om de onzekerheden en risico's op te vangen.
 3. Het Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR) behoudt een ondergrens van € 5,7 mln. De Vrije Algemene Reserve (VAR) behoudt een ondergrens van € 3,0 mln.
 4. We willen Rijksregelingen uitvoeren met rijksmiddelen, zonder 'plus': de decentralisaties in het Sociaal Domein (Begeleiding (AWBZ/Wmo), Jeugdzorg en Participatiewet) worden budgettair neutraal in de begroting verwerkt. De basis van de toerekening vanuit de Algemene Uitkering naar de decentralisatie-taken blijft daarbij in stand en er vindt geen ontschotting plaats tussen de verschillende taken.
 5. Tijdens het proces van het opstellen van de begroting komen we tot een integrale afweging of een aanvullende bezuinigingstaakstelling noodzakelijk is.
 6. De (eventuele) taakstellende bezuinigingen in het eerstvolgende begrotingsjaar worden concreet ingevuld.
 7. Bij het niet (kunnen) realiseren van een bezuinigingstaakstelling op een taakveld binnen een pijler dient bij voorkeur primair binnen dezelfde pijler een alternatief te worden gevonden. Indien dit niet mogelijk is, dan dient een alternatief te worden gevonden door integrale afweging binnen alle pijlers (procesafpraak).
 8. Bij het opvoeren van nieuw beleid / nieuwe wensen dient dekking te worden aangegeven voor hetzelfde begrotingsjaar. Of aangegeven dient te worden welk oud beleid plaats maakt voor het nieuwe.
 9. De toevoegingen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds die we van de rijksoverheid ontvangen voor specifieke beleidsvelden/intensiveringen (de zgn. taakmutaties) worden in principe niet omgezet in 'stelposten' voor de bedoelde beleidsterreinen/intensiveringen.
 10. Inkomstenontwikkeling: er wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven (niet zijnde belastingen) met het geldende prijsindexcijfer voor overheidsconsumptie, netto materieel (trendmatige verhoging) uit de meest recente circulaire. Uitzonderingen hierop zijn de tariefsverhogingen die onderdeel zijn van het bezuinigingstraject. Voor de kostenontwikkeling wordt uitgegaan van datzelfde prijsindexcijfer met uitzondering van de loonontwikkeling. Daarvoor wordt het prijsindexcijfer voor overheidsconsumptie, beloning werknemers gebruikt zoals dat bekend is op het moment van opstellen van de (werk)begroting.

11. De onroerende zaakbelastingen, de forensenbelasting, de toeristenbelasting, het rioolrecht en de afvalstoffenheffing volgen niet de systematiek onder punt 10 genoemd, waarbij voor rioolrecht en afvalstoffenheffing een kostendekkend tarief wordt gehanteerd en het college voor de belastingen een afzonderlijk voorstel doet.

Voorstellen begroting 2022

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. De inhoud van de onderdelen 'Actuele financiële positie 2022-2025', 'VAR', 'Gemeentelijke lastendruk' en' uit 'Ontwikkelingen en financiële uitgangspunten' voor kennisgeving aan te nemen.
2. De beleidsbegroting 2022 vast te stellen.
3. Van de financiële begroting en de meerjarenbegroting 2022-2025 de jaarschijf 2022 vast stellen en de overige jaarschijven voor kennisgeving aannemen.
4. De 'Bij 1^e begrotingswijziging 2022 beschikbaar te stellen budgetten' vast te stellen.
5. In te stemmen met de voorgestelde resultaatbestemming. Het betreft een onttrekking van per saldo in totaal € 168.000 aan de diverse reserves ten gunste van de exploitatie (zie van de Financiële begroting het onderdeel 'Lasten en baten per pijler').

10 november 2021

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze

Anno Wietze Hiemstra (burgemeester), Henk Heijerman , Bas Luinge, Co Lambert (wethouders),
Marleen Tent (secretaris/ algemeen directeur).

de secretaris,

de burgemeester,

mr. M. Tent

dhr. A.W. Hiemstra

Vaststelling begroting 2022

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Aa en Hunze in de openbare vergadering van 10 november 2021.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw mr. E.P. van Corbach

de heer A.W. Hiemstra

Meerjarenbegroting 2022-2025

De begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2022-2025 zijn opgesteld aan de hand van de herijkte toekomstvisie 2015-2025, het collegeprogramma 2018-2022 en de sturingsmonitor 2021.

Begroting 2022

De begroting 2022 is structureel in evenwicht met een actueel begrotingsresultaat van afgerond € 363.000. Dit bedrag wordt incidenteel in de VAR gestort.

We onttrekken in 2022 een bedrag ad afgerond € 2,7 miljoen aan de VAR ter dekking van de incidentele ambities.

Per saldo wordt een bedrag van € 2,4 miljoen aan de VAR onttrokken.

Meerjarig

De meerjarenbegroting heeft in 2025 een structureel saldo van € 0. Incidenteel wordt in de jaren 2023 t/m 2025 in totaal een beslag op de VAR gelegd van per saldo € 1,5 miljoen (€ 195.000 onttrekking van het actuele begrotingsresultaat en € 1,3 miljoen onttrekking incidentele mutaties).

Meerjarenbegroting 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025
STRUCTURELE MUTATIES				
Saldo begroting voorafgaand jaar	1.338.000	363.000	38.000	-233.000
<i>Mutaties t.o.v. saldo:</i>				
Nieuwe ambities	-1.422.000	-194.000	-48.000	-
Ambities uit fmp begroting 2021	-25.000	-35.000	-40.000	-
Prijswontwikkeling	-613.000	-586.000	-553.000	-567.000
Gemeentefonds	732.000	246.000	359.000	591.000
Overige mutaties	353.000	244.000	11.000	209.000
Verwacht herverdeeleffect Algemene Uitkering	-	-	-	-
Actueel begrotingsresultaat	363.000	38.000	-233.000	-

	2022	2023	2024	2025
INCIDENTELE MUTATIES				
Nieuwe ambities	-1.080.000	-572.000	-336.000	-136.000
Ambities uit fmp begroting 2021	-1.644.000	-275.000	-	-
Gemeentefonds	-	-	-	-
Totaal incidentele mutaties	-2.724.000	-847.000	-336.000	-136.000

Ambities structureel

Bij dit onderdeel zijn de structurele lasten van de nieuwe ambities opgenomen die voortvloeien uit de herijkte strategische toekomstvisie, het collegeprogramma 2018-2022 en de actuele ontwikkelingen.

Ambities structureel

Nr.	Pijler	Omschrijving beleidsvoornemen	2022	2023	2024	2025
<i>nieuwe ambities</i>						
1	1	Invulling vacature griffie	-24.000			
2	1	Structureel budget rekenkamercommissie	-17.000			
3	2	Doorontwikkeling inkoopsamenwerking NMD	-166.000			
4	2	Nieuwbouw basisschool de Kameleon Eexterveen (investering)	x			
5	2	Nieuwbouw basisschool de Kameleon Eexterveen aanpassing/optimalisatie parkeervoorzieningen en sportveld	-4.800			
6	2	Renovatie/nieuwbouw basisschool Prins Willem Alexander Eext		x		
7	2	Ontwikkeling- en uitvoeringsgeld aanpak laaggeletterdheid	-10.000			
8	4	Aanschaf toegang controlesysteem openlucht zwembaden Annen en Gieten	-2.500			
9	4	Renovatie toiletgroep en renovatie dak sportzaal de Strohhalm	-3.825			
10	4	Volkshuisvestingsfonds	x			
11	4	Verenigingsadviesing Sport Drenthe	-12.500			
12	4	Reconstructie rijbaan Rolde-Anderen	-20.250			
13	4	Herplanten van bomen langs het wegtracé Rolde- Anderen	-3.750			
14	4	Fietsverbinding Grolloo- Papenvoort (langs Oostereind)		-20.700		
15	4	Fietspad Ekehaar - Nijlande	-21.900			
16	4	Aanleg ontbrekende schakels voetpaden	-5.700			
17	5	Regelinstallatie gemeentehuis	-4.300			
18	5	Exploitatielasten pakket tbv schuldhulpverlening	-10.000			
19	5	Software sociaal domein	-30.000			
20	5	Informatiebeleidsplan		-125.000		
21	5	Vervanging materieel BOR	-11.700	-48.100	-47.500	-400
22	5	Huisvesting BOR buitendienst Gieten	-19.470			
23	5	Investeringen toekomstbestendige organisatie	-1.054.000			
			-1.422.000	-194.000	-48.000	
<i>Ambities uit fmp begroting 2021</i>						
24	4	Beschoeiing Grevelingskanaal		-34.500	-40.000	
25	5	MJOP gebouwen duurzamer oppakken	-25.000			

	-25.000	-35.000	-40.000
Totaal	-1.447.000	-228.000	-88.000

Toelichting ambities structureel

Ad 1. Invulling vacature griffie

Vanuit de Werkgeverscommissie uit uw raad wordt voorgesteld om de ontstane vacature op de griffie in te vullen door het aanstellen van een raadsadviseur/plaatsvervangend griffier. Het voorstel is gebaseerd op de uitkomsten van de enquête onder uw raad en commissieleden over de visie op de griffie. Door middel van de enquête is inzicht verkregen in de ondersteuningsbehoeften van de raad. Uw raad wenst in het bijzonder een uitbreiding van de advisering op het gebied van raadsinstrumenten en raadscommunicatie. Daar komt bij dat op de griffie al jaren sprake is van een kwetsbare en ongewenste situatie doordat er niet is voorzien in een plaatsvervangend griffier. Met de voorgestelde invulling van de vacature wordt hieraan een eind gemaakt. Hiervoor is een aanvullend structureel personeelsbudget nodig van € 24.000.

Ad 2. Structureel budget rekenkamercommissie

De rekenkamer is wettelijk verplicht en is ter ondersteuning van de gemeenteraad bij het uitvoeren van zijn kaderstellende en controlerende taken. Voorts draagt het bij aan de kwaliteit van de lokale democratie en het vertrouwen van de burger in het lokale bestuur. Via een motie van de rekenkamercommissie van 25 maart 2021 is verzocht het budget structureel met € 17.000 te verhogen tot € 33.000 (€ 1,30 per inwoner), conform de richtlijnen van het ministerie van BZK.

Ad 3. Doorontwikkeling inkoop samenwerking NMD

De inkoop samenwerking in Noord- en Midden Drenthe (NMD) wordt meer geprofessionaliseerd. Dit wordt (mede) vormgegeven door de instelling van een Gemeenschappelijke Regeling zonder meer. Dat betekent o.a. extra (personele) kosten. Daar waar de personele inzet nu met gesloten beurzen tussen de verschillende gemeenten onderling wordt geregeld ontstaat nu een formelere vorm van samenwerking. De verwachting is dat dit voordelen oplevert met betrekking tot de inkoop van zorg voor Jeugd en WMO en het contractmanagement daaromheen. Daarnaast verwachten we stappen te kunnen maken in de transitie. We worden een volwaardiger gesprekspartner voor de zorgaanbieders. In de bestuursrapportage 2021 zijn ook middelen hiervoor gevraagd en door uw raad beschikbaar gesteld. Daar waar het in de bestuursrapportage nog om incidentele middelen ging, wordt nu een structureel budget gevraagd. Structureel € 166.000.

Ad 4. Nieuwbouw basisschool de Kameleon Eexterveen

In 2022 gaan we over tot nieuwbouw van basisschool de Kameleon in Eexterveen. Het investeringsbedrag is geraamd op € 1.696.000. De kapitaallast van de investering bedraagt € 50.880 bij een afschrijving in 40 jaar en een rentelast van 0,5%. De kapitaallast wordt gedekt uit het budget onderwijshuisvesting. Afhankelijk van de verdere uitwerking en de ontwikkeling van de kosten van o.a. bouwmaterialen kan dit bedrag nog gaan afwijken. In de raad van 18 maart 2021 heeft de raad ingestemd met het voorstel tot nieuwbouw.

Ad 5. Nieuwbouw basisschool de Kameleon Eexterveen aanpassing/optimalisatie parkeervoorzieningen en sportveld

Naast het investeringsbedrag van de school zelf wordt ook een krediet van € 160.000 gevraagd voor bijkomende kosten van aanpassing en optimalisatie parkeervoorzieningen en sportveld. De bijbehorende kapitaallasten zijn structureel € 4.800. In de raad van 18 maart 2021 heeft uw raad ingestemd met deze aanpassing/optimalisatie.

Ad 6. Renovatie/nieuwbouw basisschool Prins Willem Alexander Eext

Het schoolgebouw is niet meer adequaat gezien de staat en de functionaliteit van het gebouw. Voor volledige nieuwbouw is naar verwachting een bedrag nodig van ca € 1,7 miljoen in 2023. Dit bedrag is indicatief. De kapitaallast van de investering bedraagt € 51.400 bij een afschrijving in 40 jaar en een rentelast van 0,5%. De kapitaallast wordt gedekt binnen het structurele onderwijsbudget. Opties voor nieuwbouw of renovatie worden nadrukkelijk overwogen. Op het moment dat hierover meer duidelijk is zullen we uw raad informeren en komen we met een concreet voorstel. Een definitief investeringsbedrag wordt door de raad toegekend op basis van een uitgewerkt projectplan en een integrale afweging van financiële mogelijkheden bij de gemeente. De voorlopige planning is om in 2023 te starten met de bouw.

Ad 7. Ontwikkeling- en uitvoeringsgeld aanpak laaggeletterdheid

Voor de aanpak van laaggeletterdheid is een uitvoeringsplan opgesteld. Om dit plan uit te voeren is er geld nodig voor onder andere leermiddelen en PR materiaal. Structureel is een bedrag nodig van € 10.000.

Ad 8. Aanschaf toegang controlesysteem openlucht zwembaden Annen en Gieten

Voor beide zwembaden willen we een toegang controlesysteem aanschaffen. Het systeem helpt ons om een duidelijker beeld te krijgen van het aantal bezoekers en kan proactief worden ingespeeld op inzet van personeel en openingstijden met als doel een gunstigere exploitatie. Daarnaast gaat de uitgifte en registratie van abonnementen efficiënter en klantvriendelijker. Het investeringsbedrag voor aanschaf van het systeem bedraagt € 35.000 met een jaarlast van € 2.500 (afschrijvingstermijn 15 jaar, rentepercentage 0,5%). De jaarlijkse kosten zijn € 12.000. Van deze laatste kosten wordt verwacht dat deze zich terug gaan verdienen. Het bedrag wordt als taakstelling binnen de zwembaden opgenomen en verloopt daardoor budgettair neutraal.

Ad 9. Renovatie toiletgroep en renovatie dak sportzaal de Strohalm

Voor het renoveren van de wand-, plafond- en vloerafwerking, het sanitair van de toiletgroepen, de beheerdersruimte en de scheidsrechtersruimte in sportzaal 'de Strohalm' is een bedrag nodig van € 25.000. Structurele jaarlast € 1.125 (afschrijvingstermijn 25 jaar, rentelasten 0,5%). De huidige afwerkingen en inrichting zijn in een zodanige staat dat renovatie noodzakelijk is. Bij de overige sportaccommodaties binnen onze gemeente zijn deze renovaties uitgevoerd of ingepland.

Daarnaast is herstel van het dak noodzakelijk. Er zal eerst onderzoek naar de oorzaak moeten plaatsvinden. Mogelijk is incidenteel herstel voldoende maar er dient rekening te worden gehouden met complete vervanging. Uitgangspunt is dat de onderliggende draagconstructie niet de oorzaak van de problemen is en daar dus geen herstelwerkzaamheden aan hoeven plaats te vinden. Inschatting is dat voor het totaal van de werkzaamheden een bedrag van € 90.000 nodig is. Structurele jaarlast € 2.700 (afschrijvingstermijn 40 jaar, rentepercentage 0,5%). De vervanging is niet opgenomen in het meerjaren onderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen.

Ad 10. Volkshuisvestingsfonds

Het Volkshuisvestingsfonds is ingericht door het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (verder BZK) en heeft als doel om stedelijke vernieuwingsgebieden en de grenzen krimpregio's te ondersteunen in het verbeteren van de woonkwaliteit, leefomgeving en verduurzaming in kwetsbare

wijken en buurten. Er is samen met 3 andere gemeenten vanuit de regiodeal Zuid Oost Drenthe een aanvraag gedaan voor het Volkshuisvestingsfonds om zo de verduurzamingslag ook mogelijk te maken voor inwoners met een particuliere koopwoning en een smalle beurs. Een van de voorwaarden is dat de aanvragen moeten draaien om onomkeerbare projecten in een afgebakend gebied. Zodoende hebben we ons voor de aanvraag gefocust op de Wijk van de Toekomst in Gieten, waar renovatie en herstructurering gaat plaats vinden en tevens particulier woningbezit is. Daarnaast is er in de aanvraag ook geld gebudgetteerd voor de openbare ruimte. Een andere voorwaarde is de cofinanciering vanuit de gemeente van minimaal 30%. Het gaat om een totaalbedrag van € 690.000 en mag worden verdeeld over 10 jaar, de (maximale) looptijd voor projecten vanuit het Volkshuisvestingsfonds. Hiervoor wordt een voorziening ingesteld. De voorziening wordt gevormd door storting vanuit de reserve grondbedrijf. De jaarlijkse bijdrage wordt vervolgens ten laste van de voorziening gebracht.

Ad 11. Verenigingsadvisering Sport Drenthe

Jaarlijks wordt SportDrenthe ingezet voor verenigingsadvisering (VA). Veel sportverenigingen maken hier gebruik van door bijvoorbeeld beleidsplannen schrijven, werven van vrijwilligers, sponsoring en financiën. Er is vanaf 2022 geen (incidenteel) budget beschikbaar voor VA. Het voorstel is om voor VA structureel € 12.500 te begroten, zodat verenigingen ook in de toekomst gebruik kunnen maken van deze ondersteuning. Dit zijn de kosten voor het inhuren van een verenigingsadviseur van SportDrenthe.

Ad 12. Reconstructie rijbaan Rolde-Anderen

Bij de begrotingsbehandeling 2021 heeft uw raad gevraagd naar de staat van onderhoud van het wegtracé Rolde – Anderen (Gieterstraat/Nijend) en dan met name toegespitst op de verzakkingen. Er is destijds toegezegd hiervoor een onderzoek te doen. Het onderzoek is inmiddels uitgevoerd en geadviseerd wordt om de wegconstructie opnieuw op te bouwen. Er wordt uitgegaan van een investeringsbedrag van € 675.000. Bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar en een rentepercentage van 0,5 % bedraagt de kapitaallast € 20.250.

Ad 13. Herplant bomen langs wegtracé Rolde – Anderen

Kappen en nieuwe aanplant van bomen hangt samen met de wegreconstructie. De totale kosten hiervoor bedragen € 125.000. Bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar en een rentepercentage van 0,5 % bedraagt de kapitaallast € 3.750.

Ad 14. Fietsverbinding Grolloo-Papenvoort (langs Oostereind)

Voor de fietsverbinding Grolloo-Papenvoort wordt uitgegaan van een investeringsbedrag van € 690.000. Bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar en een rentelast van 0,5 % bedraagt de kapitaallast € 20.700. Het doel van deze investering is het verbeteren van de recreatieve ontsluiting Grolloo (fietsknooppuntensysteem) en het verhogen van de verkeersveiligheid. Het toeristisch fietsverkeer is aan de westzijde van Grolloo hoofdzakelijk aangewezen op de route langs het Oostereind. De fietsers maken gebruik van de rijbaan en ondervinden er hinder van hardrijdend autoverkeer. De route maakt onderdeel uit van het fietsknooppuntensysteem. Zowel grondverwerving als een planologische procedure is noodzakelijk. Het bedrag is inclusief grondverwerving. Van de provincie krijgen we een standaard bedrag. De hoogte hiervan is nog niet bekend en daarom nog niet verminderd op het investeringsbedrag. De investering is opgenomen voor 2023.

Ad 15. Fietspad Ekehaar – Nijlande

In de fietsverbinding tussen Rolde en Amen is sprake van een ontbrekende schakel tussen Ekehaar en Nijlande. De weg tussen Ekehaar en Nijlande is onderdeel van een 60 km-zone. Fietsers, auto- en landbouwverkeer delen dezelfde rijbaan. Vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid is dit geen gewenste situatie. In de tracé verkenning is gekeken naar de haalbaarheid van het verlengen van de fietsroute tot aan Ekehaar en het definiëren van het meest

geschikte tracé. Hieruit is een voorkeursvariant voorgesteld. Investeringsbedrag € 730.000. Bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar en een rentelast van 0,5 % bedraagt de kapitaallast € 21.900.

Ad 16. Aanleg ontbrekende schakels voetpaden

Bij de vaststelling van het wegenbeleidsplan 2021-2025 heeft de gemeenteraad besloten opdracht te geven om een inventarisatie te maken van “slechte” voetpaden. Niet alleen qua onderhoud maar ook gelet op begaanbaar- en toegankelijkheid voor iedereen (inclusie). De inventarisatie heeft in samenwerking met de dorpen plaatsgevonden. Voor de aanleg van de ontbrekende schakels van voetpaden is een investeringsbedrag nodig € 190.000. Kapitaallast € 5.700. Afschrijvingstermijn 40 jaar, rentepercentage 0,5%.

Ad 17. Regelinstallatie gemeentehuis

Voor het vervangen van de naregelinstallatie van alle kantoorvertrekken in het gemeentehuis is een investeringskrediet nodig van € 60.000. Kapitaallasten € 4.300, afschrijvingstermijn 15 jaar, rentepercentage 0,5%. De huidige naregeling is uit 2001 en voor de installatie zijn geen onderdelen meer leverbaar. De nieuwe regeling is inmiddels toegepast in de raadszaal en de vergadervertrekken. Indien er nu een naregeling defect raakt (thermostaatfunctie van de kantoorvertrekken) kan de verwarming en koeling op de werkkamer niet meer worden geregeld. De hoofdregeling en de naregeling van het gemeentehuis moeten daarom worden vervangen. De kosten van de complete vervanging bedragen € 105.000. Voor het vervangen van de hoofdregeling is € 45.000 beschikbaar. Resteert € 60.000. Zeker in tijden van Corona is het belangrijk om de luchtcirculatie op orde te hebben.

Ad 18. Exploitatielasten pakket t.b.v. schuldhulpverlening

Voor het project vroeg signalering is digitale ondersteuning noodzakelijk in de vorm van een informatiesysteem. Dit is een wettelijke taak. Met dit systeem kunnen we vroegtijdig financiële problemen signaleren en tijdig ingrijpen samen met onze samenwerkingspartners. Hiermee voorkomen we dat inwoners in grotere problemen komen. Op termijn moet dit kostenbesparend werken omdat duurdere interventies hiermee worden voorkomen. Deze regiesoftware voor vroeg signalering brengt een structurele last met zich mee van € 10.000. Het is daarom noodzakelijk het exploitatie budget te verhogen.

Ad 19. Software sociaal Domein

Het softwarepakket ten behoeve van de administratie van het sociaal domein voldoet niet meer aan de huidige informatiebehoefte en moet daarom vervangen worden. De huidige software is verouderd, arbeidsintensief en geeft niet de sturingsinformatie die we willen. Tevens heeft Attenta aangegeven niet tevreden te zijn over het huidige systeem. De vervanging brengt naar verwachting een hogere structurele last van € 30.000 met zich mee.

Ad 20. Informatiebeleidsplan

In 2021 is een start gemaakt met een nieuw strategisch informatiebeleidsplan met daaraan gekoppeld tactische uitvoeringsplannen. Naar verwachting kan het strategische deel voor de zomer van 2022 worden vastgesteld. Voor de tactische uitvoeringsplannen is een jaarlijks budget nodig. Op basis van de ervaring van voorgaande jaren verwachten we hiervoor een jaarbedrag ad € 125.000 nodig te hebben. In 2022 wordt het budget ingezet voor projecten uit het nog geldende informatiebeleidsplan 2018-2022.

Ad 21. Vervanging materieel BOR

Bij de overname van materieel vanuit de WPDA/BOR is materieel overgedragen aan de gemeente. Er is echter de laatste jaren weinig tot niks geïnvesteerd waardoor het beschikbare materieel relatief oud is en moet worden vervangen om de bedrijfsvoering bij de kernteams niet in het gedrang te laten komen. Dat kan niet binnen het beschikbare budget waar we in het begin rekening mee hebben gehouden. Voor de aanschaf van materieel is in 2022 een

investeringskrediet nodig van € 461.000 met een kapitaallast van € 11.700. De kapitaallast bedraagt feitelijk € 62.800 maar wordt verrekend met een beschikbaar bedrag vanuit de implementatie van WPDA van € 51.100 waarna een bedrag nodig is van € 11.700. Voor de jaren 2023-2025 gaat het om een investering van in totaal € 667.000 met een kapitaallast van € 96.000

Ad 22. Huisvesting BOR buitendienst Gieten

Om een optimalere- en meer toekomstgerichte huisvestingssituatie voor zowel Buitenteam Gieten als Kernteam Gieten te realiseren op de thuisbasis Oeleboom zijn aanpassingen noodzakelijk. In het onderzoek dat heeft plaatsgevonden is ruimer gekeken naar de huidige locatie Oelenboom en is een relatie gezocht met het naastgelegen perceel aan de Rondkamp. Uit haalbaarheidsstudie blijkt dat er een grote wens is tot uitbreiding van de (werk)ruimten en vergroten van bestaande ruimten binnen het hoofdgebouw. Daarnaast is op het huidige perceel te weinig ruimte voor parkeren van auto's van personeel in combinatie met bezoekers. In het voorliggende plan zijn de noodzakelijke aanpassingen en de hiervoor genoemde wensen zo veel mogelijk verwerkt. Het totaal vergt een investering van € 1.974.000 met een kapitaallast van € 53.595 (afschrijvingstermijn 40 jaar, rentepercentage 0,5%). De extra exploitatielasten bedragen € 10.000. Als gevolg van de planontwikkeling aan de Oelenboom vervalt de huur van de huidige uitvalsbasis aan de Steenkamp en vervalt een deel van de verbouw van de kapschuur, totaal voordeel € 44.125. De extra te dekken last in de begroting komt daarmee uit op € 19.470.

Ad 23. Investerings toekomstbestendige organisatie

Onze ambtelijke organisatie werkt gedreven aan de verschillende opgaven waar we voor staan. Tegelijkertijd zien we dat op meerdere plekken in de organisatie structurele knelpunten zijn ontstaan in de uitvoering op het gebied van onder andere duurzaamheid, de invoering van de Omgevingswet, het speelveld rondom openbare orde en veiligheid, het grondbeleid, de nieuwe structurele taken met betrekking tot inburgering en het openbaar onderwijs. Er zijn verschillende oorzaken te benoemen die hebben geleid tot deze knelpunten:

- We hebben als gemeente nieuwe taken erbij gekregen
- De realisatiekracht is niet overal op orde
- We hebben het principe van een regiegemeente losgelaten
- Ons werk is complexer geworden
- We hebben een hoog ambitieniveau

De combinatie van de bovengenoemde oorzaken maakt dat zich op meerdere plekken in de organisatie een structureel capaciteitsprobleem voordoet. We hebben kritisch gekeken naar wat nodig is om deze knelpunten op te lossen en welke oplossingen bijdragen aan het versterken van de organisatie en het verbeteren van onze dienstverlening. Om deze ambities te realiseren zijn er structurele middelen nodig. Het beeld is dat we hiervoor structureel € 1.054.000 nodig hebben.

Ambities uit FMP begroting 2021

Ad 24. Beschoeiing Grevelingskanaal

Conform het meerjarenonderhoudsplan van het Grevelingskanaal moet de beschoeiing worden vervangen. De beschoeiing is in slechte staat. In 2023 voor een investeringsbedrag van € 900.000. Bij een afschrijvingstermijn van 30 jaar bedraagt de kapitaallast € 34.500. Voor 2024 staat een investering van € 1.044.000 gepland. De kapitaallast van deze investering is afgerond € 40.000.

Ad 25. MJOP gebouwen duurzamer oppakken

In het MJOP van onze gemeentelijke gebouwen wordt nagenoeg nog geen rekening gehouden met het duurzamer uitvoeren van onderhoud en het

terugdringen van de CO2 uitstoot. De komende jaren kan en zal hier meer aandacht aan moeten worden besteed. Te denken valt aan extra isolerende maatregelen, LED verlichting, luchtbehandeling met warmte terugwinning. Na het actualiseren van het MJOP in 2021 gaan we het groot onderhoud duurzaam uitvoeren, waardoor de jaarlijkse storting vanaf 2022 met structureel € 25.000 wordt verhoogd.

Ambities incidenteel

Bij dit onderdeel zijn de incidentele lasten van de ambities weergegeven die voortvloeien uit de herijkte strategische toekomstvisie, het collegeprogramma 2018-2022 en de actuele ontwikkelingen.

Ambities incidenteel

Nr.	Pijler	Omschrijving beleidsvoornemen	2022	2023	2024	2025
Nieuwe ambities						
1	1	Budget opkomstbevorderende maatregelen gemeenteraadsverkiezingen	-20.000			
2	1	Opstellen nieuwe strategische toekomstvisie	-50.000			
3	2	Extra subsidie Stichting Attenta	-164.000			
4	3	Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
5	4	Dorpsplannen De Pol Grolloo		-300.000	-200.000	
6	4	Budget uitvoering Cultuurnota	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
7	4	Toegankelijkheid voetpaden	-60.000			
8	4	Aanvullende financiën project DAF (ICO cultuureducatie)	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
9	4	Wandelknooppuntennetwerk	-86.000	-86.000		
10	4	Werkzaamheden uitvoeringsprogramma woonvisie	-20.000			
11	5	Strategische deel van het informatiebeleid	-12.500			
12	5	Aanpassingen gemeentehuis	-127.000			
13	5	Investerings toekomstbestendige organisatie	-405.000	-50.000		
			-1.080.000	-572.000	-336.000	-136.000
Ambities uit fmp begroting 2021						
14	1	Regio Deal	-205.000			
15	1	Sponsoring	-15.000			
16	2	IVN Natuur en Milieu educatie	-9.000			
17	2	Samen maak je de route - leerbudget en experimenteren in het sociaal domein	-25.000	-25.000		
18	2	Preventie, versterking voorliggend veld en impuls leefbaarheid & mobiliteit	-240.000			
19	3	Toekomst vakantieparken	-300.000			
20	4	Achterstallig onderhoud watergangen	-101.250	-101.250		
21	4	Komgrenzen inrichten	-40.000			
22	4	Knelpunten in de openbare ruimte	-100.000			
23	4	Duurzaamheid en Energietransitie	-250.000			
24	4	Steenuil	-10.000			
25	5	Invoering Omgevingswet (doorontwikkeling op programma AndersOmDoen)	-200.000			
26	5	Doorontwikkeling buitendienst (BOR)	-149.000	-149.000		

	-1.644.000	-275.000	0	0
Totaal	-2.724.000	-847.000	-336.000	-136.000

Toelichting ambities incidenteel

Ad 1. Budget opkomst bevorderende maatregelen gemeenteraadsverkiezingen

De opkomst bevorderende maatregelen zijn extra naast de wettelijke verplichtingen om verkiezingen te organiseren. Vanuit de wens van de regiegroep gemeenteraad wordt een incidenteel budget van € 20.000 gevraagd. Het bedrag is bedoeld voor de stemwijzer, diverse communicatie middelen, filmpjes en de verkiezingsavond zelf.

Ad 2. Opstellen nieuwe strategische toekomstvisie

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met een strategische toekomstvisie waarin we onze lange termijn visie hebben opgenomen, zowel inhoudelijk als qua manier van werken. Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen in samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden. In 2022 gaan we een nieuwe strategische toekomstvisie maken met een scope van 10 jaar. Incidenteel is een budget nodig van € 50.000.

Ad 3. Extra Subsidie Stichting Attenta

De incidentele uitbreiding van formatie van 2,2 fte is tot stand gekomen op basis van de ingediende begroting 2022 van Stichting Attenta. Bedrag incidenteel € 164.000. De subsidie is bedoeld voor extra formatie.

Ad 4. Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie

De activiteiten in de nieuwe economische koersnota zijn gesplitst in bestaande en nieuwe activiteiten. De bestaande activiteiten kunnen worden uitgevoerd binnen de huidige kaders van de begroting. De nieuwe activiteiten zijn voornamelijk incidentele activiteiten en vergen een aanvullende investering. Het gaat om investeringen via de actielijnen werken en onderwijs, vestigingsbeleid en infrastructuur, innovatie, kennis en duurzaamheid. In totaal gaat het om € 320.000 euro voor vier jaar. € 80.000 per jaar met ingang van 2022.

Ad 5. Dorpsplannen De Pol Grolloo

Initiatiefnemers in Grolloo hebben het voortouw genomen en een integraal dorpsplan voor De Pol in Grolloo ontwikkeld. Het plan geeft antwoord op diverse vraagstukken rondom leefbaarheid, wonen, zorg en welzijn, duurzaamheid, verkeersveiligheid, gezondheid en mobiliteit. Het plan betreft de aanpassing van het dorpshuis om ontmoeting te bevorderen, de bouw van woonzorgappartementen, de herontwikkeling van de huidige parkeerplaats/ buitenruimte en een parkeerplaats als kiss&ride voor de school. Er zit een duidelijke samenhang tussen de drie onderdelen:

1. Het dorpshuis wordt vernieuwd, verduurzaamd, toegankelijker gemaakt en functioneler ingedeeld. Dat laatste betekent onder andere verplaatsing van een aantal functies in het gebouw. De ruimtes in het dorpshuis worden multifunctioneel inzetbaar. De grote ruimte is expliciet bedoeld voor activiteiten van de bewoners van de nieuw te bouwen woonzorgappartementen op De Pol 6.
2. Op het perceel tegenover het dorpshuis worden woonzorgappartementen gebouwd. De woonzorgappartementen zijn voor inwoners van Grolloo die graag

in Grolloo willen blijven wonen voor hun oude dag. Dit maakt dat inwoners langer thuis kunnen wonen in de eigen omgeving. Er komt geen gezamenlijke ruimte voor activiteiten; huurders maken gebruik van het dorps huis.

3. Het aanpakken van de verkeersproblematiek aan de Pol door een parkeerplaats (Kiss&Ride school en gebruikers dorps huis) te maken op het grasveld van Camping De Berenkuil. De huidige parkeerplaats (achter het dorps huis) wordt herontwikkeld tot een ontmoetingsplein/speelplein en is autovrij.

Het gaat om een incidentele bijdrage van in totaal € 500.000. Het bedrag wordt gesplitst in een bijdrage in 2023 van € 300.000 en een bijdrage in 2024 van € 200.000. De middelen zijn bedoeld voor die onderdelen die ontmoeting bevorderen (dorps huis).

Ad 6. Budget uitvoering Cultuurnota

In zowel de cultuurnota 2012 – 2016 als de cultuurnota 2017 – 2021 is destijds voor de looptijd van de nota een incidenteel budget van € 50.000 per jaar beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de desbetreffende nota's. Uit dit budget werden de culturele festivals en evenementen, de uitrol van de moties muziekonderwijs en projecten op het snijvlak van het sociaal domein bekostigd. De intentie is deze lijn de komende jaren vast te houden. Vooruitlopend op de vaststelling van de cultuurnota 2022 – 2025 wordt daarom voorgesteld om incidenteel voor die periode een bedrag van € 50.000 per jaar beschikbaar te stellen voor de bekostiging van onder andere de genoemde projecten. Hierdoor kan op 1 januari 2022 worden gestart met de uitvoering.

Ad 7. Toegankelijkheid voetpaden

Bij de vaststelling van het wegenbeleidsplan 2021-2025 heeft de gemeenteraad besloten opdracht te geven om een inventarisatie te maken van "slechte" voetpaden. Niet alleen qua onderhoud maar ook gelet op begaanbaar- en toegankelijkheid voor iedereen (inclusie). De inventarisatie heeft in samenwerking met de dorpen plaatsgevonden. Voor de uitvoering van een deel van het noodzakelijk onderhoud is geen budget. Het gaat om een bedrag van incidenteel € 60.000.

Ad 8. Aanvullende financiën project DAF (ICO cultuureducatie)

Het project DAF (Digital Art Factory) is een project dat succesvol is georganiseerd door het ICO in de jaren 2019 t/m 2021. We willen dit de komende vier jaren graag voortzetten. De kosten hiervan bedragen € 30.000 per jaar. Een deel van dit geld wordt door ICO zelf bekostigd. Hiervoor wordt een noodzakelijke bijdrage van € 5.500 per jaar gevraagd.

Ad 9. Wandelknooppuntennetwerk

Het aansluiten van de gemeente op het provinciaal wandelknooppunten netwerk gaat in stappen:

1. Is het inventariseren van alle aanwezige wandelroutes en alle lokale (dorps)ommetjes. In deze fase wordt ook contact gelegd met de diverse dorpsverenigingen en commissies dorpsbelangen om zo de inwoners te betrekken.
2. Er wordt een kaart gemaakt met een voorstel hoe het netwerk er uit zou kunnen gaan zien, deze wordt nog te toetsing voorgelegd.
3. De informatieborden kunnen gemaakt en geplaatst worden en alle paaltjes worden in het gebied geplaatst. Uitgangspunt hierbij is dat er zo veel mogelijk gebruik gemaakt wordt van bestaande palen, om zo een wildgroei aan paaltjes te voorkomen. Hiertoe zijn ook afspraken gemaakt met gebiedseigenaren zoals staatsbosbeheer en Drents landschap.

Het hele proces zal ongeveer 2 jaar in beslag nemen, doel is op 1-1-2022 te starten, dan is de complete uitvoering eind 2023 gereed is de verwachting van het Recreatieschap Drenthe.

Het recreatieschap is ook de coördinerende partij en zorgt voor aansluiting op het al bestaande netwerk en de fysieke uitvoering.

De totale kosten bedragen € 280.000, hiervan neemt de provincie 1/3 deel voor haar rekening en het recreatieschap € 15.000. De gemeentelijke bijdrage wordt incidenteel € 172.000. De bijdrage wordt in 2 gelijke delen verstrekt. € 86.000 in 2022 en € 86.000 in 2023.

Ad 10. Werkzaamheden uitvoeringsprogramma woonvisie

In april 2021 is de Woonvisie 2020+, inclusief Uitvoeringsagenda vast gesteld. Er wordt nu gewerkt om deze Uitvoeringsagenda te vertalen naar een uitvoeringsprogramma. Het Uitvoeringsprogramma start vanaf ca. medio 2021 en loopt in ieder geval door in 2022. Voor 2022 is een incidenteel bedrag nodig van € 20.000. Gezien de diverse activiteiten is het waarschijnlijk, naast het reguliere werk, dat er personele inhuur nodig is.

Ad 11. Strategische deel van het informatiebeleid

Voor het schrijven van het strategisch deel van het informatiebeleidsplan is externe ondersteuning noodzakelijk. De kosten hiervan worden geschat op € 25.000. Hiervan is € 12.500 nodig in 2021 (opgenomen in de bestuursrapportage) en € 12.500 in 2022. Dit bedrag wordt nu in deze begroting opgenomen. Het ligt in de bedoeling om het (nieuwe) informatiebeleidsplan voor de zomer van 2022 vast te stellen.

Ad 12. Aanpassingen gemeentehuis

Er is gekeken naar de inrichting van het gemeentehuis. De hal is inmiddels aangepast en voor schilderwerk van de kantoren zijn middelen beschikbaar. In 2022 willen we in dezelfde stijl ook de 'externe' vergaderruimtes zoals de raadzaal en de pantry's aanpassen. We gaan anders met elkaar werken. Daar zal ook het gemeentehuis op aangepast gaan worden. Incidenteel is een bedrag nodig van € 127.000.

Ad 13. Investerings toekomstbestendige organisatie

Onze ambtelijke organisatie werkt gedreven aan de verschillende opgaven waar we voor staan. Tegelijkertijd zien we dat op meerdere plekken in de organisatie structurele knelpunten zijn ontstaan in de uitvoering op het gebied van onder andere duurzaamheid, de invoering van de Omgevingswet, het speelveld rondom openbare orde en veiligheid, het grondbeleid, de nieuwe structurele taken met betrekking tot inburgering en het openbaar onderwijs. Er zijn verschillende oorzaken te benoemen die hebben geleid tot deze knelpunten:

- We hebben als gemeente nieuwe taken erbij gekregen
- De realisatiekracht is niet overal op orde
- We hebben het principe van een regiegemeente losgelaten
- Ons werk is complexer geworden
- We hebben een hoog ambitieniveau

De combinatie van de bovengenoemde oorzaken maakt dat zich op meerdere plekken in de organisatie een structureel capaciteitsprobleem voordoet. We hebben kritisch gekeken naar wat nodig is om deze knelpunten op te lossen en welke oplossingen bijdragen aan het versterken van de organisatie en het verbeteren van onze dienstverlening. Om deze ambities te realiseren zijn er structurele middelen nodig. Het beeld is dat we hiervoor incidenteel € 405.000 nodig hebben in 2022 en € 50.000 in 2023.

Ambities uit FMP begroting 2021

Ad 14. Regio Deal

De regio heeft veel potentie en kansen. We hebben samen met de provincie Drenthe en vijf andere deelnemende gemeenten de ambitie de komende jaren de brede welvaart in het gebied te versterken. Het gezamenlijk streefbeeld bestaat uit een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor innovatieve economische ontwikkelingen, met passend onderwijs afgestemd op de economische structuur, een bloeiende vrijetijdseconomie, goede bereikbaarheid en een toekomstbestendig, aantrekkelijk en aantrekkend woonklimaat. Voor onze huidige en toekomstige inwoners zijn toekomstbestendige en bereikbare zorg-,

onderwijs- en welzijnsvoorzieningen van groot belang. De partners in Zuid en Oost Drenthe hebben een vitale, veerkrachtige en gezonde gemeenschap voor ogen, waar iedereen ertoe doet en meedoet.

In de Regio Deal (gesloten tussen het Rijk, de provincie Drenthe en de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hardenberg en Hoogeveen) worden op basis van drie pijlers Wonen, Welzijn en Werk projecten ontwikkeld, waarvoor (met het principe van cofinanciering) subsidie kan worden aangevraagd.

Voor deze cofinancieringsopgave hebben we meerjarig budgetten opgenomen. De Regio Deal loopt van 2019 t/m 2022 met een jaarlijkse bijdrage van € 205.000, in totaal € 820.000.

Ad 15. Sponsoring

We willen meer initiatieven gaan faciliteren/stimuleren en gaan daarom meer doen aan sponsoring. Tot en met 2022 wordt jaarlijks een bedrag van € 15.000 voorgesteld.

Ad 16. IVN Natuur en Milieu educatie

Het aanbieden van Natuur en Milieu educatie is primair een taak van het onderwijs, in de overgangsfase stellen we als gemeente middelen beschikbaar. Het IVN Scholennetwerk verzorgt al sinds vele jaren speciaal op primair onderwijs afgestemde lespakketten samen die met veel enthousiasme door de scholen worden gebruikt. We hebben een 4-jarig contract met het IVN voor de jaren 2019 t/m 2022. Jaarlijks gaat het om een bedrag van € 9.000. 2022 is het laatste jaar van de bijdrage. Het is wenselijk om de cofinanciering die met Stichting PrimAh is ingezet te continueren.

Ad 17. Samen maak je de route - leerbudget en experimenteren in het sociaal domein

De veranderopgave in het sociaal domein geldt voor zowel medewerkers van de gemeente als voor medewerkers en vrijwilligers van de organisaties met wie wij samen werken. Zo organiseren wij o.a. vier keer per jaar de training 'Werken met netwerken'. Deze training biedt praktische tools om samenwerkingsverbanden beter te laten functioneren. Daarnaast willen we binnen het sociaal domein nog op andere manieren maatschappelijke opgaven oppakken. Om hiervoor te kunnen experimenteren is budget nodig. Wij ramen het op € 25.000 voor 2022 en 2023.

Ad 18. Preventie, versterking voorliggend veld en impuls leefbaarheid & mobiliteit

In het sociaal domein willen we een verschuiving realiseren van specialistische zorg naar vroeg signalering, preventie en burgerkracht. Doel van deze verschuiving is:

- Bevorderen van welbevinden en samenredzaamheid van onze inwoners
- Terugbrengen van uitgaven Wmo en Jeugd.

Om deze verschuiving te realiseren stellen we voor 2022, in vervolg op 2021, een bedrag van € 240.000 beschikbaar voor incidentele projecten gericht op versterking voorliggend veld. De projecten voor 2022 zijn:

- Uitrol sociale huiskamers (plus) in de gemeente.
- Uitrol functie van dorpscoördinator
- Lang zult u wonen
- Inzet gezinscoach (indien geen subsidie meer mogelijk is vanuit de Regiodeal)
- Mogelijk nieuwe initiatieven van inwoners
- Kosten samenlevingsopbouw (Impuls)
- Extra inzet kortdurende hulpverlening jeugd en volwassenen (Impuls)

Ad 19. Toekomst vakantieparken

We hebben een forse opgave t.a.v. de toekomst van de vakantieparken en solitaire woningen in onze gemeente. Op basis van de analyse die we per park hebben uitgevoerd en de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze zetten we in 2022 verder in op de volgende sporen:

- Vitaliseringsopgave: Vitale parken die zelf hun rol ook pakken worden door ons ondersteund bij het handhaven op permanente bewoning. Ondertussen blijven we met de parken in gesprek en faciliteren we de samenwerking tussen de parken en ondernemers. Vanuit het provinciaal programma VVP ondersteunen wij de aanvragen van parken voor een financiële bijdrage (max € 100.000) vanuit het Recreatie Excellentieprogramma. Vanuit het lokale programma willen wij in 2022 bezien in hoeverre wij het parken in het middensegment kunnen helpen zich door te ontwikkelen.
- Herstructureringsopgave: er lopen reeds trajecten. Deze trajecten zijn gericht op het onderzoeken van de mogelijkheden tot transformatie van deze parken naar wonen. In totaal zijn er 3 pilot parken. Eén pilot is inmiddels afgerond, de andere twee pilots zetten wij door. Nu één pilot is afgerond willen wij bezien of in 2022 een nieuwe opgave kan worden opgepakt. In het verband van de provinciale Taskforce zijn een aantal instrumenten ontwikkeld ten behoeve van transformatieopgaven zoals een procesbeschrijving, kwaliteitskaarten t.b.v. de ruimtelijke meerwaarde, model-overeenkomsten etc. Vanuit het lokaal programma bezien wij of de inzet van een parkregisseur de opgaves verder kan brengen.
- Sociale opgave: er is een aantal parken waar voor ons een sociale opgave ligt. Per periode nemen we de regie op de toekomst van en de situatie op één van deze parken. Urgentie bepaalt hierin onze prioritering.

We zetten gelijktijdig in op deze drie sporen. Hiermee hopen we per spoor een vliegwieleffect te creëren voor de parken die ook in deze categorie vallen. Onze capaciteit en middelen zijn echter beperkt, daarom prioriteren we in de uitvoering. Dit doen we aan de hand van de uitvoeringsagenda.

Naast onze lokale aanpak loopt ook het Drentse programma 'Vitale Vakantieparken' door in 2022. Binnen het Drentse programma delen we kennis en ervaring en stellen we concepten en instrumenten op die behulpzaam zijn voor onze opgaven. Het Drentse programma gebruiken we als richtinggevend kader voor onze lokale aanpak. Het voorgestelde budget ad € 300.000 voor 2022 zetten we deels in voor personele inzet op de drie sporen, deels ook op ondersteuning van parken zoals bijvoorbeeld in de vorm van een parkregisseur een parkcoach. De inzet is gericht op maximale ondersteuning vanuit het provinciaal programma en budget zodat provinciaal en lokaal budget elkaar maximaal versterken.

Ad 20. Achterstallig onderhoud watergangen

De gemeente is eigenaar en beheerder van schouw- en bermsloten. De schouwsloten en een deel van de bermsloten worden binnen een bestek onderhouden door een aannemer. In het bestek is niet het onder profiel houden/brengen van de slootbodem opgenomen. Daardoor is er sprake van achterstallig onderhoud waardoor inwoners wateroverlast ervaren. In het nieuwe bestek zijn posten opgenomen voor het wegwerken van dit achterstallig onderhoud. De kosten zijn geraamd op € 101.250 per jaar.

Het voorstel is om de achterstand binnen de looptijd van het bestek in te lopen. Het bestek loopt van 1 januari 2021 tot 31 december 2023 met de mogelijkheid tot 2 maal 1 jaar te verlengen. Het achterstallig onderhoud is geraamd op € 101.250 per jaar. Voor de dekking van het achterstallig onderhoud is een incidentele financiering nodig voor de looptijd van het bestek.

Ad 21. Komgrenzen inrichten

Het betreft de uitvoering van het GVVP. De komgrenzen worden ingericht conform duurzaam veilig. Het gaat om een bedrag van € 40.000 voor 2022.

Ad 22. Knelpunten in de openbare ruimte

In overleg met onze inwoners, dorpen komen met regelmaat vragen en wensen voor op het gebied aanpassingen van de openbare ruimte zoals het opvullen van gaten, losliggende stoeptegels. Als reguliere budgetten geen ruimte laten, zetten we het knelpuntenbudget in zodat we samen met onze inwoners vlot kunnen inspelen op dit soort situaties. We denken voor 2022 € 100.000 nodig te hebben.

Ad 23. Duurzaamheid en Energietransitie

De energietransitie gaat de komende jaren meer en meer vorm krijgen. De gemeente wil initiatieven ondersteunen en projecten initiëren die een duurzame insteek hebben. Gedacht kan worden aan ideeën op het gebied van energiebesparing en -opwek, duurzame mobiliteit, Maatschappelijk Verantwoord Inkopen of bewustwording. Hierbij wordt nadrukkelijk de medewerking gezocht met de samenleving. Voor 2022 is een bedrag van € 250.000 opgenomen. Een deel van dit budget is bedoeld voor personele inzet.

Ad 24. Steenuil

De gemeente wil particulieren en agrariërs in het buitengebied stimuleren om erven steenuilvriendelijk te maken. Dit doet ze door de werkzaamheden van de steenuilwerkgroepen in Aa en Hunze financieel te ondersteunen en bij te dragen aan het project “Steenuilen Aa & Hunze onder pannen” van Landschapsbeheer Drenthe. De steenuilenwerkgroepen in Aa en Hunze plaatsen, onderhouden en vervangen nestkasten voor steenuilen. Tot en met 2022 is een bedrag van € 10.000 per jaar opgenomen.

Ad 25. Invoering Omgevingswet

De Invoering van de Omgevingswet (1 januari 2022) is de eerste belangrijke stap in de complete stelselherziening omgevingsrecht die rond 2030 zal zijn voltooid. Het gaat om een doorontwikkeling op inhoud en een cultuurverandering. De grote veranderopgave in het fysieke domein sluit goed aan bij de ontwikkelingen die binnen Aa en Hunze de afgelopen jaren al in gang zijn gezet, op het gebied van houding en gedrag. Ook de Omgevingswet is hier een belangrijke aanleiding voor. Hiermee is al een belangrijke stap gezet in de veranderende omgeving. De stelselherziening is omvangrijk en ook binnen Aa en Hunze moet inhoudelijk nog veel gebeuren. Voor de bepaling van de invoeringsstrategie is als uitgangspunt gekozen: “Vernieuwend naar een optimale dienstverlening”.

Voor het project Invoering Omgevingswet is in 2022 een budget geraamd van € 200.000. Dit is nodig voor de werkzaamheden tot 1 januari 2023. Het is niet mogelijk om op dit moment duidelijk te maken wat de kosten zullen zijn voor de gehele stelselherziening Omgevingswet in Aa en Hunze (2029). Een eerste verkenning d.m.v. het digitaal dialoogmodel VNG laat voor onze gemeente een geschat bedrag aan invoeringskosten zien dat het bedrag van € 2 mln. overstijgt. Naar verwachting zal dit bedrag kunnen dalen nu langzamerhand meer informatie en ervaringscijfers bekend worden. We zullen gaandeweg meer inzicht krijgen in de te verwachten kosten. Daarbij wordt nog opgemerkt dat bij de totale invoeringskosten voor de stelselherziening in Aa en Hunze ook worden begrepen de kosten voor een Omgevingsvisie die voor 2024 moet worden vastgesteld.

Ad 26. Doorontwikkeling buitendienst (BOR)

Met de ontmanteling van de Alescon hebben wij ervoor gekozen het groenonderhoud binnen onze kernen blijvend te laten uitvoeren door mensen die niet via de reguliere weg aan een baan kunnen komen (doelgroepers). De buitendienst bestaat sinds 1 januari 2021 uit de buitendienst en het kernteam en in 2021 gaan we verder werken aan de ontwikkeling van de gehele buitendienst zodat we zoveel mogelijk gebruik maken van de kwaliteit van mensen én het onderhoud op een hoger plan brengen. De oud Alescon-medewerkers blijven, zoals ook het afgelopen jaar het geval was, gedetacheerd vanuit Werkplein Drentse Aa en daar waar een vacature ontstaat komen de nieuwe “doelgroepers” in dienst bij onze gemeente. Wij zetten in op een zo goed mogelijke begeleiding van het kernteam om de mensen in het kernteam zoveel mogelijk tot hun recht te laten komen. Dit vraagt in eerste instantie om meer begeleiding. De daaruit voortvloeiende extra incidentele kosten bedragen 149.000 per jaar gedurende een periode van drie jaar. Na deze taakstellende periode wordt verondersteld dat de begeleiding kan worden teruggebracht.

Prijsonwikkeling structureel

Het financieel uitgangspunt bij de inkomstenontwikkeling is dat er wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven (niet zijnde belastingen) met het geldende prijsindexcijfer voor overheidsconsumptie, netto materieel (trendmatige verhoging) uit de meest recente circulaire. Voor de kostenontwikkeling wordt uitgegaan van datzelfde prijsindexcijfer met uitzondering van de loonontwikkeling. Daarvoor wordt de index van loonvoet sector overheid gebruikt zoals dat bekend is op het moment van opstellen van de (werk)begroting.

Prijsonwikkeling structureel

Pijler	Omschrijving ontwikkeling	2022	2023	2024	2025
	lasten				
div	Salarissen	-355.000	-350.000	-327.000	-334.000
div	Salarissen bijdrage vanuit SDA	32.000	31.000	29.000	30.000
div	Personeel van derden	-22.000	-22.000	-21.000	-22.000
div	Goederen en diensten	-142.000	-144.000	-145.000	-147.000
div	Energie	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
div	Inkomensoverdrachten	-260.000	-257.000	-245.000	-250.000
		-756.000	-751.000	-718.000	-732.000
	baten				
5	OZB	68.000	90.000	90.000	90.000
div	Leges en overige inkomsten	75.000	75.000	75.000	75.000
		143.000	165.000	165.000	165.000
	Totaal	-613.000	-586.000	-553.000	-567.000

Toelichting prijsontwikkeling structureel

Voor de berekening gaan we in de trendmatige ontwikkelingen uit van 2 indexcijfers. De gegevens komen uit de meicirculaire 2021. Voor salarissen hanteren we de index van loonvoet sector overheid. Voor de overige onderdelen de prijsindex overheidsconsumptie (netto materieel).

Index van de salarissen:

2022: 2,40%
2023: 2,30%
2024: 2,10%
2025: 2,40%

Index voor de overige onderdelen

2022: 1,50%
2023: 1,50%
2024: 1,50%
2025: 1,50%

Voor de invulling van de taakstelling uit het collegeprogramma wordt de OZB in 2022 met 1,5% geïndexeerd. Het voorstel voor de jaren daarna is om de OZB met 2% per jaar te indexeren. Dit voorstel is financieel verwerkt in de begroting.

Gemeentefonds structureel en incidenteel

Bij dit onderdeel worden de verschillen in de uitkering uit het gemeentefonds tussen de verschillende jaren opgenomen.

Gemeentefonds structureel en incidenteel

structureel

Nr	Pijler	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
1	5	Mutatie algemene uitkering o.b.v. meicirculaire 2020	732.000	246.000	359.000	591.000
2	5	Mutatie rijksmiddelen sociaal domein - structureel	-586.000	-226.000	98.000	163.000
3	5	Mutatie rijksmiddelen sociaal domein - structureel	586.000	226.000	-98.000	-163.000
4	6	Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	5.000			
5	7	Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	-5.000			
6	8	Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	10.000			
7	9	Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	-10.000			
8	10	DU Inburgering	55.000	1.000	-3.000	-4.000
9	11	DU Inburgering	-55.000	-1.000	3.000	4.000
10	12	Wet Open Overheid	47.000	13.000	13.000	14.000
11	13	Wet Open Overheid	-47.000	-13.000	-13.000	-14.000
totaal			732.000	246.000	359.000	591.000

incidenteel

Nr	Pijler	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
12	5	Wet Open Overheid	-56.000	-57.000	-58.000	-59.000
13	5	Wet Open Overheid	56.000	57.000	58.000	59.000
14	5	Mutatie rijksmiddelen sociaal domein - incidenteel	-1.300.000	-1.090.000	-1.023.000	943.000
15	5	Mutatie rijksmiddelen sociaal domein - incidenteel	1.300.000	1.090.000	1.023.000	-943.000
totaal			0	0	0	0

Toelichting algemene uitkering gemeentefonds structureel en incidenteel

Structureel

Ad 1. Mutatie Algemene Uitkering / Herverdeeleffect AU

Structurele verhoging van de algemene uitkering als gevolg van de meicirculaire 2021, de mutaties voor de jaren 2022 t/m 2025 zijn hier verwerkt. We baseren de begroting op een realistische raming van de laatst gepubliceerde meicirculaire. Als gevolg van deze raming zijn er voor 2022 en verder relatief forse mutaties aan de inkomstenkant. Daartegenover staat een inschatting van het effect dat wordt verwacht vanwege de herverdeling van het gemeentefonds vanaf 2022. Deze is apart inzichtelijk gemaakt bij het onderdeel verwacht herverdeeleffect Algemene Uitkering. Waar vorig jaar nog sprake was van een ingeschat verwacht negatief effect van € 1,5 miljoen is de verwachting dat de herverdeling voor ons redelijk neutraal uitpakt. Dit is het met name het gevolg van het feit dat het rijk na de (eerste)uitkomsten, aan de verdeling gesleuteld heeft met het nieuwe resultaat als gevolg. Nog steeds zijn de uitkomsten niet definitief. De laatste berichten geven een lichte verhoging van de algemene uitkering te zien van € 190.000. Omdat de lobby nog in volle gang is en de uitkomsten van de (opeenvolgende) berekeningen nogal fluctueren is dit positieve effect niet verwerkt in de cijfers. De verwachting is dat dit niet het definitieve resultaat wordt. Zodra het definitieve resultaat bekend is, wordt u daarover geïnformeerd. De andere manier van ramen heeft als doel meer transparantie te verschaffen en structurele ruimte te creëren voor het opvangen van onverwachte gebeurtenissen, zie ook de financiële uitgangspunten.

Ad 2/3. Mutatie rijksmiddelen sociaal domein

De structurele mutaties geven de budgettair neutrale verwerking van de daling en stijging van de budgetten in het sociaal domein weer voor de periode 2022-2025 op basis van de meicirculaire 2021. Rijksregelingen worden begroot op de beschikbaar gestelde rijksmiddelen, dat betekent budgettair neutraal / zonder 'plus'. In 2022 is er sprake van een daling van de rijksmiddelen sociaal domein. Dit wordt met name veroorzaakt door een daling van de integratie Uitkering (IU) voogdij/18+ als gevolg van de wijziging van het woonplaatsbeginsel. .

Ad 4/5. Rijksvaccinatie meningokokken

De uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken wordt overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP).

Ad 6/7. Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening

Discriminatie is een diepgeworteld en structureel probleem van de samenleving. In haar reactie op het rapport 'Ongekend onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag heeft het kabinet aangekondigd structurele middelen vrij te maken voor de aanpak van discriminatie, waaronder de versterking van de antidiscriminatievoorzieningen (ADV). Alle gemeenten zijn verplicht te voorzien in een ADV.

Ad 8/9. Decentralisatie Uitkering Inburgering

Voor inburgering worden middelen aan het gemeentefonds toegevoegd ten behoeve van de begeleiding van de bredere groep asielmigranten binnen de ondertussen-groep (inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder de Wet inburgering 2013). Dit volgt uit de bestuurlijke afspraken die het ministerie van SZW en de VNG in april 2020 hebben gemaakt om een impuls te geven aan de uitstroom van inburgeringsplichtigen onder het huidige stelsel.

Ad 10/11. Wet openheid overheid

Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de (Wijzigingswet) Wet open overheid (Woo) aangenomen. Het betreft een initiatiefwet uit de Tweede Kamer die beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Met dit wetsvoorstel geven de initiatiefnemers zowel de actieve als de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie een nieuwe basis, verankeren zij het recht op toegang tot informatie wettelijk en beogen zij de informatievoorziening en informatiehuishouding van het Rijk en decentrale overheden te verbeteren. De Eerste Kamer dient nog een besluit te nemen over de Woo. Bij instemming van de Eerste Kamer zal de wet een halfjaar later in werking treden. Dit zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2022 zijn. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Woo.

Vooruitlopend op de besluitvorming in de Eerste Kamer heeft het kabinet hiervoor structurele en incidentele financiële middelen vrijgemaakt.

Incidenteel

Ad 12/13. Wet Open Overheid

De toelichting voor dit onderdeel is dezelfde als bij ad 10/11.

Ad 14/15. Mutatie rijksmiddelen sociaal domein

De uitwerking van het arbitrageprogramma voor de jeugdwet betekent voor 2022 een aanvullend bedrag ad € 1,3 mln. Dit is een indicatief bedrag, als gevolg van wijziging in de maatstaven kan het bedrag voor onze gemeente anders uitpakken. Voor de jaren 2023 – 2025 zijn we uitgegaan van 75% van de nu bekende bedragen vanuit de arbitrage. Dit is conform de nu geldende richtlijnen van de toezichthouder. De bedragen zijn nog afhankelijk van besluitvorming in een nieuw kabinet. Ook deze middelen hebben we budgettair neutraal opgenomen.

Overige mutaties structureel

Bij dit onderdeel zijn opgenomen: de niet-trendmatige ontwikkelingen, vervangingsinvesteringen en vrijval kapitaallasten .

Overige mutaties structureel

Nr.	Pijler	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
<i>niet-trendmatige ontwikkelingen</i>						
1	3	Extra toeristenbelasting	100.000	50.000	50.000	50.000
2	3	Woonforensenbelasting	20.000			
3	5	Meeropbrengst OZB (areaaluitbreiding)	112.000	50.000	50.000	50.000
4	5	Kostendekkendheid heffingen		52.000		
			232.000	152.000	100.000	100.000
<i>Vervangingsinvesteringen</i>						
5	4	Vervanging openbare verlichting	-12.300	-12.300	-12.300	-12.300
6	5	Duurzame bedrijfsgoederen algemeen	-41.200	-54.900	-4.800	-25.700
7	5	Automatisering software		-12.800	-3.100	
8	5	Automatisering hardware	-7.200	-3.600	-118.900	
			-60.700	-83.600	-139.100	-38.000
<i>Vrijval kapitaallasten</i>						
9	div	Lagere kapitaallasten	182.000	176.000	50.000	147.000
			182.000	176.000	50.000	147.000
Totaal			353.000	244.000	11.000	209.000

Toelichting overige mutaties structureel

Ad 1. Toeristenbelasting

In de jaren voor Corona is de opbrengst toeristenbelasting door een toename van het aantal overnachtingen hoger geweest dan de raming. De raming hebben we in de loop van het jaar vervolgens incidenteel bijgesteld. In 2022 wordt de opbrengst structureel bijgesteld met een bedrag van € 100.000. Voor de

jaren 2023 - 2025 structureel jaarlijks met een bedrag van € 50.000. De aanpassing heeft geen gevolgen voor de tarieven en is het gevolg van een hoger aantal overnachtingen.

Ad 2. Woonforensenbelasting

De opbrengst woonforensenbelasting wordt verhoogd met een bedrag van € 20.000. De opbrengst is structureel hoger dan de raming. De aanpassing heeft geen gevolgen voor de tarieven.

Ad 3. Meeropbrengst OZB

Meeropbrengst OZB door areaaluitbreiding.

Ad 4. Kostendekkenheid heffingen

We verwachten door een actualisatie van toerekening van uren meer kosten te kunnen doorrekenen in de heffingen. Vooralnog wordt hiervoor een bedrag opgenomen van € 52.000 in 2023.

Ad 5 t/m 8. Kapitaalontwikkeling – structureel

Het gaat hier om de kapitaallasten van vervangingsinvesteringen.

Ad 9. Lagere kapitaallasten

Het betreft vrijval van kapitaallasten van vervangingsinvesteringen die in het verleden zijn gedaan.

Verwacht herverdeeleffect Algemene uitkering

In dit onderdeel wordt het verwacht herverdeeleffect van de Algemene Uitkering inzichtelijk gemaakt

Herverdeeleffect Algemene Uikering

Nr.	Pijler	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
1	5	Verwacht herverdeeleffect Algemene Uitkering		0		
Totaal			-	-	-	-

Toelichting herverdeeleffect Algemene Uitkering

Herverdeeleffect Algemene Uitkering

Waar vorig jaar nog sprake was van een ingeschat verwacht negatief effect van € 1,5 miljoen, is de verwachting op dit moment dat de herverdeling voor ons neutraal uitpakt. Dit is het met name het gevolg van het feit dat het Rijk na de uitkomsten aan de verdeling gesleuteld is met het nieuwe resultaat als gevolg. Nog steeds zijn de uitkomsten niet definitief. De laatste berichten geven een lichte verhoging van de algemene uitkering te zien van € 190.000. Omdat de

lobby nog in volle gang is en de uitkomsten van de (nieuwe)berekeningen nogal fluctueren is dit positieve effect niet verwerkt in de cijfers. De verwachting is dat dit niet het definitieve resultaat wordt. Zodra de definitieve uitkomst bekend is, wordt u hierover geïnformeerd.

Mutatie reserves

Dekking incidentele mutaties

Bij dit onderdeel is de dekking weergegeven van de incidentele beleidswensen en ontwikkelingen uit de onderdelen ambities incidenteel en overige mutaties incidenteel.

Toelichting

Het structurele begrotingsresultaat wordt incidenteel toegevoegd aan de VAR. Voor de incidentele ambities geldt dat de bedragen worden onttrokken aan de VAR. In het onderstaand overzicht is aangegeven om welke bedragen het voor de jaren 2022 t/m 2025 gaat m.bt. de mutaties vanuit de ambities. Voor een overzicht van de stand van de VAR wordt o.a. verwezen naar het begin van het onderdeel hoofdlijnen.

Mutatie reserves

Nr.	Pijler	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	totaal
		VAR					
1		Mutaties ambities incidenteel	-2.724.000	-847.000	-336.000	-136.000	-4.043.000
2		Storting begrotingsresultaat	363.000	38.000	-233.000		168.000
			-2.361.000	-809.000	-569.000	-136.000	-3.875.000
		Overige reserves/voorzieningen					
3		Reserve grondbedrijf	-690.000				-690.000
4		Volkshuisvestingsfonds	690.000				690.000

Bij 1e begrotingswijziging 2022 beschikbaar te stellen budgetten

In de eerste begrotingswijziging 2022 zijn de mutaties van de budgetten opgenomen, die voortvloeien uit de incidentele en structurele beleidsvoornemens en ontwikkelingen van het begrotingsvoorstel 2022. Voor een toelichting wordt verwezen naar de onderdelen Actualisatie financiële positie en Investerings 2022

Paragrafen

Lokale heffingen

Lokale heffingen

De lokale heffingen kunnen worden onderscheiden in belastingen en retributies.

Belastingen zijn verplichte betalingen waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de gemeente tegenover staat. De onroerende zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing, rioolheffing, toeristenbelasting en forensenbelasting vallen hieronder.

Retributies zijn betalingen die krachtens algemene regelen worden gevorderd ter zake van een concrete door de gemeente bewezen dienst. Hierbij valt te denken aan leges, brandweerrechten en lijkbezorgingsrechten.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Van de lokale heffingen die bij de algemene dekkingsmiddelen horen is de OZB de belangrijkste. De OZB is ca. 12 % van de totale algemene dekkingsmiddelen. De andere belastingen die als algemeen dekkingsmiddel dienen zijn de toeristenbelasting en de forensenbelasting. Heffingen die ter dekking van specifieke kosten dienen zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Tarieven

	2021	2022
Onroerende zaakbelastingen		
OZB-eigenaren woningen naar percentage van de waarde	0,1134	0,1056
OZB-eigenaren niet-woningen naar percentage van de waarde	0,2064	0,2100
OZB-gebruikers niet-woningen naar percentage van de waarde	0,1120	0,1141
Forensenbelasting		
- Waarde tot € 50.000	283,00	287,00
- Waarde van € 50.000 tot € 75.000	427,00	433,00
- Waarde van € 75.000 tot € 130.000	571,00	580,00
- Waarde van € 130.000 tot € 200.000	717,00	728,00
- Waarde van € 200.000 tot € 300.000	860,00	872,00
- Waarde van € 300.000 tot € 500.000	n.v.t.	1028,00
- Waarde meer dan € 500.000	n.v.t.	1178,00
Toeristenbelasting		
	1,20	1,20
Afvalstoffenheffing		
- Eenpersoonshuishouding	190,00	181,50
- Meerpersoonshuishouding	253,00	242,00
Rioolheffing		
- WOZ-waarde van € 0 tot € 15.000	0,00	0,00
- WOZ-waarde van € 15.000 tot € 50.000	53,00	52,00
- WOZ-waarde van € 50.000 tot € 100.000	118,00	115,00
- WOZ-waarde van € 100.000 tot € 150.000	149,00	145,00
- WOZ-waarde van € 150.000 tot € 250.000	159,00	155,00
- WOZ-waarde van € 250.000 tot € 400.000	168,00	163,00
- WOZ-waarde van € 400.000 tot € 600.000	193,00	188,00
- WOZ-waarde van € 600.000 tot € 800.000	213,00	207,00
- WOZ-waarde van € 800.000 tot € 1.000.000	256,00	249,00
- WOZ-waarde van € 1.000.000 tot € 2.000.000	432,00	420,00
- WOZ-waarde van € 2.000.000 tot € 3.000.000	2.651,00	2.577,00
- WOZ-waarde van € 3.000.000 tot € 5.000.000	5.304,00	5.155,00
- WOZ-waarde van € 5.000.000 tot € 10.000.000	6.585,00	6.401,00
- WOZ-waarde van € 10.000.000 tot € 25.000.000	8.795,00	8.548,00
- WOZ-waarde van € 25.000.000 tot € 50.000.000	13.038,00	12.673,00
- WOZ-waarde vanaf € 50.000.000	26.521,00	25.778,00

Geraamde inkomsten

	2021	2022
OZB ***	4.517.000	4.697.000
Forensenbelasting	145.000	168.000
Toeristenbelasting	1.646.000	1.746.000
Afvalstoffenheffing	2.543.000	2.456.000
Rioolheffing	2.051.000	2.071.000
Leges omgevingsvergunning	569.000	600.000
Leges burgerzaken	342.000	347.000
Lijkbezorgingsrechten	136.000	138.000
Overige leges	17.000	17.000

* Raming inclusief begrotingswijzigingen t/m bestuursrapportage 2021.

** Raming primitieve begroting inclusief nieuwe voorstellen

*** Inclusief trend 1,5%, areaalontwikkeling en extra opbrengst windmolens

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

OZB

In het belastingjaar 2022 worden de onroerende zaakbelastingen geheven op basis van de WOZ-waarden die naar peildatum 1 januari 2021 worden vastgesteld. Uit voorlopige berekeningen blijkt dat de gemiddelde waarde van woningen ten opzichte van peildatum 1 januari 2020 is gestegen met 8%. De gemiddelde waarde van niet-woningen is gedaald met 1% ten opzichte van deze peildatum.

Voor de berekening van het tarief van de OZB 2022 gaan we uit van de OZB opbrengst 2021, inclusief een trendmatige verhoging van 1,5% en areaalontwikkeling waaronder de bouw van de windmolens. De totale opbrengst voor 2022 wordt geraamd op € 4.697.000,-

Bij de berekening van de nieuwe tarieven en de opbrengst moet rekening worden gehouden met de daarvoor geldende wettelijke kaders zoals aangegeven in de Gemeentewet.

Er bestaat een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De Financiële Verhoudingswet regelt onder meer de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds over de gemeenten. De algemene uitkering wordt over de gemeenten verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven die verschillen in kosten weerspiegelen, maar ook verschillen in belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit is een afgeleide van de waarde van onroerende zaken. Gemeenten met binnen hun grenzen veel hoog gewaardeerde onroerende zaken ontvangen een lagere uitkering dan soortgelijke gemeenten met minder waardevolle onroerende zaken.

Het is de planning dat de aanslagen OZB 2022 met dagtekening 28 februari 2022 worden opgelegd.

Herwaardering naar waardepeildatum 1 januari 2021

De Wet WOZ stelt steeds hogere eisen aan de WOZ-administratie. De WOZ-waarde wordt voor veel doeleinden gebruikt en de WOZ-waarde van woningen is openbaar.

De WOZ-waarde wordt door de gemeente gebruikt voor het bepalen van het tarief voor de onroerende zaak belastingen, de rioolheffing en de forensenbelasting. De belastingdienst gebruikt de WOZ-waarde voor de inkomstenbelasting, schenkbelasting en erfbelasting. Het waterschap gebruikt de WOZ-waarde voor watersysteemheffing. Sinds oktober 2015 wordt de WOZ-waarde ook gebruikt voor het woningwaarderingssysteem, een systeem om de maximale huurprijs voor woningen in de gereguleerde huursector te bepalen.

De WOZ-administratie is één van de zogeheten basisadministraties. De WOZ-gegevens worden uitgewisseld met de landelijke voorziening WOZ.

Momenteel zijn we volop bezig met de herwaardering van onroerende zaken naar waardepeildatum 1 januari 2021. Voor de herwaardering gebruiken wij het taxatiepakket, 4WOZ.

In 2016 heeft de Waarderingskamer besloten dat de waardering van onroerende zaken voor de Wet WOZ moet veranderen. De belangrijkste doelstellingen van de Wet WOZ zijn kwaliteit, uniformiteit, duidelijkheid en doelmatigheid. Onder andere het aspect van uniformiteit heeft de Waarderingskamer doen besluiten om landelijk de gebruiksoppervlakte te gebruiken voor de waardering van woningen. Voor Nederlandse gemeenten wordt het daarom vanaf 1 januari 2022 verplicht om woningen op basis van gebruiksoppervlakte te waarderen. Woningen worden op dit moment gewaardeerd op basis van de bruto inhoud. In 2017 zijn we al gestart met de voorbereidingen. In 2021 worden de werkzaamheden afgerond zodat de woningen per 1 januari 2022 gewaardeerd zullen gaan worden op basis van gebruiksoppervlakte.

Zowel de woningen als de niet-woningen worden in eigen beheer gewaardeerd. Bij de herwaardering van niet-woningen worden wij ondersteund door een extern bureau. De agrarische objecten en de incurante objecten worden geautomatiseerd getaxeerd middels een koppeling met de landelijke taxatiewijzers (TIOX).

De WOZ-waardering vindt jaarlijks plaats. De periode tussen de peildatum en de aanvang van het tijdvak is 1 jaar. In het jaar 2022 zal er een nieuw WOZ-tijdvak ingaan met waardepeildatum 1 januari 2021.

De beschikkingen voor het jaar 2022 moeten voor 1 maart 2022 worden verzonden. De WOZ-beschikking wordt gecombineerd met de aanslag gemeentelijke belastingen opgelegd met dagtekening 28 februari 2022.

Afvalstoffenheffing

Als uitgangspunt voor de bepaling van het tarief voor de afvalstoffenheffing geldt 100% kostendekkendheid. De kosten van de gemeentereiniging worden voor 2022 geraamd op € 2.455.000. Dat is iets lager dan in 2021 waardoor het tarief voor de afvalstoffenheffing kan dalen met € 9,- voor een meerpersoonshuishouden en met € 8,50 voor een eenpersoonshuishouden. Dit is een (verwacht) gevolg van de uitvoering van het 'communicatie- en actieplan reduceren afval en kosten'.

Heffingssystematiek

De afvalstoffenheffing is een tijdvakafhankelijke heffing. Dit betekent dat bij vestiging een aanslag naar tijdsgelang wordt opgelegd en dat bij verhuizing naar een andere gemeente of overlijden een vermindering naar tijdsgelang wordt verleend.

Berekening van kostendekkendheid afvalstoffenheffing

	bedrag	percentage
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld	2.227	
Inkomsten taakveld	-391	
Netto kosten taakveld	1.836	75%
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	217	8%
Rente	37	2%
BTW	314	13%
Kwijtschelding	51	2%
Totaal kosten	2.455	
Opbrengst heffingen	2.455	100%

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsbelasting en dient ter bekostiging van de gemeentelijke watertaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (VGRP) vormt de basis voor de te plegen investeringen. De te plegen investeringen vanuit het VGRP worden gedekt uit de rioolheffing. De opbrengst voor de rioolheffing wordt geraamd op € 2.071.000. Dat is 1% hoger dan 2021 als gevolg van hogere kosten voor de gemeentelijke watertaken. Als gevolg van verschuivingen binnen de staffels zijn de tarieven licht gedaald.

Heffingssystematiek

De rioolheffing is een tijdstipafhankelijke heffing. Dit betekent dat de rioolheffing wordt geheven van degene die op 1 januari van het belastingjaar eigenaar is van een perceel. Het tarief is afhankelijk van de WOZ-waarde van het perceel.

Berekening van kostendeckendheid rioolheffing

	bedrag	percentage
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld	1.473	
Inkomsten taakveld	-4	
Netto kosten taakveld	1.469	71%
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	231	11%
Rente	128	6%
BTW	58	3%
Straatvegen	33	2%
Slootonderhoud	112	5%
Vijveronderhoud	40	2%
Totaal kosten	2.071	
Opbrengst heffingen	2.071	100%

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel, er hoeft geen directe tegenprestatie voor te worden geleverd. Als gemeente leveren we veel 'prestaties' mede voor toeristen zoals het in stand houden van diverse voorzieningen (zwembaden), inrichting centrumplannen, aanleg en onderhoud fietspaden etc.

Sinds 2017 wordt de verordening toeristenbelasting tegelijk met de vaststelling van de overige belastingtarieven in de begrotingsvergadering, maar dan telkens een jaar vooruit, ter vaststelling voorgelegd. Hiermee zijn we tegemoet gekomen aan de wens van recreatieondernemers.

In het coalitieakkoord is aangegeven dat de toeristenbelasting de komende jaren niet wordt verhoogd. Het tarief voor de toeristenbelasting 2022 is daarom bevroren op € 1,20. De beslissing over het wel of niet verhogen van de toeristenbelasting in 2023 laten we over aan het nieuwe college en raad. De desbetreffende verordening toeristenbelasting wordt daarom niet nu vastgesteld maar voor 1 juli 2022. Dat is ook het moment waarop de berekening van de forfaitaire tarieven wordt geactualiseerd.

De geraamde opbrengst toeristenbelasting 2022 bedraagt € 1.746.000.

Forensenbelasting

Voor belastingjaar 2022 stellen wij voor om de tarieven trendmatig te verhogen met 1,5%. De geraamde inkomst voor 2022 bedraagt € 168.000.

Met ingang van 1 januari 2022 worden de waarden opnieuw vastgesteld naar waardepeildatum 1 januari 2021. Uit marktanalyse blijkt dat de gemiddelde waarde van recreatiewoningen in de periode tussen de peildatum 1 januari 2020 en 1 januari 2021 is gestegen (ca. 10 % stijging). Dit is aanleiding om aan de bovenkant van de waarden twee extra staffels toe te voegen.

De geraamde opbrengst forensenbelasting 2022 bedraagt € 168.000.

Lijkbezorgingsrechten

Voor belastingjaar 2022 stellen wij voor om de tarieven trendmatig te verhogen met 1,5%. De geraamde inkomst voor 2022 bedraagt € 138.000.

Leges

Voor de bepaling van de tarieven voor de leges geldt als uitgangspunt dat deze maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. Vanuit de organisatie is in 2017 gekeken naar de kostendekkendheid van de leges omgevingsvergunning. Dit omdat door het verruimen van de mogelijkheden van vergunningsvrij bouwen en beperkte nieuwbouw de leges structureel achterbleven bij de raming. Dit gedeelte is tegen het licht gehouden. Er is gekeken naar het verschil in kostendekkendheid en naar de mogelijkheid om tot een vereenvoudiging van de tariefopbouw te komen. Het uitgangspunt hierbij is dat kleinere bouwprojecten niet te zwaar mogen worden belast. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn de bouwleges voor 2017 al substantieel verhoogd. Voor 2018 tot en met 2021 zijn de tarieven vervolgens alleen trendmatig verhoogd. Wij stellen dan ook voor om de legestarieven in 2022 wederom alleen trendmatig te verhogen met 1,5% met uitzondering van de bij wet geregelde legesbedragen. De opbrengst voor de bouwleges, leges burgerzaken en overige leges bedraagt € 964.000,-.

De beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is 1 juli 2022. Hierdoor verandert er veel. Zo zullen er dan nieuwe activiteiten zijn toegestaan om leges over te heffen maar er vervallen ook activiteiten waarvoor we nu wel leges mogen heffen. Dit betekent dat in de loop van 2022 een (gewijzigde) legesverordening moet worden vastgesteld. De eventuele financiële consequenties hiervan worden dan ook in beeld gebracht. Voorlopig wordt hiervoor een risico opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten kunnen met inachtneming van de Invorderingswet 1990 kwijtschelding verlenen van gemeentelijke heffingen. Gemeenten beslissen zelf of, en zo ja voor welke heffingen kwijtschelding kan worden verkregen. Gemeenten zijn gebonden aan de landelijke Uitvoeringsregeling. Alleen ten aanzien van kosten van bestaan hebben gemeenten de mogelijkheid om af te wijken van de regeling.

De rijksregeling gaat uit van 90% van de bijstandsnorm als norm voor het verlenen van kwijtschelding.

In de gemeente Aa en Hunze is er voor gekozen om 100% van de bijstandsnorm als bestaansminimum te hanteren. Onze kwijtscheldingsnorm is daarmee maximaal c.q. zo ruim mogelijk. Daarnaast is besloten om kwijtschelding mogelijk te maken voor OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Voor mensen met een inkomen dat iets meer bedraagt dan het minimum kan een gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend.

De kwijtscheldingsverzoeken worden sinds 2011 beoordeeld door Hefpunt in Groningen. Het Hefpunt in Groningen is vanaf 2019 overgegaan in het Noordelijk Belastingkantoor.

Voor kwijtschelding van zowel de gemeentelijke belastingen als de waterschapsbelasting hoeven inwoners maar één formulier in te vullen. Wie al eens kwijtschelding heeft ontvangen, ontvangt automatisch opnieuw kwijtschelding als er sprake is van ongewijzigde omstandigheden.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel wordt de lokale lastendruk per inwoner in euro's weergegeven over de jaren 2019 tot en met 2022:

Lokale lastendruk

jaar	inwoners	afval	riool	ozb	totaal	per inwoner
2019	25.385	2.003.000	2.071.000	4.301.000	8.375.000	330
2020	25.556	2.155.000	2.051.000	4.402.000	8.608.000	337
2021	25.445	2.543.000	2.051.000	4.517.000	9.111.000	358
2022	25.291	2.456.000	2.071.000	4.697.000	9.224.000	365

We streven er al jaren naar om de gemeentelijke lasten voor inwoners binnen de perken te houden. Tot en met belastingjaar 2019 is dit gelukt.

Voor het jaar 2022 gaan we uit van de OZB opbrengst 2021 inclusief een trendmatige verhoging van 1,5%, areaalontwikkeling en extra opbrengst vanwege de bouw van windmolens. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en dalen licht terwijl voor het rioolrecht er sprake is van een licht stijgende opbrengst.

In de tabel hierboven wordt dit zichtbaar door een verhoging van de lastendruk per inwoner van € 7,-- (2 %) ten opzichte van 2021.

Geraamde inkomsten

Geraamde inkomsten	2021*	2022**	
OZB***	4.517.000	4.697.000	* Raming inclusief begrotingswijzigingen
Forensenbelasting	145.000	168.000	** Raming primitieve begroting inclusief voorstellen uit ambities
Toeristenbelasting	1.646.000	1.746.000	*** Inclusief trend 1,5% en areaalacres 2021
Afvalstoffenheffing	2.543.000	2.456.000	
Rioolheffing	2.051.000	2.071.000	
Leges omgevingsvergunning	569.000	600.000	
Leges burgerzaken	342.000	347.000	
Lijkbezorgingsrechten	136.000	138.000	
Overige leges (programma 1, 2 en 3)	17.000	17.000	

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust (solide) onze begroting is. Dit is van belang wanneer er zich financiële tegenvallers voordoen.

Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit (de beschikbare financiële middelen om niet begrote kosten te kunnen dekken) minus alle risico's (waarvoor geen maatregelen zijn getroffen én die een aanzienlijke invloed kunnen hebben op onze financiële positie).

Weerstandscapaciteit

Incidente en structurele weerstandscapaciteit

Er wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld de aanwezige financiële middelen om *eenmalige* tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de gemeentelijke taken op het huidige niveau. Met structurele weerstandscapaciteit worden de aanwezige financiële middelen bedoeld die *permanent* ingezet kunnen worden om structurele tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van het beleid op het huidige niveau.

1. Incidentele weerstandscapaciteit

Onder de incidentele weerstandscapaciteit vallen:

- a. De vrije algemene reserve (VAR) en het weerstandsdeel van de vrije algemene reserve (WAR)
- b. De algemene reserve grondbedrijf
- c. De overige vrije reserves (waarvoor nog geen wettelijke verplichtingen zijn aangegaan)

2. Structurele weerstandscapaciteit

Onder de structurele weerstandscapaciteit vallen:

- Het budget dat geraamd is voor onvoorziene uitgaven en het begrotingsaldo
- De onbenutte belastingcapaciteit, dit is het verschil tussen de norm en de opbrengst

Totaal weerstandscapaciteit		Toelichting	
Incidentele weerstandscapaciteit (verwachting per 31 december 2022)			
- Vrije Algemene Reserve (VAR)	3.066.000		
- Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR)	5.653.166		
- Algemene Reserve Grondbedrijf	2.197.740		
- Overige Vrije Reserves	-		
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	10.916.906 (a)		
Structurele weerstandscapaciteit			
Onbenutte belastingcapaciteit:	opbrengst lasten/norm		
- OZB-opbrengst	4.697.000	4.697.000	De raming is inclusief trend 1,5% en areaalaccres De limitering van OZB-tarieven is per 1 januari 2008 afgeschaft. Wel heeft het kabinet als voorbehoud gemaakt dat de opbrengststijging landelijk beperkt moet blijven. Daartoe is een macronorm ingesteld. Ingaande 2022 is deze afgeschaft. Daarvoor in de plaats is de benchmark woonlasten gekomen. Deze is opgenomen in de Coelo-atlas. We hebben nu de norm gelijkgesteld aan de opbrengst. Om eventuele ruimte te bepalen zullen we eerst gemeentelijk beleid moeten bepalen.
- Rioolheffing kostendekkend tarief	2.071.000	2.071.000	
- Afvalstoffen kostendekkend tarief	2.456.000	2.456.000	
Totaal	9.224.000	9.224.000	
Verskil tussen norm en opbrengst		0	
Bij:			
Raming onvoorzien		17.000	
Begrotingsresultaat 2022		363.000	Structurele begrotingsruimte 2022, zie de uiteenzetting financiële positie in het onderdeel 'Hoofdlijnen'.
Totaal structurele weerstandscapaciteit		380.000 (b)	
Totaal weerstandscapaciteit (incidenteel + structureel)		11.296.906 (a+b)	

Toelichting weerstandscapaciteit (verschillen t.o.v. de begroting 2021)

Ten opzichte van begroting 2021 is de incidentele weerstandscapaciteit afgenomen met € 2,5 miljoen door onttrekkingen voor tussentijdse bijstellingen en de voorgestelde incidentele ambities in deze meerjarenbegroting. De structurele weerstandscapaciteit is gedaald met € 1,3 miljoen. Dit komt door een lager begrotingsresultaat 2022 t.o.v 2021 en de andere wijze van berekenen van de belastingcapaciteit als gevolg van het afschaffen van de belastingnorm.

Beleid weerstandscapaciteit en risico's

In de raadsvergadering van 17 december 2014 is de 'nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Gemeente Aa en Hunze 2014' vastgesteld. In deze nota is te lezen hoe de berekening van de risico's tot stand komt. Het risicobedrag wordt bepaald door het ingeschatte bedrag van het risico te vermenigvuldigen met de ingeschatte kans dat een risico zich voordoet.

Weerstandsvermogen

De berekening van de weerstandscapaciteit vindt plaats in de voorgaande tabel. Het incidentele en het structurele weerstandsvermogen wordt bepaald door het totaal bedrag van de geïnventariseerde incidentele en structurele risico's af te trekken van de incidentele en structurele weerstandscapaciteit (weerstandscapaciteit -/- risicobedragen = weerstandsvermogen). Daarna wordt het totale weerstandsvermogen bepaald door de incidentele en structurele weerstandscapaciteit bij elkaar op te tellen. Dit gebeurt in de tabel hieronder.

Het weerstandsvermogen is voldoende als de geschatte financiële tegenvallers kleiner zijn dan het saldo van de weerstandscapaciteit. Deze uitkomst is in een cijfer uitgedrukt en dit cijfer is geen 'hard' gegeven, omdat de bedragen gebaseerd zijn op diverse schattingen.

In onderstaand overzicht is het weerstandsvermogen voor 2022 berekend. De risico's en kansen zijn voor de begroting 2022 geschat. De inschatting leidt tot een positief weerstandsvermogen van € 8 miljoen in 2022.

Risicomatrix

	Incidenteel	Structureel	Bedrag	Kans	Risicobedrag
(Bedragen x € 1.000)					
Risico's					
1 Rijksmiddelen sociaal domein		x	1.000	25%	250
2 Verbonden partijen structureel		x	50	15%	8
3 Verbonden partijen incidenteel	x		150	25%	38
4 Algemene Uitkering Gemeentefonds		x	1.000	50%	500
5 Planschade	x		50	40%	20
6 Grondexploitatie	x		11.922	15%	1.788
7 Bodemsaneringskosten	x		100	50%	50
8 Asbestsaneringen	x		250	60%	150
9 Juridische risico's	x		150	80%	120
10 Leges heffing irt omgevingswet		x	300	80%	240
Totaal					3.163
Totaal incidenteel			2.166		
Totaal structureel			998		

Berekening weerstandsvermogen

(Bedragen x € 1.000)

Incidentele weerstandscapaciteit	10.917	
Incidenteel risicobedrag	2.166	
Incidenteel weerstandvermogen		8.751
Structurele weerstandcapaciteit	380	
Structureel risicobedrag	998	
Structureel weerstandvermogen		-618
Totaal		8.134

Toelichting risico's

1. Rijksmiddelen sociaal domein

De decentralisaties, die met ingang van 2015 hun beslag hebben gekregen, hebben grote bestuurlijke, financiële en organisatorische gevolgen. Financieel uitgangspunt hierbij is de uitvoering van de desbetreffende taken binnen de daarvoor beschikbare budgetten. Vanaf 2022 krijgen we extra middelen van het Rijk ten behoeve van de jeugdzorg. We verwachten daarmee te kunnen voldoen aan het financiële uitgangspunt. We houden echter nog wel zorgen ten aanzien van de overgang van de functie Beschermd Wonen naar de gemeente en de stijgende kosten in de WMO door de toenemende vergrijzing.

2/3. Verbonden partijen

Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, zijn er ook risico's aan verbonden. Door afvaardigingen in het algemeen en/of dagelijks bestuur kunnen financiële risico's worden beheerst. Het risicoprofiel van gemeenschappelijke regelingen is over het algemeen laag (kans 15%); veelal is er een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten voor zover het de bedrijfsvoeringslasten betreft. De ontwikkeling van de programmakosten binnen de verbonden partijen is afhankelijk van de inhoudelijke beleidsontwikkeling bij het rijk en de deelnemende gemeenten. Omdat het risicoprofiel van gemeenschappelijke regelingen in zijn totaal laag wordt ingeschat, is er geen risico inschatting per afzonderlijke verbonden partijen. Het bezit van aandelen van privaatrechtelijke ondernemingen heeft in het algemeen een positief effect. De economische waarde kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Wel dient voorzichtigheid te worden betracht bij het structureel rammen van dividend uitkeringen, omdat achterblijvende uitkeringen kunnen leiden tot een structureel budgettair probleem. De invoering van de Omgevingswet leidt binnen de RUD tot een forse verzwaring van taken. Het is onduidelijk of hiervoor voldoende financiële compensatie wordt geboden door het rijk.

4. Algemene Uitkering Gemeentefonds

De economische ontwikkeling, de ontwikkeling van de rijksuitgaven en ontwikkelingen rondom de systematiek voor het bepalen van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, maken het bepalen van de raming van deze inkomsten in onze begroting steeds complexer. Deze onzekerheid neemt, met name, voor de toekomstige ramingen verder toe. Daarom opgenomen als potentieel structureel risico. Vanwege de huidige corona crisis worden de hier bovengenoemde factoren versterkt.

Zo leert een terugblik op de afgelopen jaren dat gemeenten gedurende een lopend begrotingsjaar steeds inkomstenschommelingen hebben gehad als gevolg van de onderbesteding bij het Rijk. Hierdoor worden gemeenten na het opstellen van hun begroting steeds geconfronteerd met negatieve bijstellingen/taakstellingen. In 2022 vindt de herverdeling van het gemeentefonds plaats. De uitkomsten hiervan zijn nog niet definitief maar houden nog wel een potentieel risico in zich.

5. Planschade

In procedures met betrekking tot het wijzigen van bestemmingsplannen kan voor individuele burgers planschade ontstaan. In een aantal gevallen kunnen de hieruit voortvloeiende kosten worden opgenomen in de exploitatie van het desbetreffende plan. Daar waar mogelijk wordt de planschade afgewenteld op de initiatiefnemer. Het resterende geschatte risico is hier opgenomen.

6. Grondexploitatie

Een beleidsmatig risico binnen een gemeente is de grondexploitatie. In Aa en Hunze zijn twee exploitaties, die belangrijke invloed hebben op de totale grondexploitatie. Dit zijn het woningbouwplan Nooitgedacht in Rolde en het bedrijventerrein Bloemmakers in Gieten. Zie verder de paragraaf Grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting.

7. Bodemsaneringskosten

De aansprakelijkheid op het gebied van milieu neemt voortdurend toe. De gemeenten vormen hierbij geen uitzondering. Gemeenten lopen als rechtmatige eigenaar van gronden het risico dat vervuilde grond geschoond moet worden. Eventuele noodzakelijke maatregelen op het terrein van de bodemsanering, die voor rekening van de gemeente kunnen komen, zijn momenteel voornamelijk niet in te schatten en daarom als risico benoemd in deze paragraaf.

8. Asbestsaneringen

In toenemende mate wordt de gemeente geconfronteerd met illegale dumping van asbest via de vuilinzameling en asbestvervuiling als gevolg van brand. In het belang van de volksgezondheid is acute verwijdering van de vervuiling noodzakelijk. Verhaal van de kosten op de veroorzaker blijkt vaak onmogelijk, daarom opgenomen als risico.

9. Juridische risico's

Jaarlijks worden enige procedures door of tegen de gemeente gevoerd. Er is een tendens waar te nemen van een toenemend aantal aansprakelijkheidstellingen. Gemeenten worden geconfronteerd met schadeclaims van burgers als gevolg van genomen besluiten en vermeende nalatigheid door de overheid. Zo kunnen de gemeenten aansprakelijk gesteld worden door de burger voor schade als gevolg van slecht onderhoud van de wegen, openbaar groen en voor planschades (al specifiek benoemd als risico). Voor een deel zijn de risico's die de gemeente lopen gedekt door afgesloten verzekeringen, waarbij de gemeente bij de WA-verzekering een eigen risico heeft van € 2.500 per schadegeval.

10. Omgevingswet

Naar verwachting treedt per 1 juli 2022 de nieuwe Omgevingswet in werking. De nieuwe wet heeft (grote) invloed op de legesinkomsten met betrekking tot bouw en milieu. Voor bouw komen er steeds meer vrijstellingen terwijl op milieugebied weer leges mogen worden geheven. Hoe dit voor de individuele gemeenten uitpakt is nog onduidelijk. Wel duidelijk is dat gemeenten hier financiële risico's lopen. Daarom is hiervoor ook een risico opgenomen.

Financiële kengetallen

In de raadsvergadering van 17 december 2014 is de 'Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Gemeente Aa en Hunze 2014' vastgesteld. Daarin is voorgesteld dat de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG jaarlijks zal worden uitgevoerd en opgenomen, als aanvullende beoordeling van het weerstandsvermogen in deze paragraaf van de begroting. Dit besluit is ingehaald door een wijziging van het BBV. Daarin is bepaald dat in deze paragraaf verplicht onderstaande financiële kengetallen moeten worden opgenomen.

Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte
- Grondexploitatie
- Belastingcapaciteit

Begroting 2022	Verloop van de kengetallen					
Kengetallen:	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	18 %	34 %	39%	41%	39%	34%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	13 %	34 %	39%	41%	39 %	34%
Solvabiliteitsratio	48 %	43 %	37%	35%	35%	37%
Structurele exploitatieruimte	-5 %	2 %	0%	0%	-1%	-1%
Grondexploitatie	10 %	8 %	6 %	3%	1%	0%
Belastingcapaciteit %	86%	92%	95%	95 %	95 %	95 %

Beoordeling kengetallen

Met ingang van begroting 2016 worden bovenstaande kengetallen opgenomen om inzicht te geven in de ontwikkeling van de financiële positie van onze gemeente.

Vanaf begrotingsjaar 2017 zijn wij verplicht vanuit het BBV om de kengetallen meerjarig op te nemen. De provincie Drenthe heeft in haar toezichtbrief van 18 december 2015 een categorie-indeling voor de kengetallen gemaakt. Er zijn drie categorieën. Op basis van deze categorie-indeling, vallen wij bij het kengetal solvabiliteitsratio voor alle jaren in de middelste categorie, zie verder de toelichting hieronder. De structurele exploitatieruimte zakt in de begroting 2022 naar de middelste categorie en in 2024 zelfs naar de categorie met het hoogste risico. Daarnaast verschuift de belastingcapaciteit van de hoogste categorie naar de middelste vanaf 2022. Er is duidelijk sprake van een verslechtering van de kengetallen.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in de omvang van de netto schuldenlast ten opzichte van jaarlijkse baten. In de VNG-handreiking "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan het begrotingstotaal (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Door het relatief lage bedrag aan langlopende leningen is onze netto schuldquote fors lager (en dus positiever) dan de gestelde 'norm' van < 100%.

De netto schuldquote wordt als volgt berekend:

Netto schuld = (onderhandse leningen + overige vaste schulden + kortlopende schuld + overlopende passiva) -/-(langlopende uitzettingen + kortlopende vorderingen + liquide middelen + overlopende activa)

Netto schuldquote = netto schuld / totale baten (vóór bestemming)

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen = (netto schuld -/-(verstrekte leningen) / totale baten (vóór bestemming)

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen te delen door het balanstotaal. De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. In de VNG-handreiking is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende. De solvabiliteitsratio van onze gemeente o.b.v. deze handreiking is voldoende te noemen. Op basis van de categorie-indeling van de provincie Drenthe vallen wij vanaf begrotingsjaar 2020 met de solvabiliteitsratio in de middelste categorie.

Solvabiliteitsratio = eigen vermogen / totaal vermogen

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt berekend als het percentage van het verschil tussen structurele baten en lasten te delen door het totaal van de baten (exclusief mutaties reserves). De maatstaf geeft aan hoeveel structurele vrije ruimte aanwezig is in de begroting. Voor 2022 en 2023 is de structurele exploitatieruimte 0, de structurele exploitatieruimte en weerstandscapaciteit is verdwenen. Voor de jaren 2024 en 2025 is de ruimte gedaald naar -1.

Structurele exploitatieruimte = (structurele baten -/-(structurele lasten) / totale baten (vóór bestemming)

Grondexploitaties

De ratio grondexploitatie wordt berekend als het percentage van de boekwaarde van de niet in exploitatie genomen gronden (NIEG) en bouwgronden in exploitatie (BIE) te delen door het totaal van de baten (vóór bestemming). Er is geen VNG norm voor de hoogte van deze ratio. Hoe lager de ratio hoe lager het risico voor de gemeente (hoe groter de grondposities, hoe navenant groter het risico). Voor onze gemeente geldt meerjarig een lage ratio dus een laag risico.

Ratio grondexploitaties = boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden / totale baten (vóór bestemming)

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt berekend als het percentage woonlasten voor een gezin voor de OZB, riool- en afvalstoffenheffing bij een gemiddelde WOZ-waarde gedeeld door het landelijk gemiddelde. We zitten onder het landelijke gemiddelde. Met 95% vallen we net in de middelste categorie zoals door de gemeente aangegeven.

Belastingcapaciteit = (landelijk gemiddelde woonlasten -/-(gemeentelijk gemiddelde woonlasten) / gemeentelijk gemiddelde woonlasten

Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

Wegen

Basisgegevens/uitgangspunten

De gemeente Aa en Hunze heeft 2.957.477 m² (548km) aan verharding in beheer en onderhoud. Hiervan is 1.767.351 m² asfaltverharding, 967.288 m² elementenverharding en 93.582 m² betonverharding. De overige vierkante meters betreft onverhard/onbekend (nog niet verwerkt in het basis registratiesysteem). Het gehele areaal aan verharding bestaat voor 76% aan rijbanen, 12 % aan fietspaden en 12% uit voetpaden en parkeerplaatsen.

A. Het beleidskader

In 2021 is het Wegenbeleidsplan Aa en Hunze voor een nieuwe planperiode (2021-2025) door de raad vastgesteld. Het doel van het wegenbeleidsplan is ervoor te zorgen, dat het onderhoud van de gemeentelijke wegen wordt uitgevoerd aan de hand van een vooraf afgesproken kwaliteit om ook in de toekomst over een goed onderhouden wegennet te kunnen blijven beschikken. Omdat de realisatie van die doelstelling op een efficiënte en effectieve manier bereikt moet worden, met de beperkte inzet van middelen, is het volgende beleidsuitgangspunt geformuleerd.

Uitgangspunt is het kwaliteitsniveau Basis dat gelijk staat aan de ondergrens van verantwoord wegbeheer volgens de CROW-wegbeheersystematiek (Centrum Regelgeving en Ontwerp Weg- en waterbouw). De afgelopen onderhoudsperioden hebben uitgewezen dat dit kwaliteitsniveau een prima uitgangspunt is om ook in de toekomst verantwoord wegbeheer binnen de gemeente uit te blijven voeren.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Inspecties e.d. laten zien dat het gekozen onderhoudsniveau Basis voldoende is om het wegenonderhoud op deze voet door te zetten. Het niveau van de wegen was dusdanig goed dat het verantwoord was om het bedrag, vanuit de exploitatie in de voorziening wegenonderhoud gestort, voor de planperiode 2016 – 2020 met € 120.000 naar beneden bij te stellen. Om blijvend aan het gestelde kwaliteitsniveau te voldoen is in de begroting 2021 de structurele storting in de voorziening wegen weer verhoogd met € 127.000.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

In het nieuwe wegenbeleidsplan is een meer jaren raming voor 2021-2025 opgesteld. De gemiddelde investering voor het onderhoud voor de planperiode 2021-2025 bedraagt structureel € 770.000,- per jaar. Het bedrag is in de begroting opgenomen.

D. Voortgang

De uitvoering voor de komende jaren wordt conform het onderhoudsprogramma 2021-2025 uitgevoerd. Op basis van tussentijds uit te voeren visuele weginspecties zal blijken of het kwaliteitsniveau Basis als beleidsuitgangspunt voor het wegenonderhoud zonder bijstellingen blijvend behouden kan worden.

Water en kunstwerken

A. Het Beleidskader

De gemeente Aa en Hunze heeft 125 ha binnenwater. Daarnaast heeft de gemeente 37 vaste bruggen, 12 beweegbare bruggen, 13 steigers, 8 andere voorzieningen zoals bv. rolpalen, kademuur, leuning e.d. en 5.310 m¹ walbeschoeiing.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties.

Het jaarlijkse onderhoud wordt uitgevoerd op basis van het beheerprogramma bruggen. In de begroting is hiervoor een structureel budget opgenomen.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

In de begroting 2022 is een bedrag van € 178.000 aan directe kosten opgenomen voor het onderhoud van sloten, bermsloten, sluizen en waterkeringen. Daarnaast is een bedrag van € 129.000 opgenomen voor regulier onderhoud aan waterstaatkundige werken, zoals bruggen, kano- en vissteigers. Voor groot onderhoud aan de bruggen van het Grevelingskanaal wordt jaarlijks een bedrag van € 45.000 toegevoegd aan de voorziening.

D. Voortgang

Periodiek wordt het onderhoudsprogramma vastgesteld en uitgevoerd om het onderhoudsniveau op een aanvaardbaar/voldoende niveau te brengen.

De gelden, die opgenomen zijn in de begroting, worden voor de bruggen aangewend. Hierbij worden leuningen vervangen en/of geschilderd, wordt betonrenovatie uitgevoerd en worden vernieuwingen aan brugdekken uitgevoerd. De beheerplannen voor bruggen en beschoeiing van het Grevelingkanaal en het vijveronderhoud zijn in het eerste kwartaal van 2017 geactualiseerd. Voor de overige bruggen geldt dat op basis van de gegevens uit inspectie 2018 blijkt dat de onderhoudstoestand van de bruggen op een voldoende niveau is (beoordeling is uitgevoerd volgens CROW publicatie 288).

Riolering

Basisgegevens/uitgangspunten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de rioleringsvoorzieningen in de gemeente Aa en Hunze.

Rioleringsvoorzieningen	
Vrijverval riolering	275 km
Mechanische riolering	130 km
Hoofdgemalen	30 stuks
Minigemalen	460 stuks
Randvoorzieningen	10 stuks
IBA's	35 stuks
Kolken	12560 stuks
Vijvers	26 stuks

A. Het Beleidskader

In 2020 is het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) door de raad vastgesteld voor de planperiode 2020-2024. Aan het beleid ligt de volgende visie ten grondslag:

Aa en Hunze wil beschikken over een duurzaam en robuust water- en rioleringsstelsel in het bebouwd gebied. We hebben inzicht in het stelsel en beheren het doelmatig, waardoor de lasten zo laag mogelijk blijven en overlast van water tot een minimum is beperkt. Gebruikers kunnen eenvoudig terecht bij de gemeente met klachten en vragen, maar we doen ook een beroep op hun eigen verantwoordelijkheid.

Met dit plan geven wij invulling aan de wettelijke verplichting om vast te leggen hoe wij inhoud geven aan de zorgplicht voor het afvalwater, regenwater en grondwater. De zorgplichten zijn vertaald naar doelen. Aan de hand van onze visie hebben we speerpunten voor de komende planperiode bepaald, te weten:

1. Inzicht in de werking van het systeem vergroten.
2. Duurzaamheid vergroten.
3. Anticiperen op klimaatverandering.
4. Samenwerking met waterketenpartners versterken.

In Groningen en Noord-Drenthe werken gemeenten, waterschappen en waterbedrijven samen in de waterketen. Dit wordt langs 2 sporen bereikt; regionaal en per cluster. In de samenwerkingsregio Groningen en Noord Drenthe is een bestuursakkoord opgesteld voor de periode 2020-2025 waar de nadruk ligt op de onderdelen Kwetsbaarheid en Duurzaamheid. Het cluster Kop van Drenthe bestaat uit de gemeenten Tynaarlo, Assen, Noordenveld en Aa en Hunze en de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. In 2020 is het Waterakkoord Kop van Drenthe geactualiseerd. In dit waterakkoord leggen de deelnemers afspraken vast en wordt een maatregelenprogramma opgesteld voor de periode tot 2025.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

In dit GRP is gekozen om onze leefomgeving duurzaam en klimaatrobust in te richten en tevens een subsidieregeling voor het afkoppelen van regenwater vast te stellen. De ontwikkeling van de rioolheffing is dynamisch, waarbij -aan de hand van het jaarprogramma- ieder jaar een actualisatie plaats vindt van de berekening. Op die wijze is de ontwikkeling van het tarief in balans met de werkelijke kosten. Om tarief stabiel te houden wordt gewerkt met een voorziening.

De maatregelen die voortkomen uit ons GRP worden intern integraal opgepakt, zodat er altijd werk-met-werk wordt gemaakt. Daarnaast stemmen we de maatregelen af op het waterakkoord van het cluster en de regionale samenwerking.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Door het structureel verlagen van de kapitaallasten (bereikt door inzet van de voorziening) kan het tarief stabiel blijven ten opzichte van 2021. Voor 2022 kunnen we volstaan met een stijging van 1%. Om dit stabiele tarief te kunnen handhaven maken we gebruik van een voorziening. Hoe de tarieven zich na 2022 ontwikkelen is afhankelijk van de uitkomsten van het klimaatadaptatiebeleid en bijbehorende uitvoeringsagenda (eind 2021).

D. Voortgang

De in de begroting opgenomen bedragen voor het onderhoud worden daarvoor in het desbetreffende jaar ingezet. Werkzaamheden worden zoveel mogelijk afgestemd met onze waterketenpartners, waardoor werkzaamheden in de tijd kunnen verschuiven.

Gebouwen

Basisgegevens/uitgangspunten

De gemeente Aa en Hunze heeft 50 gemeentelijke accommodaties. Deze 50 accommodaties bestaan uit onder andere 3 kerktorens, 3 molens, 3 multifunctionele accommodaties, 2 zwembaden, 3 sporthallen, 2 gymnastieklokalen, 1 sportzaal, 18 dorpshuizen (waarvan 7 in eigendom), 1 loods met overkapping voor Openbare Werken, 4 brandweerposten, 1 gemeentehuis, 1 afvalbrengrstation en 18 overige locaties. Door de verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs per 1 januari 2010 (stichting PrimAH) en de overheveling van het groot onderhoud per 1 januari 2015 is de gemeente niet meer verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. Als gevolg van de bevolkingskrimp is het eigendom én het onderhoud van de schoolgebouwen in Schipborg, Nieuw Annerveen, Annerveenschekanaal en Gasselternijveenschemond weer terug gegaan naar de gemeente. De schoolgebouwen in Schipborg en Gasselternijveenschemond zijn inmiddels verkocht.

A. Het Beleidskader

Het kader voor het onderhoud van de gebouwen is de door de raad vastgestelde “nota onderhoud gebouwen”. Het betreft hier het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen, exclusief de dorpshuizen en monumenten. In deze nota wordt gestreefd naar een onderhoudsniveau tussen de conditieschalen 2 en 3, wat overeenkomt met een goede tot redelijke onderhoudstoestand. Om een bijdrage te leveren aan de taakstellende bezuiniging voor de komende jaren is het onderhoudsniveau teruggebracht naar conditieschaal 3. Het gebouwenonderhoud vindt plaats op basis van onderhoudsbegrotingen in de vorm van een zogenaamde meerjarenraming voor een periode van 10 jaar. Sinds dit jaar laat de stichting PrimAH haar MJOP van de basisscholen door een extern adviesbureau opstellen. Voor de overige gebouwen wordt de MJOP vierjaarlijks geactualiseerd. Hiervoor wordt een inspectie ter plaatse uitgevoerd. Het onderhoud van dorpshuizen vindt plaats op basis van de notitie dorpshuizenbeleid die door de raad is vastgesteld. Het beheer en onderhoud van de gebouwen van de voetbalverenigingen is de verantwoordelijkheid van de vereniging geworden.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Het gebouwenonderhoud wordt conform de Meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) en het beleidskader uitgevoerd. Over de eventuele (financiële) consequenties van de driejaarlijkse inspectie zal uw raad in de voortgangsrapportages en de begroting worden geïnformeerd.

In 2016 is de MJOP van de gebouwen en de monumenten voor de periode 2017-2028 geactualiseerd. De actualisatie van de MJOP van de dorpshuizen voor de periode 2022-2031 heeft vertraging opgelopen en is in de tweede helft van 2021 afgerond. De beide MJOP's van de overige gebouwen en de monumenten zullen in 2022 worden geactualiseerd.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Conform het meerjarig onderhoudsschema gemeentelijke gebouwen is voor groot onderhoud en schilderwerk van gemeentelijke gebouwen (excl. monumenten, schoolgebouwen en dorpshuizen) structureel respectievelijk € 194.000 en € 97.000 in de begroting opgenomen.

Voor groot onderhoud en schilderwerk van monumenten is dat bedrag respectievelijk € 34.000 en € 19.000 structureel. Daarnaast is een bedrag van € 304.000 beschikbaar in de exploitatie voor regulier onderhoud van de gemeentelijke gebouwen (excl. schoolgebouwen en dorpshuizen). Hiervan is € 28.000 voor monumenten.

Voor het groot onderhoud van dorpshuizen is in de exploitatie jaarlijks een bedrag van € 60.000 beschikbaar; dit bedrag maakt onderdeel uit van een subsidieregeling. Door een taakstellende bezuiniging wordt nog 70% van de kosten gesubsidieerd.

Per 1 januari 2015 is het buitenonderhoud voor de scholen voor primair en (voortgezet) speciaal onderwijs (niet meer in onze gemeente) overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. De schoolbesturen hebben nu de (financiële) verantwoordelijkheid voor het totale onderhoud van hun schoolgebouwen, inclusief (functionele) aanpassingen van het gebouw.

D. Voortgang

De in de onderhoudsbegroting geraamde werkzaamheden worden aan het begin van het jaar op een lijst van “uit te voeren werkzaamheden” geplaatst. Bij deze lijst wordt een planning opgesteld voor het desbetreffende jaar. Uitgangspunt is de werkzaamheden in het geraamde jaar uit te voeren. Bij een aantal omvangrijke werkzaamheden komen de bedragen in een periode van 2 of 3 jaar beschikbaar. Afhankelijk van de uit te voeren werkzaamheden dient de uitvoering overigens wel aaneengesloten plaats te vinden.

Groen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het gemeentelijk te beheren groen.

Groenbeheer binnen de kom

Bomen	28.000 stuks
Monumentale bomen	180 stuks
Gazon	130 hectare
Ruw gras	15,5 hectare
Struiken	34,5 hectare
Vaste planten	1.400 m2
Plantenbakken	30 stuks
Parkbos	25,5 hectare

Groenbeheer buiten de kom

Bomen	60.000 stuks
Gazon	7 hectare
Ruw gras	300 hectare
Bosplantsoen/struiken	12,5 hectare

Groen

Basisgegevens/uitgangspunten

Van het totale areaal openbaar groen dat de gemeente in onderhoud heeft, wordt een deel uitgevoerd in eigen beheer en een deel uitbesteed. Het grootste deel van het groenonderhoud in de kernen wordt uitgevoerd door voormalig Alescon/ WPDA, vanaf januari 2021, de Kernteams onder begeleiding van voormannen als onderdeel van de gemeentelijke buitendienst. In 2020 is het project BOR-Buitendienst uitgevoerd om de overgang naar de gemeentelijke kernteams te realiseren. Eind december 2020 is het project BOR afgerond.

A. Het beleidskader

Het groenbeheer systeem is gebruikt om bestekken op te stellen van werkzaamheden die nu in uitvoering zijn.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Na de vulling van het groenbeheer systeem is een visie over het groenbeheer in onze gemeente opgesteld. De visie wordt gebruikt bij het opstellen van de onderhoudsbestekken. Het bomenbestand in de gemeente Aa en Hunze kampte met achterstallig onderhoud. Voor het wegwerken van dit achterstallig onderhoud én het planmatig beheer zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld. Het wegwerken van achterstallig bomenonderhoud is afgerond. In de begroting 2021 is structureel € 200.000 beschikbaar gesteld voor bomenonderhoud. Hiermee kan het structureel benodigde onderhoud worden uitgevoerd.

In het slotenonderhoud is een inhaalslag noodzakelijk om de schouwsloten weer op voldoende diepte te brengen. De schouwsloten worden jaarlijks geschoond, desondanks is de slootbodem in de loop der tijd verhoogd. Een extra actie om de sloten weer op de gewenste diepte te krijgen is noodzakelijk om de water afvoerende werking te garanderen. Er loopt een evaluatietraject met betrekking tot het ecologisch beheren van de gemeentelijke bermen. De gemeente wil starten met het ecologisch beheren van een deel van de bermen door de eigen buitendienst.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud bij de Schouwsloten is drie jaar (de jaren 2021-2023) een incidenteel bedrag van afgerond € 100.000, - nodig. Genoemd incidenteel bedrag is in de begroting bij de ambities opgenomen.

Voor het aanschaffen van materieel, incl. het afvoeren van bermmaaisel, ten behoeve van ecologisch bermbeheer zijn bij de begroting 2021 middelen beschikbaar gesteld. Hiermee kan de eigen buitendienst ca. 25% van het bermareaal ecologisch beheren.

D. Voortgang

Vanaf 2021 is er voldoende budget beschikbaar om het bomenonderhoud planmatig structureel voort te zetten. Vanaf 2021 zal worden gestart met het weer op diepte brengen van de schouwsloten. Voor de uitvoering hiervan is een periode van 3 jaar gepland (2021-2023). Het benodigde materieel voor de uitvoering van ecologisch bermbeheer wordt aangeschaft. In 2021 kan de buitendienst ervaring opdoen met de uitvoering van ecologisch bermbeheer op ca. 25% van het areaal. In 2023 wordt het ecologisch bermbeheer geëvalueerd.

Recapitulatie

Recapitulatie van het middelenbeslag op het gebied van kapitaalgoederen in de productenraming 2022 , inclusief salarissen en tractie.

De in de recapitulatie genoemde bedragen komen niet allemaal terug in de teksten van deze paragraaf.

Pijler	taakveld	Lasten	% totale uitgaven	
Wegen				
4	2.1.1	Verkeer en vervoer algemeen	784.000	1,23
4	2.1.2	Wegen	566.000	0,88
4	2.1.2	Toevoeging voorziening wegen	770.000	1,20
4	2.1.3	Wegmeubilair	433.000	0,67
4	2.1.4	Overige aangelegenheden wegen, straten, pleinen	511.000	0,80
Water en kunstwerken				
3	5.7.3	Afwatering	179.000	0,28
Riolering				
4	7.2.1	Riolering algemeen	1.475.000	2,31
Gebouwen				
div.	Verspreid	Regulier onderhoud	304.000	0,47
		Schilderwerk	115.000	0,18
		Groot onderhoud	460.000	0,72
Groen				
3	5.7.1	Openbaar groen algemeen	1.921.000	3,01
3	5.7.2	Openbaar groen	1.621.000	2,54
		Totaal	9.139.000	14,29

Financiering

Financiering

De financieringsparagraaf is een verplicht onderdeel in de programmabegroting en –rekening en vloeit voort uit de Wet Financiering decentrale overheden (wet FIDO). Deze wet schept een bindend kader voor een verantwoordelijke en professionele inrichting van een treasuryfunctie bij decentrale overheden. Het belangrijkste uitgangspunt van de wet FIDO is het beheersen van de financiële risico's. De wijze waarop de risico's binnen de gemeente Aa en Hunze worden beheerst is geregeld in het treasurystatuut. Dit statuut vormt dan ook de basis voor de paragraaf financiering.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's door middel van de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Treasury omvat het sturen, beheersen, verantwoorden over en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Toerekening van rente

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en de jaarstukken. Doelstelling van de notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

De bepalingen en richtlijnen van de notitie hebben geleid tot aanpassing van het gemeentelijk rentebeleid. Hiervoor is de rentenota 2017 opgesteld. Deze nota is op 29 juni 2017 vastgesteld in de raad. Hierin is vastgelegd dat:

1. Als nieuwe methode alleen de werkelijke rente van externe financieringsmiddelen wordt toegepast, conform het advies van de commissie BBV;
2. de kostendekkende tarieven worden bepaald op basis van de werkelijke rentelast;
3. De afschrijvingsmethodiek voor alle activa wordt geüniformeerd, waarmee op alle activa lineair wordt afgeschreven.

Berekening renteresultaat 2022

Externe rentelasten over de korte en lange financiering			120.000
Externe rentebaten	-/-		0
Saldo door te rekenen externe rente			120.000
Rente doorberekend aan grondexploitatie	-/-	-18.000	
Rente van projectfinanciering	-/-	0	
Rentebaat van verstrekte leningen	+	0	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			102.000
Rente over eigen vermogen			0
Rente over voorzieningen			0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			102.000
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-		-225.000
Renteresultaat voordelig			-123.000

Financiering

De verwachte leningenportefeuille (looptijd >1 jaar) ziet er als volgt uit:

Stand per 1 januari 2022	€ 6.491.000
Nieuwe leningen	€ 0
Reguliere aflossingen	€ <u>891.000</u>
Stand per 31 december 2022	€ 5.600.000

De rente voor kort geld (<1 jaar) is lager dan de rente voor lang geld (>1 jaar). Sinds 2016 is de rente op kortlopende leningen zelfs regelmatig negatief. Wanneer er een financieringsbehoefte ontstaat, wordt daarom eerst tot het conform de wet FIDO maximaal toegestane bedrag met kort geld gefinancierd. Wel is in 2020 een nieuwe langlopende lening van € 7 mln. afgesloten. Uit de meest recente gegevens van de VNG (www.waarstaatjegemeente.nl) blijkt dat de netto schuldquote van de gemeente Aa en Hunze ten opzichte van andere gemeenten relatief gezien laag is.

Financieringsrisico's

Ten aanzien van de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille zijn de volgende risico's te onderscheiden:

1. Renterisico

Ten aanzien van het renterisico dient te worden gekeken naar het risico van de vlottende schuld en de risico's van langlopende leningen. Ter beperking van de het renterisico zijn 2 normen opgesteld: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van deze normen, uit hoofde van de wet FIDO, is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op vlottende schulden met een looptijd tot maximaal 1 jaar inclusief de debetstand op de rekening-courant. De kasgeldlimiet is gelimiteerd tot 8,5% van het bedrag van de begroting (2022 € 63,7 mln). De kasgeldlimiet is in 2022 ca. € 5,4 mln. Eenmaal per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie berekend. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt de toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld. Daarbij moet in een plan zichtbaar worden gemaakt hoe men opnieuw aan de kasgeldlimiet denkt te zullen gaan voldoen. De toezichthouder kan, indien hij het plan ontoereikend acht, bepalen dat zijn toestemming is vereist voor het aangaan van nieuwe korte leningen. Uit de cijfers blijkt dat de onze gemeente steeds heeft voldaan aan de kasgeldlimiet. Op basis van de begroting 2022 is een meerjarige liquiditeitsprognose opgesteld. Hierna is deze prognose in een tabel weergegeven.

Liquiditeitsprognose

Prognose per 31-12

Kasgeldlimiet	2022	2023	2024	2025
-/- € 5,4 mln.	-€ 8.600.000	-€ 8.400.000	-€ 8.400.000	-€ 8.400.000

Prognose 2022 per einde kwartaal

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
-/- € 5,4 mln.	-€ 7.500.000	-€ 1.000.000	-€ 2.500.000	-€ 5.000.000

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd > 1 jaar. De norm houdt in, dat de jaarlijkse aflossingen en de renteherzieningen samen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De aflossingen worden ook meegenomen, omdat in geval van herfinanciering hierover ook renterisico wordt gelopen. In het onderstaande schema is het renterisico voor onze langlopende leningen in beeld gebracht. Uit dit overzicht blijkt dat nu en de komende jaren een zeer beperkt (ruim binnen de norm) renterisico op de langlopende schulden wordt gelopen.

Berekening Renterisico vaste schuld

	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
(Bedragen x € 1.000)					
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	700	700	700	700
3	Renterisico (1+2)	700	700	700	700
4	Renterisiconorm (20% x € 60.100)	12.660	12.660	12.660	12.660
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	11.960	11.960	11.960	11.960
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0

2. Kredietrisico

Kredietrisico's doen zich voor bij de verstrekte leningen. In onderstaande tabel is aangegeven aan welke groepen leningen zijn verstrekt.

Kredietrisico's

Risicogroep	restant vordering per 31-12-2022
Deelnemingen	712.000
Langlopende personeelsleningen	400.000
Woningbouwcorporaties	4.000
Startersleningen	1.000.000
Zonneleningen	180.000
Totaal	2.296.000

De langlopende personeelsleningen zijn hypotheeken. Hierbij is het kredietrisico klein, omdat de verstrekte lening nooit hoger is dan de waarde van het onderpand. Er worden geen nieuwe personeelsleningen meer afgesloten. Hierdoor daalt het uitstaande bedrag.

De startersleningen zijn hypotheeken die worden verstrekt om het verschil tussen de verwervingskosten en de volgens NHG normen verstrekte eerste hypotheek te financieren. Het betreft een revolverend krediet van maximaal € 35.000 waarbij de eerste 3 jaar geen rente en aflossing wordt betaald. Daarna wordt per periode op basis van een inkomenstoets de hoogte van de rente en aflossing bepaald.

De zonnelening biedt een oplossing voor huiseigenaren om met een lening tegen gunstige voorwaarden in energiebesparende maatregelen te investeren. Aa en Hunze stimuleert zo energiebesparing in bestaande koopwoningen. Er worden geen zonneleningen meer verstrekt door de gemeente. Burgers kunnen hiervoor terecht bij de provincie.

De blijverslening is voor mensen die graag langer in hun woning willen blijven wonen en daarvoor aanpassingen aan hun woning willen laten doen. De interesse hiervoor is tot op heden gering.

Naast de verstrekte leningen staat de gemeente ook borg voor leningen. Dit betreft borgstellingen voor:

	Stand per 1-1-
2021	
- NHG hypotheeken	€ 1.052.571
- Woningcorporaties, bibliotheek, stichting Impuls	€ 17.755.467
- Dorpshuizen	€ 311.027

Het saldo van de borgstelling voor NHG hypotheeken neemt af, omdat de gemeente sinds 2011 niet meer borg staat voor nieuwe NHG hypotheeken (stand per 01/01/2020 was € 1.245.134). Door aflossing neemt, naast het saldo ook het risico af. Het saldo voor borgstelling aan Woningcorporaties is ook afgenomen (stand per 01/01/2020 was € 18.884.946). Het risico is beperkt, omdat de gemeente voor het grootste deel slechts functioneert als achtervang. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat borg. Het risico op de borgstellingen voor dorpshuizen is wel wat hoger. De dorpshuizen dienen wel als onderpand.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoeringsprocessen dragen bij aan het realiseren van de effecten in de samenleving uit de vijf pijlers van onze Planning & Control documenten. Denk hierbij aan de inzet van personeel, informatievoorziening, organisatie en automatisering. De bedrijfsvoering is niet alleen intern gericht. Deze bedrijfsvoeringsprocessen leveren ook een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de dienstverlening richting onze inwoners. In deze paragraaf gaan wij in op de belangrijkste beleidsvoornemens rondom de bedrijfsvoering.

Realiseren van onze ambities

Onze ambtelijke organisatie werkt gedreven aan de verschillende opgaven waar we voor staan. Tegelijkertijd zien we dat op meerdere plekken in de organisatie structurele knelpunten zijn ontstaan in de uitvoering op het gebied van onder andere duurzaamheid, de invoering van de Omgevingswet, het speelveld rondom openbare orde en veiligheid, het grondbeleid, de nieuwe structurele taken met

betrekking tot inburgering en het openbaar onderwijs. Uitgaande van wat inwoners en bestuur en politiek van de organisatie vraagt, maakt dat het piept en het kraakt in onze organisatie. Dat zien we terug in de kwaliteit van dienstverlening die onder druk is komen te staan.

Bij de bespreking van de Bestuursrapportage heeft de raad het college verzocht om, in de opmaat naar de Begroting 2022, scherp te kijken naar de oorzaken van het piepen en kraken.

We komen tot de conclusie dat deze knelpunten een vijftal oorzaken hebben, die onderling ook een versterkend effect hebben. Als we een nieuwe taak krijgen en een smalle, op regie gerichte basisorganisatie hebben, brengen nieuwe taken een dubbele opgave met zich mee: én we hebben handen nodig voor het uitvoeren van de taak én we hebben handen nodig om de uitvoering mogelijk te maken. Dat de realisatiekracht niet overal op orde is, versterkt dit knelpunt.

Daarnaast is het principe van het zijn van een regiegemeente deels losgelaten. Sinds de start van onze organisatie is de rol van de gemeente fundamenteel veranderd: van mede naar eerste overheid én daarmee hebben we ook steeds meer de rol van vangnet en een basis zorgplicht gekregen. Als organisatie beschikken we nog niet altijd over de benodigde kennis en ervaring en het inhuren van derden biedt hierin slechts een tijdelijke oplossing.

Verder zien we dat ons werk complexer is geworden en vraagt daarmee meer tijd en capaciteit. Tenslotte merken we op dat zowel de politiek bestuurlijke, als onze eigen ambities hoog zijn.

Op basis van de bovenstaande analyse constateren we dat er structurele en incidentele investeringen nodig zijn die bijdragen aan het oplossen van de bovengenoemde knelpunten. In deze begroting hebben we een aantal voorstellen uitgewerkt die hieraan bijdragen. Deze voorstellen lichten we onderstaand toe:

We voeren nu meer taken zelf uit. Enkele voorbeelden hiervan zijn taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, onderwijs, het sociaal domein, de Omgevingswet en onze basisadministraties. Het uitvoeren van deze wettelijke taken is niet op te vangen binnen de huidige formatie. Hiervoor is structurele personele uitbreiding noodzakelijk.

We willen een betrouwbare overheid zijn. Onze taken met betrekking tot privacy en informatieveiligheid zijn fors in omvang toegenomen. We hebben veel informatie en deze moet goed beveiligd zijn. Het is dus belangrijk om te investeren in de kwaliteit van gegevensbeheer.

We investeren in het efficiënter uitvoeren van werkzaamheden die van invloed zijn op de woonomgeving van onze inwoners. Dat doen we door deze meer in samenhang met de verschillende beleidsterreinen op te pakken én hier meer en tijdiger over te communiceren met inwoners. De betrokkenheid van inwoners bij bijvoorbeeld het onderhoud van de wegen, het onderhoud van het groen is groot. Dat merken we onder andere aan de hoeveelheid en diversiteit aan vragen hierover én aan de overige meldingen met betrekking tot de openbare ruimte (MOR-meldingen). Door hier beter regie op te voeren en hier meer en tijdiger over te communiceren weten inwoners beter wat er gaat gebeuren en hoe lang iets zal duren. Deze aanpak vraagt om intensief overleg en communicatie, zoals bijvoorbeeld is gedaan bij het onderhoud van de bomen.

We ontwikkelen het realistisch ramen van uren verder door. Inmiddels werken we met ontwikkelopdrachten en willen door beter te plannen bij extra opdrachten in beeld kunnen brengen wat dit gaat kosten en wat ervoor nodig is.

We verbeteren de kwaliteit van onze dienstverlening. Dit pakken we op projectmatige basis op. Onder het kopje '[Dienstverlening](#)' lichten we dit verder toe. Ook het verbeteren van onze realisatiekracht draagt bij aan een verbeterde dienstverlening. Het vastleggen van onze werkprocessen en werkafspraken draagt bij aan de kwaliteit en rechtmatigheid van ons werk én het draagt bij aan het verminderen van de werkdruk. Hoe we dit gaan doen leest u onder het kopje project '*Basis op orde*'.

We bevorderen de continuïteit binnen de organisatie door de flexpot te verhogen. Hierdoor kunnen we bijvoorbeeld bij langdurige afwezigheid van medewerkers sneller vervanging inhuren.

De bovengenoemde voorstellen leveren een belangrijke bijdrage aan het toekomstbestendig maken van onze organisatie.

Speerpunten 2022 en verder

Dankzij bovenstaande voornemens kunnen we ook in 2022 aan de slag met het mooi houden én elke dag een beetje beter maken van Aa en Hunze. We doen ons werk met bevoegen en betrokken medewerkers in een dynamische, veeleisende omgeving en daarbij gaat heel veel goed. We zijn nog steeds de MKB vriendelijkste gemeente, hebben in Coronatijd de rol gepakt die nodig was, én zijn volledig digitaal gaan werken.

Als organisatie kijken we steeds breder en samen naar wat er moet gebeuren. Daarin gaan we, ook zonder opdracht, op steeds creatievere manieren aan de slag samen met het college, onze inwoners en de gemeenteraad. Zodat we sneller en beter resultaten bereiken.

De goede scores uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) op bevoegenheid, betrokkenheid en sociale veiligheid geven aan dat er een solide basis is. Dat is bijzonder in een tijd dat corona het leven en werken bepaalt. En bijzonder in een organisatie waar veel verandert. In 2022 gaan we verder op de ingeslagen weg en richten we ons op de volgende speerpunten:

Met energie en plezier aan het werk

Dit speerpunt heeft tot doel dat medewerkers een minder hoge werkdruk ervaren en we daarnaast werken vanuit de talenten van medewerkers.

Niet alleen de verbeterde aanpak van het relatief hoge ziekteverzuim ondersteunt dat, maar ook de nieuwe gesprekscyclus voor medewerkers, de talentenanalyse én het realistisch plannen en begroten dragen daaraan bij. Het zorgt voor focus en gerichte inzet op wat is afgesproken.

Op tijd weten wat je moet weten

Het volgende speerpunt heeft betrekking op de informatievoorziening binnen onze organisatie. We evalueren ons nieuwe intranet Spiek, zodat we weten op welke punten we de informatievoorziening kunnen verbeteren. Daarnaast is het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers een effectieve manier om collega's wegwijs te maken in onze organisatie.

Samen resultaten behalen

Bij dit speerpunt richten we ons op het optimaliseren van de bedrijfsvoering, zodat we beschikken over goede en actuele sturingsinformatie. Hiermee leveren we een belangrijke bijdrage aan het sturen op de effecten in de samenleving.

Dit realiseren we onder andere met het deelproject 'slimmer werken' van het project 'Basis op orde', een heldere dienstverleningsfilosofie én de doorontwikkeling van onze Planning & Control cyclus. Ook de nieuwe mandaatregeling en budgethouderregeling, waarbij de bevoegdheden bij medewerkers liggen tenzij anders benoemd, dragen bij aan dit speerpunt.

project Basis op orde

In 2021 is het project 'Basis op orde' gestart. Het doel van dit project, dat een looptijd van 2 jaar heeft, is het creëren van voorwaarden om tot de juiste sturingsinformatie te komen. Met behulp van deze informatie verbeteren we de regie op het sturen op de effecten in de samenleving in de Planning & Control instrumenten.

In het eerste deelproject 'Slimmer werken' gaan we aan de slag met het inzichtelijk krijgen van de voortgang van bedrijfsprocessen. Door werkprocessen en afspraken (beter) vast te leggen zorgen we dat we minder kwetsbaar zijn, dragen we bij aan de kwaliteit en rechtmatigheid van ons werk en dragen we bij aan het verminderen van werkdruk. Het maakt ons bovendien transparanter, omdat we beter kunnen laten zien hoe we de dingen doen en wat we hebben gedaan.

Planning & Control cyclus verder ontwikkelen

Onze Planning & Control cyclus is in ontwikkeling. Inmiddels is de nodige ervaring opgedaan en deze willen we benutten in de volgende processen van de Planning & Control cyclus. Hiertoe stellen wij een uitvoeringsplan op, waarin de belangrijkste lessen van de voorgaande processen zijn opgenomen, per instrument een draaiboek is uitgewerkt en is aangegeven hoe we de organisatie meer kunnen betrekken en verantwoordelijk kunnen maken. Na de

gemeenteraadsverkiezingen in 2022 bekijken we of de vernieuwde Planning & Control cyclus moet worden aangepast.

Optimaliseren informatievoorziening sociaal domein

Een van deze activiteiten is het optimaliseren van de informatievoorziening in het sociaal domein. De technische ontwikkeling in het Sociaal Domein is hard gegaan. Er worden meer eisen gesteld aan gebruiksgemak, beveiliging, koppelingen met andere systemen en ketenpartners en monitoring. Daarnaast willen we met een minimale administratieve last een goede registratie bijhouden die leidt tot betrouwbare sturingsinformatie. De huidige software is daar niet goed op toegerust. We gaan in 2022 een aanbesteding uitvoeren en willen hetzelfde jaar nog de software implementeren. De implementatie schatten we op €45.000,-. We verwachten dat de structurele kosten met €30.000 zullen stijgen afhankelijk van welke softwareleverancier uit de aanbesteding volgt.

Optimaliseren (financiële) bedrijfsvoering

Voor het opstellen van de financiële onderdelen van de Planning & Control producten, is het wenselijk financiële kengetallen beter te kunnen bijhouden en genereren. We onderzoeken welke applicatie hiervoor het best passend is: breiden we een bestaande applicatie uit of schaffen we een nieuwe aan? Hieraan zijn voor 2022 eenmalige kosten verbonden à € 10.000 voor extern advies en de aanschaf en de implementatie van de applicatie.

Meer flexibiliteit

Duurzame inzetbaarheid draagt bij aan de flexibiliteit van de organisatie. Dit doen we bijvoorbeeld door medewerkers om te scholen of intern op te leiden. Ook strategische personeelsplanning en het intern opleiden van starters op de arbeidsmarkt dragen bij aan die flexibiliteit. Thema's als duurzame inzetbaarheid, voldoende capaciteit en de krappe arbeidsmarkt blijven onze aandacht vragen. Het beteugelen van de mate van ervaren werkdruk hangt hier ook mee samen.

duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van medewerkers

Duurzame inzetbaarheid (de mate waarin medewerkers willen (motivatie) en kunnen (belastbaarheid) blijven werken) is één van de oplossingen om medewerkers gezond met pensioen te laten gaan. De eerdergenoemde talentenanalyse en gesprekscyclus ondersteunen deze aanpak. Hierbij is het van belang dat er ruimte is om maatwerk te bieden per medewerker bij het zoeken van een oplossing als de situatie daar om vraagt.

aanpak ziekteverzuim

De gemeente Aa en Hunze heeft te maken met een relatief hoog ziekteverzuim. Daarom zetten we maximaal in op het verlagen van het verzuimpercentage. Dit doen we met behulp van de aanpak verzuim. Echter, op een deel van het verzuimpercentage hebben we geen invloed. De vertraging in het eindtraject van het UWV geeft een vertekend beeld. Door de vertraging blijven medewerkers langer als ziek geregistreerd staan dan dat nodig is. Tenslotte vestigen we graag de aandacht op het feit dat het grootste deel van onze medewerkers zich nooit ziekmeldt, de zogenaamde 0-melders.

krappe arbeidsmarkt (tijdelijk en vast)

We zien schaarste op de arbeidsmarkt ontstaan op een aantal vakgebieden. Naast het inzetten op de thema's talenten benutten, het zijn van een flexibele organisatie, goed werkgeverschap en van controle naar vertrouwen, zien we het zijn van een opleidingsorganisatie als enige oplossing voor dit vraagstuk. We leiden starters op de arbeidsmarkt op door ze stageplaatsen en traineeships aan te bieden binnen onze organisatie. Om hier goed invulling aan te geven, leggen we bijvoorbeeld contacten met opleidingscentra, maar moeten we hiervoor ook capaciteit beschikbaar stellen.

Dienstverlening

Onze ambities op het gebied van dienstverlening naar onze inwoners zijn helder: we stellen de inwoner centraal in ons werken, denken en doen. We werken daarbij van buiten naar binnen. In pijler 1 Bestuur en Participatie is de toelichting op het project Dienstverlening gemeente Aa en Hunze: inwoner Centraal opgenomen. Het doel van dit project is om onze dienstverlening te verbeteren en deze te vertalen in een vernieuwde dienstverleningsfilosofie. In 2021 zijn we gestart met het realiseren van 'quick wins' ten aanzien van onder andere het afhandelen van vragen en terugbelverzoeken.

Verdergaande digitalisering

De gemeente digitaliseert en verbetert continu haar informatievoorziening. De inhoudelijke en financiële kaders hiervoor staan in ons huidige informatiebeleidsplan dat geldig is tot en met 2022. In 2022 gaan we het strategisch informatiebeleid vernieuwen. Het nieuwe strategische beleid sluit aan bij de organisatiedoelen en de ontwikkelingen op het gebied van automatisering. Veel van de in 2021 gestarte projecten lopen door in 2022, zoals de implementatie van ons nieuwe zaaksysteem en nieuwe systemen ter ondersteuning van de Omgevingswet. Op 1 juli 2022 nemen we de nieuwe systemen voor de Omgevingswet in gebruik. Met het nieuwe zaaksysteem kunnen we onze dienstverlening verder uitbreiden en een aantal bedrijfsprocessen verbeteren.

Andere activiteiten die we in 2022 uitvoeren, zijn een onderzoek naar een nieuw tekeningbeheerpakket en een onderzoek om ons informatiesysteem voor het beheer van de openbare ruimte in de 'cloud' te zetten.

De toenemende digitalisering en complexiteit van nieuwe systemen leggen een steeds grotere druk op de organisatie om alle voorzieningen in de lucht te houden. In 2021 zal duidelijk worden hoe we 'na Corona' willen werken als organisatie. Eventuele gevolgen hiervan op het gebied van informatisering en automatisering worden in 2022 opgepakt.

In 2022 wordt het centrale gedeelte van ons netwerk gemoderniseerd. Dit is noodzakelijk om tegemoet te komen aan de steeds grotere vraag naar capaciteit en snelheid en het ondersteunen van nieuwe ontwikkelingen. Eind 2021 heeft de gemeente haar vaste telefonieoplossing vervangen. Goed gebruik van deze nieuwe faciliteit zal in 2022 nog extra capaciteit vragen van automatisering. Uiteindelijk draagt de nieuwe telefonieoplossing bij aan een betere bereikbaarheid van onze gemeente.

De modernisering van de infrastructuur betreft niet alleen het gemeentehuis, maar ook de buitendienstlocaties. In 2022 wordt gekeken wat hier moet gebeuren om ook de buitendienst goed te voorzien van moderne werkplekken en middelen.

Informatieveiligheid en privacy

In toenemende mate worden strengere maatregelen getroffen om de gegevens van de gemeente te beschermen tegen aanvallen. De aanvallen bij onder andere de gemeente Hof van Twente hebben ons laten zien dat dit noodzakelijk is. Bij nieuwe initiatieven in de organisatie worden beveiliging en privacyaspecten vanaf het begin meegenomen. Een vaste invulling van de vacature 'medewerker informatieveiligheid en privacy' is een stap in de juiste richting om een aantal bedrijfsrisico's te minimaliseren. Ook in 2022 worden onze medewerkers blijvend geattendeerd op de risico's die digitaal werken met zich meebrengt. De onlangs ingezette campagne "Victor Veiligheit" wordt ook in 2022 voortgezet.

Huisvesting

De gemeentelijke huisvesting vraagt op verschillende terreinen aandacht. Voor de huisvesting van de buitendienst is, nu de kernteams erbij zijn gekomen, een haalbaarheidsonderzoek gestart. Hierin wordt gekeken hoe deze huisvesting toekomstbestendig kan worden gemaakt en hoe we de huisvestingssituatie in Rolde voor de kernteams kunnen oplossen.

Daarnaast kijken we naar de situatie in het gemeentehuis. Wat is het effect van Corona op het werken in het gemeentehuis? Hoe gaan we werken met elkaar en wat is dan de nodig om dat te kunnen faciliteren? We willen 'werken waar het werkt', maar hebben nog niet duidelijk in beeld wat dat vraagt van de organisatie en van de huisvesting. Om hier een beeld bij te krijgen, zijn ook de medewerkers naar hun mening gevraagd. De nadere uitwerking hiervan vraagt nog even tijd.

Tot slot

Voor het realiseren van onze ambities en het uitvoeren van de speerpunten voor 2022 is een noodzakelijke investering nodig van structurele en incidentele middelen. Deze zijn in onderstaande overzichten uitgewerkt. Per hoofdoorzaak is inzichtelijk gemaakt welke investeringen bijdragen aan het oplossen van de knelpunten in onze organisatie. Het eerste overzicht heeft betrekking op de benodigde structurele middelen en het tweede overzicht geeft de benodigde incidentele middelen weer.

Tenslotte stellen we voor de overige investeringen structureel € 292.000 (FMP 2022-2025) beschikbaar en incidenteel € 298.000.

structureel

Benodigde structurele middelen

Knelpunt	Budget/formatie	structureel
Nieuwe taak	Personele uitbreiding lokaal onderwijsbeleid	57.000
	Functioneel beheer Omgevingswet/Wet Kwaliteitsborging	68.000
	Dekking uit verwachte rijksmiddelen	-68.000
Regiegemeente	Structureel inbedden complexe zaken	86.000
	Verminderen kwetsbaarheid taakveld Openbare Orde en Veiligheid	78.000
	Formatie privacy- en informatieveiligheid	86.000
	Formatie beheerswerkzaamheden ICT	68.000
Complexer werk	Uitbreiding formatie Ruimtelijk Beheer 2 fte	154.000
Hoog ambitieniveau	Uitbreiding formatie Ruimtelijk Beleid 1 fte	86.000
	Op sterkte brengen formatie grondzaken 1 fte	68.000
Realisatiekracht	Uitbreiding formatie helpdesk ICT	60.000
	Formatie doorontwikkelen P&C cyclus	50.000
	Formatie sturing personele informatie	31.000
	Verhogen flexpot	230.000
Totaal		1.054.000

incidenteel

Benodigde incidentele middelen

Knelpunt	Budget/formatie	incidenteel 2022	incidenteel 2023
Nieuwe taak	Implementatie Omgevingswet/Wet Kwaliteitsborging	85.000	
	Dekking uit verwachte rijksmiddelen	-85.000	
	Extra ondersteuning Financiën	5.000	
Ambitieniveau	Formatie handhaving	85.000	
Realisatiekracht	Projectleider Basis op Orde	50.000	50.000
	Projectleider dienstverlening gemeente Aa en Hunze	40.000	
	Formatie sturing personele informatie	15.000	
	HR-medewerker (toename werkdruk)	10.000	
	Aanvraag budget duurzame inzetbaarheid	200.000	
Totaal		405.000	50.000

Verbonden partijen

Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Aa en Hunze heeft zowel bestuurlijke als financiële belangen in verschillende organisaties met een publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen) of privaatrechtelijke rechtsvorm (stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen). Met de participatie in verbonden partijen realiseert de gemeente haar maatschappelijke opgaven en ambities.

Een verbonden partij is volgens Artikel 1 van het BBV “Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.”

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De relatie tussen de verbonden partijen en het publieke belang wordt beschreven in de programma's van de begroting. In onderstaand overzicht wordt aangegeven aan welk programma de doelen van de verbonden partij bijdragen.

Wettelijk kader en beleid

Artikel 186 Gemeentewet en het daarop gebaseerde Besluit Begroting en verantwoording (BBV) – met name artikel 15 – regelt de wijze waarop verbonden partijen worden gemonitord. Het BBV is vernieuwd. Het is van belang dat de informatie over verbonden partijen aansluit op de informatie over de activiteiten en eventuele risico's.

Het BBV schrijft voor dat de informatie over de verbonden partijen opgenomen wordt in de beleidsprogramma's waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft. Dit bevordert dat de financiële bijdragen aan verbonden partijen en de daaraan verbonden risico's in de beschouwingen over de gemeentebegroting worden meegenomen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de relatie tussen de verbonden partijen en het publieke belang. Ook komen aan de orde ontwikkelingen, c.q. voornemens als het gaat om nieuwe verbonden partijen, het beëindigen van bestaande verbonden partijen, het wijzigen van bestaande verbonden partijen of eventuele andere actualiteiten omtrent verbonden partijen die gevolgen kunnen hebben voor de taakuitvoering van de verbonden partijen, dan wel financiële consequenties en/of risico's kunnen hebben.

Kaders

Algemeen beleid

De gemeente Aa en Hunze heeft als beleid het aangaan van Gemeenschappelijke Regelingen zoveel mogelijk te beperken.

Gemeenschappelijke Regelingen kunnen wel aangegaan worden uit het oogpunt van efficiency en kostenbeheersing, wanneer het een duidelijk voordeel oplevert voor de gemeente.

Nota verbonden partijen

Op 23 april 2008 heeft de raad de Verordening ex. 212 van de Gemeentewet opnieuw vastgesteld. Hierin is opgenomen bij artikel 20 lid 1 “Het college biedt op verzoek van de raad ter vaststelling door de raad een nota verbonden partijen aan.”

Grip op gemeenschappelijke regelingen

Een intergemeentelijke werkgroep vanuit de Vereniging Drentse gemeenten heeft in april 2021 een rapport opgesteld met adviezen om de grip van gemeenteraden op gemeenschappelijke regelingen te versterken. Vanaf 2020 wordt in de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Noordenveld en Tynaarlo in raads werkgroepen reeds samengewerkt aan gezamenlijke beoordeling van begrotingen, jaarstukken en kaderbrieven van de gemeenschappelijke regelingen met als doel om door gezamenlijke zienswijzen aan te bieden grip op de regelingen te versterken. Ook vanuit het rijk is wijziging van de Wet Gemeenschappelijke regelingen in voorbereiding met hetzelfde doel.

Risico's

Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, zijn er ook risico's aan verbonden. Door afvaardigingen in het algemeen en/of dagelijks bestuur kunnen financiële risico's worden beheerst. Het risicoprofiel van gemeenschappelijke regelingen is over het algemeen laag, veelal is er een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten. Binnen de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden ook de financiële risico's t.a.v. verbonden partijen beoordeeld.

Het bezit van aandelen van privaatrechtelijke ondernemingen heeft in het algemeen een positief financieel effect. De economische waarde kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Wel is voorzichtigheid geboden bij het structureel ramen van dividenduitkeringen, omdat achterblijvende uitkeringen kunnen leiden tot een structureel budgettair probleem.

Overzicht verbonden partijen

Organisatie/ vestigingsplaats	Financiële bijdrage 2022 in euro's	Vertegenwoordiging	Publiek belang / Programma	Juridische vorm	Saldo resultaat begroting 2022	*Eigen vermogen	*Vreemd vermogen
Vereniging van Nederlandse Gemeenten Den Haag	37.000	Burgemeester (lid), Wethouder Heijerman (plv)	Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Pijler 1: Bestuur en participatie	Vereniging	pm	pm	pm
Vereniging van Drentse Gemeenten Westerbork	10.000	Burgemeester (lid), Wethouder Heijerman (plv)	Behartigen van de gezamenlijke belangen van de Drentse gemeenten. Bijvoorbeeld vertegenwoordiging, belangenbehartiging en pleitbezorging richting provincie en Rijk. Pijler 1: Bestuur en participatie	Vereniging	pm	pm	pm
Gemeenschappelijke regeling Eems Dollard Regio (EDR) Leer	4.000	Wethouder Luinge (lid), Wethouder Lambert (plv)	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van ruimtelijke ordening, infrastructuur, bevordering van de regionale economie, cultuur en dergelijke. Pijler 1: Bestuur en participatie	GR naar Duits recht	pm	pm	pm
Veiligheidsregio Drenthe Assen	1.550.265	Burgemeester (lid), Wethouder Heijerman (plv)	Brandweezorg en hulpverlening bij brand en rampen en geneeskundige hulpverlening bij calamiteiten voor 12 Drentse gemeenten. Pijler 1: Bestuur en participatie	GR	€ 8.000	€ 2.858.822	€ 33.755.455
						€ 2.866.822	€ 29.160.367
Gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentsche Aa (WPDA)	2.324.000	Wethouder Lambert (lid), Wethouder Luinge (plv)	Uitvoering participatiewet van de 3 deelnemende gemeenten op het terrein van werk en inkomen. Hierdoor is het mogelijk de inwoner die geen werk en/of geen	GR	€ 0	€ 0	€ 11.512.000

			inkomen heeft zo goed en snel mogelijk te helpen. Zo mogelijk bij één loket. Pijler2: Zorg			€ 0	€ 10.951.000	
Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke	826.383	Wethouder Luinge (lid), Wethouder Lambert (plv)	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de volksgezondheid in brede zin. Pijler2: Zorg	GR	€ 98.734	€ 2.913.000	€ 6.672.000	
Gezondheidsdienst Drenthe (GGD Drenthe) Assen						€ 3.167.000	€ 2.073.000	
Gemeenschappelijke regeling Regionale	475.000	Wethouder Heijerman (lid)	Uitvoering taken van alle milieutaken op het gebied van omgevingsrecht	GR	€ 22.000	€ 36.000	€ 4.353.000	
Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe)		Burgemeester (plv)	(vergunningverlening, toezicht en handhaving, advisering). Pijler 4: Voorzieningen, leefbaarheid en wonen			€ 58.000	€ 4.352.000	
Recreatieschap Drenthe Diever	112.533	Wethouder Luinge (lid)	Behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme. Pijler 4: Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	GR	€ 0	€ 821.817	€ 810.336	
		Wethouder Lambert (plv)				€ 828.965	€ 804.838	
Gemeenschappelijke regeling Publiek vervoer Groningen-Drenthe	15.991	Wethouder Lambert (lid bestuurlijk overleg regio Noord-Midden Drenthe)	Het creëren van een optimaal, toekomstbestendig, duurzaam en betaalbaar vervoersnetwerk. Pijler2: Zorg	GR	€ 1.000	€ 22.000	€ 318.000	
Vennootschappen						€ 23.000	€ 318.000	
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) Den Haag	-124.511	Wethouder Lambert (AVA)	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	NV. Aandeelhouder		BNG verstrekt geen begrotingscijfers	€ 4.878 mln	€ 144.811 mln.
							(per 1-1-2020)BNG verstrekt geen	(per 1-1-2020) BNG verstrekt geen

						begrotingscijfers	begrotingscijfers
Enexis BV Den Bosch	-160.000	Wethouder Lambert (AVA)	Nutsbedrijf, distributie en transporteren van energie, netwerkbeheer. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	BV	p.m.	€ 4.112 mln.	€ 4.146 mln.
				Aandeelhouder		onbekend	onbekend
Waterleidingmaatschap pij Drenthe Assen	0	Wethouder Luinge (AVA)	Een betrouwbare en continue drinkwatervoorziening tegen de laagst mogelijke prijs. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	NV.	p.m.	€39 mln.	€ 141 mln
				Aandeelhouder		onbekend	onbekend

N.B. bovenstaande subsidies/financiële bijdragen zijn afgerond op duizendtallen. De opgenomen financiële bijdragen GR zijn conform begroting van de GR 2021.

Belangrijke ontwikkelingen / voornemens / risico's verbonden partijen

Algemeen

De verbetering van de aansturing van verbonden partijen heeft permanente aandacht waarin ook de invulling van de regiefunctie aan de orde is.

Ten aanzien van gesubsidieerde instellingen worden de overeenkomsten bij voorkeur op basis van contractfinanciering afgesloten.

In 2015 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd met onder andere het doel de rol van de Gemeenteraden te versterken. In het voorjaar voorafgaand aan het begrotingsjaar informeert een gemeenschappelijke regeling (GR) de deelnemende raden door middel van een kaderbrief over de financiële en beleidsmatige kaders van de GR.

Sinds 2016 wordt ten aanzien van de jaarstukken en begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen voor de raad voor het eerst een informatiemarkt georganiseerd waarin de raadsleden vroegtijdig inzicht kunnen krijgen in de activiteiten van de GR. Daarnaast wordt sinds 2019 een najaarsoverleg voor gemeenschappelijke regelingen georganiseerd.

Hieronder een overzicht van belangrijke ontwikkelingen en risico's van verbonden partijen

WPDA

Organisatie: Een belangrijk risico betreft de economische ontwikkeling. Deze bepaald voor een groot deel de opnamecapaciteit van de arbeidsmarkt. In relatie daarmee is dit ook mede bepalend voor de ontwikkeling van het aantal uitkeringen t.o.v. de beschikbare rijksbudgetten. Het late moment van vaststelling van de definitieve rijksbijdrage (medio september van het lopende begrotingsjaar) vormt een risico. De gemeenschappelijke regeling Alescon is per 31 december 2020 definitief geliquideerd. Enkele nog niet afwikkelbare dossiers zijn voor afwikkeling overgedragen aan WPDA. Eventueel uit de afwikkeling voortvloeiende niet voorziene baten of lasten zullen op basis van de oorspronkelijke verdeelsleutel tussen de 6 voormalige Alescon gemeenten worden verrekend.

GGD

De Corona-crisis heeft een grote impact op de taken en bedrijfsvoering van de GGD. Binnen enkele taken blijft het uiterst moeilijk om de personele bezetting op het gewenste en noodzakelijke niveau te houden. Veilig thuis maakt op dit moment een groei door en werkt aan doorontwikkeling. Belangrijke basis hiervoor vormt het landelijke actieprogramma “geweld hoort nergens thuis”. De insteek is om samen met het lokale veld en de beschermingsketen in te zetten op een zo effectief mogelijke werkwijze in samenhang met de gemeenten.

RUDD

Belangrijke ontwikkeling betreft de komst van Omgevingswet, aanpak asbestdaken, klimaatdoelen/energiebesparing en de overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten. Een financieel risico t.a.v. de overdracht van bodemtaken voor gemeenten hierin betreft de onduidelijkheid welke financiering hiervoor vanuit het rijk naar gemeenten gaat komen. Verder geeft de herijking van de verrekensystematiek over meer- en minderwerk, afhankelijk van de uiteindelijke vorm, onzekerheid over de gemeentelijke bijdrage.

VRD

De toenemende complexiteit van de samenleving heeft ook tot gevolg dat rampen en crises complexer worden. Maatschappelijke onrust kan al snel ontstaan bij verstoringen in het dagelijks leven. De aanpak van deze verschillende crises vraagt om een flexibele en wendbare crisisorganisatie die kan opschalen naar behoefte. Er wordt gezocht naar een ander, toekomstbestendig systeem voor brandweezorg. Om dit te realiseren worden over een periode van 5-10 jaar de noodzakelijke veranderingen doorgevoerd om te komen tot een ander systeem van brandweezorg. Deze aanpak moet er vervolgens voor zorgen dat vrijwilligheid de pijler onder de brandweezorg in Drenthe blijft én moet voorkomen dat de kosten van de brandweer in de toekomst te hoog worden.

Grondbeleid

Grondbeleid

Onder grondbeleid wordt verstaan het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Gelet op deze risico's is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Nota Grondbeleid

In de raadsvergadering van 25 juni 2015 is de nota Grondbeleid 2015 vastgesteld. Doel van deze nota is het actualiseren van en het inzicht bieden in de hoofdlijnen voor het voeren van een samenhangend, strategisch en effectief grondbeleid.

In de nota wordt een beschrijving gegeven van:

- Het juridisch kader voor het grondbeleid (wetgeving en overheidsbeleid).
- Het grondbeleid, de keuze tussen actief en facilitair grondbeleid en de samenwerking met derden.
- De verschillende aspecten die een rol spelen bij de verwerving van grond.

- Het gronduitgifte- en prijsbeleid.
- De financiële kaders voor grondexploitatie.

In 2019 is gestart met een inventarisatie en actualisatie van het huidige gewenste grondbeleid. De verwachting is dat in het najaar 2021 een nieuwe nota zal worden voorgelegd.

De financiële positie

Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden verhaald in de grondopbrengst inclusief een bijdrage in de infrastructuur in de ruimste zin van het woord.

Financiële positie per complex per 01 januari 2021

Complex	boekwaarde* 1-1-2021	m2 nog te verkopen	verwacht resultaat	verwachte einddatum
Nooitgedacht	€ 5.592.021	66.291	€ 354.650	2025
Bloemakkers	€ 1.118.744	16.728	€ 92.095	2023
Eext noord oost	€ -43.855	0	€ 21.033	2021
SWS Oostermoer	€ 159.265	2.443	€ 3.488	2022
Gasteren	€ -96.487	0	€ 61.722	2021
Totaal	€ 6.729.688	85.462	€ 532.988	

*Boekwaarde = gemaakte kosten -/- gerealiseerde opbrengsten

Van de complexen worden bij de najaarsbijstellingen en de jaarrekening afzonderlijke voortgangsrapportages opgenomen.

De Kavels in Gasteren en Eext zijn inmiddels allemaal uitgegeven. Deze exploitaties zullen nog in 2021 worden afgesloten. Op de voormalige schoollocatie in Gieterveen wordt inmiddels gebouwd. Alle kavels zijn verkocht of in optie gegeven. Binnen het woonplan Nooitgedacht zijn nog voldoende mogelijkheden. Diverse gevarieerde kavels worden aangeboden of ontwikkeld. Deelgebied de Es zal in 2021 verder worden verkaveld. Samen met een architecten wordt het ontwikkelingsplan verder uitgewerkt. In Anloo worden al enige tijd, samen met dorpsbelangen Anloo, de mogelijkheden onderzocht voor nieuwbouw aan de Raatakkers 2e fase.

De bedrijfskavels op Bloemakkers zijn grotendeels verkocht en op een aantal kavels wordt inmiddels gebouwd. Er zijn nog enkele kavels zijn beschikbaar. De vraag naar en mogelijkheden voor nieuwe bedrijfskavels wordt de komende periode verder verkend.

Algemene reserve grondbedrijf en weerstandsvermogen

Verliezen kunnen het gevolg zijn van twee soorten risico's:

- voorzienbare (exploitatie) risico's;
- onvoorzienbare of algemene (conjuncturele of markt) risico's.

De voorzienbare risico's blijken uit de jaarlijkse toelichtingen op de bouwrekeningen. Ook voor onvoorzienbare risico's, ontstaan door negatieve conjuncturele ontwikkelingen en/of rentestijging, dient een algemene reserve grondbedrijf in stand te worden gehouden. Het bepalen van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve grondbedrijf is niet eenvoudig, omdat de omvang afhangt van onzekere factoren als marktontwikkelingen, de rentestand en de verwachte resultaten.

Geconcludeerd kan worden dat, mede op basis van de boekwaarden, de grootste risico's betrekking hebben op de complexen Nooitgedacht en Bloemakkers. De beoordeling of er voldoende reserves zijn om de risico's te kunnen opvangen is lastig. We trachten hieronder een reëel en zo compleet mogelijk beeld te geven.

Weerstandsvermogen conform de nota grondbeleid

In de nota Grondbeleid is de minimale omvang van het weerstandsvermogen ten behoeve van algemene risico's gesteld op 15% van de positieve boekwaarden, vermeerderd met de nog te maken kosten, het krediet voor strategische aankopen en het verwachte eindresultaat.

Weerstandsvermogen	
Positieve boekwaarde onderhanden werk per 01-01-2020	€ 6.729.688
Krediet voor strategische aankopen	€ 422.121
Verwachte nog te maken kosten onderhanden werken	€ 4.769.849
Verwachte toekomstige negatieve resultaten grondbedrijf	€ -
Totaal	€ 11.921.658
Het benodigde weerstandsvermogen bedraagt	€ 1.788.249 (15%)

Het benodigde weerstandsvermogen bedraagt € 1.788.249 (15% van € 11.921.658).

Risico's per exploitatie

Naast een beoordeling van het weerstandsvermogen van het totale grondbedrijf is het ook mogelijk om de risico's per exploitatie in beeld te brengen. Voor de risicoberekening zijn we ervan uitgegaan dat een aantal risico's zich voor zal doen.

De berekende risico's zijn:

- De looptijd van de grondexploitatie is (2 jaar) langer dan begroot.
- De jaarlijkse kostenstijging is (1%) hoger dan begroot
- De opbrengstinflatie van de grondexploitatie is (1%) lager dan begroot
- Het rentepercentage over de boekwaarde is (1%) hoger dan begroot.

Risico per exploitatie	
Complex	Risico
Nooitgedacht	€ 1.165.366
Bloemakkers	€ 147.849
Eext noord-oost	€ -
SWS Oostermoer	€ 18.336
Gasteren	€ -
Totaal	€ 1.331.551

Op basis van de analyse per exploitatie is sprake van een lager risico (€ 1.395.000) dan op basis van de berekening van het benodigd weerstandsvermogen (€ 2.134.000) voor het totale grondbedrijf.

Algemene reserve grondbedrijf

De algemene reserve grondbedrijf is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid. Het college heeft daarom in 2020 € 4.000.000 vanuit de reserve grondbedrijf vrij te laten vallen ten gunste van de Vrije Algemene Reserve. De verwachte hoogte van de reserve grondbedrijf per 1 januari 2022 is € 3.109.755.

Algemene reserve grondbedrijf	
saldo per 01-01-2021	3.027.000
mutaties 2021	0
saldo 31-12-2021	3.027.000
verwacht resultaat 2021 (te verwerken in 2022)	3.488
Algemene reserve per 31-12-2021	3.027.000

Conclusie

Het hoogste van de twee berekende risicobedragen is € 1.788.249. Dit is het minimaal benodigde weerstandsvermogen. De algemene reserve grondbedrijf voldoet aan deze eis. Het risicobedrag is ook opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Actualiteit

Vennootschapsbelasting (VPB)

Beoordeling Vpb-plicht

Uit de (voorlopige) berekening van de fiscalist komt naar voren dat vanaf 2021 waarschijnlijk een bescheiden positief fiscaal resultaat wordt bereikt. Hierover dient vennootschapsbelasting te worden betaald.

Financiële begroting

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de OZB, de toeristenbelasting, de forensenbelasting en de uitkering uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als de riool- of afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's waarvan ze voor een deel de kosten dekken, onder de baten verantwoord. Voor het totaalbeeld van alle lokale heffingen wordt verwezen naar paragraaf Lokale heffingen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In de tabel wordt een overzicht gegeven van de algemene dekkingsmiddelen. Onder de tabel worden de onderdelen kort toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

	Realisatie	Begroting					Toelichting
	2020	2021*	2022*** *	2023	2024	2025	
(bedragen x € 1.000)							* Raming inclusief begrotingswijzigingen t/m bestuursrapportage 2021.
Lokale heffingen:							** Algemene uitkering uit het gemeentefonds o.b.v. de meicirculaire 2021,
Onroerende zaakbelastingen	4.500	4.517	4.697	4.837	4.977	5.117	exclusief integratie-uitkering sociaal domein. Inclusief verwacht
Toeristenbelasting	1.296	1.646	1.746	1.796	1.846	1.896	herverdeeleffect in 2023.
Forensenbelasting	161	142	168	168	168	168	*** Gepronosticeerde stand per 31 december.
Algemene uitkering uit het gemeentefonds**	28.109	28.491	29.223	29.469	29.828	30.419	*** De ramingen 2022 ev zijn inclusief de nieuwe voorstellen
Dividenden	228	285	285	285	285	285	
Vrije Algemene Reserve***	8.347	5.427	3.066	2.257	1.688	1.552	
Totaal algemene dekkingsmiddelen	42.641	40.508	39.185	38.812	38.792	39.437	
Bedrag voor onvoorzien	0	17	17	17	17	17	

Toelichting algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Lokale heffingen

De inkomsten uit de OZB voor 2022 zijn geraamd op basis van een trend van 1,5% (€ 68.000) en areaalontwikkeling (€ 112.000).

Voor het jaar 2023 is de raming gebaseerd op de OZB-opbrengst van het voorafgaande jaar plus de meeropbrengst op basis van een trend van 2% (€ 90.000) en areaal accres (€ 50.000). Voor de jaren 2024 en 2025 gaat het structureel om een trend van 2% (€ 90.000) en een areaal accres van € 50.000 per jaar.

De ramingen voor de forensenbelasting worden bepaald door de raming van een voorafgaand jaar plus de trendmatige ontwikkeling. In 2022 wordt de opbrengst daarnaast verhoogd met € 20.000

omdat de opbrengst structureel hoger dan de raming. De aanpassing heeft geen gevolgen voor de tarieven.

De opbrengst toeristenbelasting wordt voor 2022 structureel verhoogd met € 100.000. Voor de jaren 2023 - 2025 structureel elk jaar met een bedrag van € 50.000. De aanpassing heeft geen gevolgen voor de tarieven en is het gevolg van een hoger aan overnachtingen.

Voor het beleid omtrent de lokale heffingen wordt verder verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds.

De algemene uitkering is berekend op basis van de meicirculaire 2021.

Dividenden

De gemeente Aa en Hunze ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen uit hoofde van haar aandelenbezit in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Enexis, Essent Milieu en de Waterleidingmaatschappij Drenthe.

Vrije Algemene Reserve (VAR)

Voor 2022 wordt per saldo een onttrekking aan de VAR verwacht van € 2.361.000 (saldo van stortingen ad € 363.000 en onttrekkingen ad € 2.724.000). Voor de periode 2023-2025 wordt per saldo een vermindering van € 1.514.000 (saldo van stortingen ad € 38.000 en onttrekkingen ad - € 1.552.000) geraamd.

Saldo financieringsfunctie

De gemeente Aa en Hunze heeft ter financiering van haar activiteiten in het verleden totaal € 11,7 miljoen aangetrokken. De boekwaarde hiervan bedraagt op 1 januari 2022 € 6,5 miljoen. De hiermee gepaard gaande rentelasten bedragen € 5.400. Deze lasten worden volledig toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen.

Bedrag voor onvoorzien

In de begroting is een bedrag op genomen van € 17.000.

Overhead en vennootschapsbelasting

Overzicht van de kosten van overhead

Met ingang van 2017 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. Eén van de wijzigingen betreft de toerekening van overhead. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In het gewijzigde BBV worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd maar centraal onder een afzonderlijk taakveld. Hiermee vervalt de noodzaak van een complexe en veelal ondoorzichtige kostentoerekening aan alle gemeentelijke taken en activiteiten. Deze methodiek is ook van toepassing op de toerekening van rente. De bepalingen en richtlijnen van de notitie hebben geleid tot aanpassing van het gemeentelijk rentebeleid. Hiervoor is de rentenota 2017 opgesteld. Deze nota is op 29 juni 2017 vastgesteld in de raad. De bepalingen en richtlijnen voor de toerekening van rente zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018.

Hiermee winnen begroting en verantwoording aan transparantie; de raad kan beter sturen op de bedrijfsvoering. Bovendien kan door het hanteren van een eenduidige systematiek een betere vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven is een apart overzicht opgenomen van de kosten van de overhead. Dit overzicht is opgenomen bij het overzicht 'Lasten en baten per pijler.

Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

Beoordeling Vpb-plicht.

Voor het jaar 2019 heeft er wederom een beoordeling plaatsgevonden van de gemeentelijke activiteiten. Door een herijking van de grondexploitaties en een positieve tendens in de verkopen van de verschillende grondexploitaties is opnieuw een beoordeling uitgevoerd. Uit deze beoordeling is naar voren gekomen dat het grondbedrijf vanaf 2019 belastingplichtig is. Over het jaar 2019 hebben we voor de eerste keer aangifte vennootschapsbelasting ingediend bij de belastingdienst. We hebben over 2019 een fiscaal verlies van € 50.000 gerealiseerd, dat met toekomstige winsten gecompenseerd kan worden. Uit de (voorlopige) berekening 2020 van de fiscalist komt naar voren dat in 2020 een klein verlies verwacht wordt en dat vanaf 2021 waarschijnlijk een positief fiscaal resultaat bereikt wordt.

Stand en verloop van de reserve en voorzieningen

De genoemde saldi van reserves en voorzieningen zijn inclusief de voorstellen zoals die in de begroting 2022 en de meerjarenbegroting zijn opgenomen

Stand en verloop van de reserves en voorzieningen

Omschrijving	2022			2023			2024			2025			2026	
	Sald o	Stortin g	Onttrekki ng	Sald o	Stortin g	Onttrekki ng	Sald o	Stortin g	Onttrekki ng	Sald o	Stortin g	Onttrekki ng	Sald o	Sald o
(bedragen x € 1.000)														
Algemene reserves	14.108	446	3.637	10.917	38	847	10.108			569	9.539		136	9.403
Bestemmingsreserves	9.720	19	187	9.552	19	187	9.384	19	187	9.217	19	187	9.049	
Voorzieningen	5.340	2.635	2.322	5.653	1.945	2.135	5.463	1.945	1.947	5.460	1.945	2.006	5.399	
Totaal	29.169	3.099	6.146	26.122	2.002	3.169	24.955	1.964	2.703	24.216	1.964	2.329	23.851	

Verloop Algemene Reserves

Uitgelicht:

Verloop Algemene Reserves

De algemene reserve bestaat uit de WAR (Weerstandsdeel algemene reserve), de Algemene reserve van het grondbedrijf en de VAR.

De stand van de WAR en de reserve grondbedrijf is aan het eind van 2025 respectievelijk € 5,7 miljoen en € 2,1 miljoen. In deze begroting wordt een onttrekking aan de reserve grondbedrijf voorgesteld van € 690.000. Aan de WAR wordt geen stortingen en/of onttrekking gedaan.

In de jaren 2022 tot en met 2025 wordt een beslag op de VAR gelegd van in totaal € 4,1 miljoen voor de dekking van de incidentele ambities.

De reserve wordt aangevuld met een bedrag van in totaal afgerond € 0,2 miljoen door de incidentele toevoeging van het structurele begrotingsresultaat.

Verloop Vrije Algemene Reserve (VAR)

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
(bedragen x € 1.000)				
geprognosticeerde stand per 1 januari	5.427	3.066	2.257	1.688
storting	363	38	0	0
onttrekking	2.724	847	569	136
geprognosticeerde stand per 31 december	3.066	2.257	1.688	1.552

Totaaloverzicht van reserves en voorzieningen

De voorstellen zoals die in de begroting 2022 zijn opgenomen resulteren in een verwachte stand van de VAR per 31 december 2025 van afgerond € 1,6 miljoen.

**Totaaloverzicht
van reserves en
voorzieningen**

Omschrijving	2022			2023			2024			2025			2026	
	Sald o	Stortin g	Onttrekki ng	Sald o	Stortin g	Onttrekki ng	Sald o	Stortin g	Onttrekki ng	Sald o	Stortin g	Onttrekki ng	Sald o	Sald o
(bedragen x € 1.000)														
Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR)	5.653			5.653			5.653			5.653			5.653	
Vrije Algemene Reserve (VAR)	5.427	363	2.724	3.066	38	847	2.257			569	1.688		136	1.552
Algemene reserve grondbedrijf	3.028	83	913	2.198			2.198			2.198				2.198
Totaal algemene reserves	14.108	446	3.637	10.917	38	847	10.108			569	9.539		136	9.403
Reserve Sociaal domein	0			0			0			0			0	
Bovenwijkse voorzieningen	65			65			65			65			65	
Risico nieuwe sociale wetgeving	100			100			100			100			100	
Incidentele dekkingsmiddelen	4.632			4.632			4.632			4.632			4.632	
ADHB	26			26			26			26			26	
Investeringsregeling Landelijk Gebied	5			5			5			5			5	
Egalisatiereserve Groot onderhoud schoolgebouwen	175	19		194	19		213	19		232	19		251	
Dekking kapitaallasten diverse investeringen	4.717		187	4.530		187	4.344		187	4.157		187	3.970	
Totaal bestemmingsreserves	9.720	19	187	9.552	19	187	9.384	19	187	9.217	19	187	9.049	
Wegenonderhoud Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP)	136	770	865	41	770	778	34	770	753	52	770	647	175	
Technisch onderhoud gemeentebouwen	705	570	740	534	570	715	389	570	690	269	570	665	174	
Technisch onderhoud monumenten	44	194	238	0	194	185	9	194	158	46	194	209	32	
Schilderwerk gemeentebouwen	42	34	15	60	34	33	61	34	30	65	34	33	66	
Schilderwerk monumenten	85	97	87	96	97	92	101	97	70	128	97	120	105	
Groot onderhoud dorpshuizen	14	19	3	30	19	17	32	19	14	37	19	23	33	
Vijveronderhoud	186	60	200	47	60	60	47	60	60	47	60	60	47	
Pensioenvoorziening (vm) wethouders	4	52		56	52	83	25	52		77	52	75	53	
Groot onderhoud Grevelingskanaal	3.835	103	103	3.835	103	103	3.835	103	103	3.835	103	103	3.835	
Volkshuisvestingsfonds	290	45	2	332	45		377	45		422	45	2	465	
Totaal voorzieningen	5.340	2.635	2.322	5.653	1.945	2.135	5.463	1.945	1.947	5.460	1.945	2.006	5.399	

Totaal	29.16 9	3.099	6.146	26.12 2	2.002	3.169	24.95 5	1.964	2.703	24.21 6	1.964	2.329	23.85 1
--------	------------	-------	-------	------------	-------	-------	------------	-------	-------	------------	-------	-------	------------

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Reserve	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
(bedragen x € 1.000)					
Reserve dekking kapitaallasten	Dekking afschrijving	-187	-187	-187	-187
Totaal		-187	-187	-187	-187

Overzicht incidentele lasten en baten op voorzieningen

In het onderstaande overzicht zijn de incidentele lasten en baten op de voorzieningen opgenomen. Het gaat om uitgaven vanuit de meerjaren onderhoudsprogramma's. Er zijn geen incidentele baten. De voorzieningen worden op niveau gebracht door structurele stortingen vanuit de exploitatie.

Overzicht incidentele lasten en baten op voorzieningen

Omschrijving voorziening	lasten	baten
(bedragen x € 1.000)		
Wegenonderhoud	865	
Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP)	740	
Technisch onderhoud gemeentebouwen	238	
Technisch onderhoud monumenten	15	
Schilderwerk gemeentebouwen	87	
Schilderwerk monumenten	3	
Groot onderhoud dorpsuizen	200	
Vijveronderhoud	0	
Pensioenvoorziening (vm) wethouders	103	
Groot onderhoud Grevelingskanaal	2	
Volkshuisvestingsfonds	69	
Totaal	2.322	0

Balans en EMU overzicht

Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
	actueel				
(bedragen x € 1.000)					
Activa					
<u>Vaste activa</u>					
(Im)materiële vaste activa	43.194	47.110	48.733	48.075	45.828
Financiële vaste activa	1.923	1.923	1.923	1.923	1.923
Totaal vaste activa	45.117	49.033	50.656	49.998	47.751
<u>Vlottende activa</u>					
Onderhanden werk waaronder bouwgrond	5.199	3.646	1.930	750	-355
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1jr	1.075	1.075	1.075	1.075	1.075
Liquide middelen	1.342	1.342	1.342	1.342	1.342
Overlopende activa	0	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	7.616	6.063	4.347	3.167	2.062
Totaal generaal	52.733	55.096	55.003	53.165	49.813
Passiva					
<u>Vaste passiva</u>					
Eigen vermogen	23.829	20.387	19.410	18.673	18.369
Voorzieningen	5.340	5.653	5.463	5.460	5.400
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	6.491	5.600	4.900	4.200	3.500
Totaal vaste passiva	35.660	31.640	29.773	28.333	27.269
<u>Vlottende passiva</u>					
Netto vlottende schulden looptijd < 1jr	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Overlopende passiva	10.573	16.956	18.730	18.332	16.044
Totaal vlottende passiva	17.073	23.456	25.230	24.832	22.544
Totaal Passiva	52.733	55.096	55.003	53.165	49.813

EMU-saldo 2021-2025

EMU-saldo 2021-2025

Nr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
(bedragen x € 1.000)						
+1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.568	363	38	-233	
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.665	2.726	2.769	2.943	2.840
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.950	2.635	1.945	1.945	1.945
-4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd (geplande uitgaven)	3.270	6.643	4.393	2.284	593
+5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.					
+6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord:					
-7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	666	1.146	1.008	760	779
+8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord:	2.387	2.716	2.681	1.949	1.894
-9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen.	2.677	2.323	2.135	1.947	2.006
-10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten. Verkoop van effecten:					
11a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)		n	n	n	n
11b	Zo ja, wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst op de exploitatie?					
	Berekend EMU-saldo	1.957	-	-103	1.613	3.301
			1.672			

Investerings 2022

Investerings 2022

Voor 2022 zijn de volgende uitbreidings- en vervangingsinvesteringen opgenomen en verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2022.

De investeringen worden onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings 2022						
Pijler	Omschrijving	Bedrag	Jaarlast	Dekking	Indeling economisch/ Maatschappelijk nut	
Uitbreidingsinvesteringen						
2	Nieuwbouw basisschool de Kameleon Eexterveen (investering)	1.696.000	-50.880	Exploitatiebudget	Economisch nut	
2	Nieuwbouw basisschool de Kameleon Eexterveen aanpassing/optimalisatie parkeervoorzieningen en sportveld	160.000	-4.800	Algemene dekkingsmiddelen	Maatschappelijk nut	
4	Aanschaf toegang controlesysteem openlucht zwembaden Annen en Gieten	35.000	-2.500	Algemene dekkingsmiddelen	Economisch nut	
4	Renovatie toiletgroep en renovatie dak sportzaal de Strohhalm	115.000	-3.825	Algemene dekkingsmiddelen	Economisch nut	
4	Reconstructie rijbaan Rolde-Anderen	675.000	-20.250	Algemene dekkingsmiddelen	Maatschappelijk nut	
4	Herplanten van bomen langs het wegtrace Rolde- Anderen	125.000	-3.750	Algemene dekkingsmiddelen	Maatschappelijk nut	
4	Fietspad Ekehaar - Nijlande	730.000	-21.900	Algemene dekkingsmiddelen	Maatschappelijk nut	
4	Aanleg ontbrekende schakels voetpaden	190.000	-5.700	Algemene dekkingsmiddelen	Maatschappelijk nut	
5	Regelinstallatie gemeentehuis	60.000	-4.300	Algemene dekkingsmiddelen	Economisch nut	
5	Vervanging materieel BOR	461.000	-62.800	Algemene dekkingsmiddelen / Exploitatiebudget	Economisch nut	
5	Huisvesting BOR buitendienst Gieten	1.974.000	-52.470	Algemene dekkingsmiddelen / Exploitatiebudget	Economisch nut	
Vervangingsinvesteringen						
4	Openbare verlichting	274.000	-12.300	Algemene dekkingsmiddelen	Maatschappelijk nut	
5	Vervanging materieel buitendienst	337.500	-41.200	Algemene dekkingsmiddelen	Economisch nut	
5	Vervanging hardware	35.000	-7.200	Algemene dekkingsmiddelen	Economisch nut	
Totaal investeringen		6.867.500	-	293.875		

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor dat jaarlijks inzicht wordt gegeven in de terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.

Wachtgelden voormalige bestuurders

De geraamde wachtgelduitkeringen zijn het gevolg van burgemeester en wethouders wisselingen, waar nog wachtgeldverplichtingen tot 2024 uit voortvloeien. Voor het jaar 2022 is aan deze voormalige bestuurders een wachtgeld verschuldigd tot een bedrag van € 82.000. In 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen, als een wethouder niet terugkeert of in een nieuw college niet als wethouder wordt herbenoemd heeft hij/zij recht op een wachtgelduitkering. Dit kan betekenen dat de wachtgelden in 2022 hoger uitvallen. Gezien de onzekerheid, is hier nog geen extra bedrag voor opgenomen in de begroting 2022.

Pensioenuitkering voormalige bestuurders

In 2022 zal aan verschillende voormalige bestuurders of hun nabestaande een pensioenuitkering verschuldigd zijn van € 84.000. Dit bedrag komt rechtstreeks ten laste van de daarvoor ingestelde pensioenvoorziening voormalige wethouders. De hoogte van de voorziening is toereikend om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Bij de jaarrekening wordt jaarlijks nagegaan of de voorziening door mutaties nog toereikend is.

Lasten en baten per pijler

Lasten en baten per pijler

Recapitulatie totaal lasten en baten per pijler

Pijler	Raming			Mutatie reserves			Resultaat		
	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022	lasten 2022	baten 2022	saldo 2022
(bedragen x € 1.000)									
1	3.969	337	-3.632	0	18	18	3.969	355	-3.614
2	27.397	5.951	-21.446	18	34	16	27.415	5.985	-21.430
3	1.254	2.249	995	0	0	0	1.254	2.249	995
4	18.863	9.044	-9.819	0	126	126	18.863	9.170	-9.693
5	12.233	45.967	33.734	0	8	8	12.233	45.975	33.742
						0			
Algemeen totaal	63.716	63.548	-168	18	186	168	63.734	63.734	0

Toelichting

Het totaal van de begroting bedraagt afgerond € 64 miljoen. Per saldo wordt er € 168.000 gestort in en onttrokken aan de diverse reserves. Het resultaat van de begroting is verwerkt op taakveld 0.8.2 budgetruimte structureel binnen pijler middelen en ondersteuning.

Overzicht overhead

Overzicht overhead

Specificatie taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie

(bedragen x € 1.000)

0.4.1 Ondersteuning organisatie algemeen	4.52 6
0.4.2 Huisvesting	382
0.4.3 Apparaatskosten	1.02 6
0.4.4 Automatisering	1.24 1
Algemeen totaal	7.17 5

Toelichting

Onder pijler 5 Middelen en Ondersteuning valt taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie. Op dit taakveld wordt de overhead gepresenteerd. Het totaalbedrag aan overhead is per saldo € 7.175.000.

In het BBV is één uitzondering gemaakt op het verplicht centraal begroten van overhead. Dit betreft de toerekening van overhead aan grondexploitaties en te activeren investeringen. maken geen onderdeel uit van het totaal aan overhead.

De toerekening aan deze onderdelen voor respectievelijk € 58.000 en € 74.000 maken geen onderdeel uit van het totaal aan overhead.

Toelichting op de baten en lasten per pijler

Toelichting op de baten en lasten per pijler

Financiële begroting per pijler toelichting verschillen.

Conform BBV-artikel 19, lid a en b wordt in de toelichting overzicht lasten en baten per programma, het gerealiseerde bedrag van het vorig begrotingsjaar, het geraamde bedrag van het vorig begrotingsjaar na wijziging en het geraamde bedrag van het begrotingsjaar, opgenomen. In geval van aanmerkelijk verschil met de raming, respectievelijk de realisatie, van het vorig, respectievelijk voor vorig, begrotingsjaar worden deze verschillen toegelicht.

1. Bestuur en participatie

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
		rekening	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting
		2020	2020	2021	2021	2022	2022
(bedragen x € 1.000)							
0.1	Bestuur	1.724	4	1.799	0	1.332	0
0.2	Burgerzaken	673	308	793	324	719	324
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.605	-5	1.668	5	1.668	5
1.2	Openbare orde en veiligheid	711	28	359	33	233	8
6.1	Samenkracht en participatie	8	0	329	0	17	0
Resultaat voor bestemming		4.722	335	4.948	362	3.969	337
1.99	Bestemmingen	204	427	0	658	0	18
Totaal bestemmingen resultaat		204	427	0	658	0	18
Resultaat na bestemming		4.926	762	4.948	1.020	3.969	356

Het verschil ten opzichte van 2021 wordt o.a. veroorzaakt door mutaties salarissen en afschrijving. Daarnaast is sprake van incidenteel vervallen ramingen voor Regiodeal, corona, dorpenfestival, dualisering, brandveiligheid, gebiedsfonds, verkiezingen en griffie.

2. Zorg

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
		rekening	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting
		2020	2020	2021	2021	2022	2022
(bedragen x € 1.000)							
4.1	Openbaar basisonderwijs	66	0	84	0	54	0
4.2	Onderwijshuisvesting	718	18	695	20	693	20
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	939	141	1.200	204	1.160	204
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.287	120	3.687	362	2.482	129
6.2	Wijkteams	3.306	0	3.388	0	3.167	0
6.3	Inkomensregelingen	9.615	7.869	8.641	5.964	8.081	5.453
6.4	Begeleide participatie	101	0	88	0	75	0
6.5	Arbeidsparticipatie	317	13	313	10	309	10
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.601	5	1.167	12	1.169	12
6.71	Maatwerkdienst- verlening 18+	4.188	332	3.760	371	3.480	124
6.72	Maatwerkdienst- verlening 18-	6.032	31	5.357	0	4.354	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	33	0	28	0	28	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.516	25	1.435	0	1.134	0
7.1	Volksgesondheid	985	2	1.265	0	1.210	0
Resultaat voor bestemming		31.704	8.556	31.108	6.942	27.397	5.951
2.99	Bestemmingen	2.290	2.730	19	827	19	34
Totaal bestemmingen resultaat		2.290	2.730	19	827	19	34
Resultaat na bestemming		33.995	11.286	31.127	7.769	27.415	5.985

Het verschil t.o.v. 2021 betreft voornamelijk vervallen incidentele ramingen in het sociaal domein van met name de kosten voor jeugdzorg.

3. Economie, werk en recreatie

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
		rekening	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting
		2020	2020	2021	2021	2022	2022
(bedragen x € 1.000)							
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkelingen	341	0	2.453	0	43	0
3.2	Fysieke bedrijfs- en infrastructuur	93	142	337	266	513	443
3.3	Bedrijfsloket en – regelingen	6	-1	5	15	5	15
3.4	Economische promotie	207	1.556	375	1.784	205	1.792
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	595	8	852	0	488	0
Resultaat voor bestemming		1.242	1.706	4.023	2.065	1.254	2.249
3.99	Bestemmingen	2.231	2.229	0	2.534	0	0
Totaal bestemmingen resultaat		2.231	2.229	0	2.534	0	0
Resultaat na bestemming		3.473	3.935	4.023	4.599	1.254	2.249

Betreft vervallen incidentele ramingen van vitalisering vakantieparken en bermsloten.

4. Voorzieningen leefbaarheid en wonen

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
		rekening	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting
		2020	2020	2021	2021	2022	2022
(bedragen x € 1.000)							
2.1	Verkeer en vervoer	2.523	29	3.713	50	3.064	13
2.2	Parkeren	5		12		5	
2.5	Openbaar vervoer	0		7		5	
5.1	Sportbeleid en activering	247	234	282	155	229	137
5.2	Sportaccommodaties	1.904	181	1.845	409	1.770	473
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	446	69	485	27	366	16
5.5	Cultureel erfgoed	152	-30	372	27	186	27
5.6	Media	654	0	756	100	506	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.177	44	4.430	23	3.542	23
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	650	250	879	368	467	318
7.2	Riolering algemeen	1.542	2.107	1.448	2.054	1.475	2.075
7.3	Afval	2.266	2.695	2.465	3.055	2.227	2.847
7.4	Milieubeheer	950	28	1.850	296	639	0
7.5	Begraafplaatsen	251	145	278	130	271	130
8.1	Ruimtelijke ordening	780	59	757	6	735	6
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)	903	974	2.253	2.263	2.333	2.339
8.3	Wonen en bouwen	1.136	962	1.568	820	1.041	641
Resultaat voor bestemming		17.585	7.747	23.399	9.781	18.863	9.044
4.99	Bestemmingen	6.553	6.865	606	2.865	0	126
Totaal bestemmingen resultaat		6.553	6.865	606	2.865	0	126
Resultaat na bestemming		24.138	14.612	24.005	12.646	18.863	9.169

Het verschil ten opzichte van 2021 wordt met name veroorzaakt door vervallen incidentele ramingen voor knelpunten in de openbare ruimte, duurzaamheid en energietransitie, omgevingswet en vervallen incidentele raming inhuur voor bouwaanvragen.

5. Middelen en ondersteuning

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
		rekening	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting
		2020	2020	2021	2021	2022	2022
(bedragen x € 1.000)							
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	355	31	365	31	320	31
0.4	Ondersteuning organisatie	9.877	429	8.885	357	7.545	370
0.5	Treasury	-160	265	-287	223	-117	305
0.61	OZB woningen	0	3.405	116	3.399	119	3.399
0.62	OZB- niet woningen	0	1.095	35	1.118	36	1.118
0.64	Belasting Overig	2.326	1.760	2.301	1.923	2.226	1.923
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	39.088	0	39.416	0	38.272
0.8	Overige baten en lasten	8	190	527	550	2.078	550
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0		26	0	26	
	Resultaat voor bestemming	12.406	46.262	11.967	47.016	12.233	45.967
0.10	Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	848	0	0	0	0	0
0.99	Bestemmingen	2.814	5.741	1.576	4.597	0	8
	Totaal bestemmingen resultaat	3.663	5.741	1.576	4.597	0	8
	Resultaat na bestemming	16.068	52.003	13.543	51.613	12.233	45.975

Het verschil t.o.v. 2021 wordt met name veroorzaakt door mutaties van incidentele ramingen m.b.t. Corona, sturing en regie, onderuitputting rente en afschrijving, vervallen bijdragen vanuit de VAR en budgettair neutrale verrekeningen met andere pijlers.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Op grond van BBV-artikel 19, c wordt een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per pijler opgenomen.

Bij het opstellen van de begroting worden ramingen structureel of incidenteel opgenomen. Structureel zijn de ramingen die jaarlijks voorkomen. Bij het incidenteel opnemen gaat het om "eenmalige zaken", dan wel geldstromen waarvan de intentie is dat deze binnen een beperkt aantal jaren eindig zijn.

In onderstaande tabel zijn de incidentele ramingen op de pijlers binnen de exploitatie opgenomen over de jaren 2022 tot en met 2025. De bedragen in de kolom 2022 zijn de voorstellen ter afweging in 2022, zoals opgenomen in de 1^e begrotingswijziging 2022.

Pijler	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	totaal
Nieuwe ambities						
1	Budget opkomstbevorderende maatregelen gemeenteraadsverkiezingen	-20.000				-20.000
1	Opstellen nieuwe strategische toekomstvisie	-50.000				-50.000
2	Extra subsidie Stichting Attenta	-164.000				-164.000
3	Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-320.000
4	Dorpsplannen De Pol Grolloo		-	-		-500.000
			300.000	200.000		
4	Budget uitvoering Cultuurnota	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-200.000
4	Toegankelijkheid voetpaden	-60.000				-60.000
4	Aanvullende financiën project DAF (ICO cultuureducatie)	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-22.000
4	Wandelknooppuntennetwerk	-86.000	-86.000			-172.000
4	Werkzaamheden uitvoeringsprogramma woonvisie	-20.000				-20.000
5	Strategische deel van het informatiebeleid	-12.500				-12.500
5	Aanpassingen gemeentehuis	-127.000				-127.000
5	Investerings toekomstbestendige organisatie	-405.000	-50.000			-455.000
Ambities uit fmp begroting 2021						
1	Regio Deal	-205.000				-205.000
1	Sponsoring	-15.000				-15.000
2	IVN Natuur en Milieu educatie	-9.000				-9.000
2	Samen maak je de route - leerbudget en experimenteren in het sociaal domein	-25.000	-25.000			-50.000
2	Preventie, versterking voorliggend veld en impuls leefbaarheid & mobiliteit	-240.000				-240.000
3	Toekomst vakantieparken	-300.000				-300.000
4	Achterstallig onderhoud watergangen	-101.250	-			-202.500
			101.250			
4	Komgrenzen inrichten	-40.000				-40.000
4	Knelpunten in de openbare ruimte	-100.000				-100.000
4	Duurzaamheid en Energietransitie	-250.000				-250.000
4	Steenuil	-10.000				-10.000
5	Invoering Omgevingswet (doorontwikkeling op programma AndersOmDoen)	-200.000				-200.000
5	Doorontwikkeling buitendienst (BOR)	-149.000	-			-298.000
			149.000			
Totaal		2.724.000	847.000	336.000	136.000	4.042.000

Totaaloverzicht beleidsindicatoren

Pijler 1 Bestuur en participatie

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator	Bronjaar
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	1	2020
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,2	2018
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2	2020
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2,2	2018
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,8	2020

Pijler 2 Zorg

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator	Bronjaar
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0	2017
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	15	2019
Voortijdig schoolverlaters (voorheen vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	0,7	2020
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1%	2019
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	4%	2019
Werkloze jongere	% 16 t/m 22 jarigen	2%	2019
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	280,4	2020
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	183,6	2020
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,30%	2020
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,50%	2020
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3%	2019
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	700	2020

Pijler 3 Economie, Werk en Recreatie

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator	Bronjaar
Funciemenging	%	43%	2020
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	169,2	2020
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	555,5	2020
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	65,80%	2020

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator	Bronjaar
Niet-sporters	%	53,7	2016
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	150	2019
Hernieuwbare elektriciteit	%	16,9	2019

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator	Bronjaar
----------------	---------	------------------	----------

Formatie*	Fte per 1.000 inwoners	7,28	2022
Bezetting*	Fte per 1.000 inwoners	7,28	2022
Apparaatskosten*	Kosten per inwoner	€ 37	2022
Externe inhuur*	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	1,23%	2022
Overhead*	% van totale lasten	11,26%	2022
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	261	2020
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	1,3	2020
Demografische druk	%	86,4	2021
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	674	2021
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	737	2021

Bijlagen

Missie en toekomstvisie

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met de [Strategische Toekomstvisie 2020](#). Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen, onder andere in de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden.

Collegeprogramma 2018-2022

Via de link [Collegeprogramma 2018 - 2022](#) komt u bij het collegeprogramma uit. Met de Strategische Toekomstvisie en het financieel meerjarenperspectief in het achterhoofd hebben we het coalitieakkoord verder uitgewerkt (zowel op inhoud als op tijd en geld) in een collegeprogramma.

De pijlers uit de strategische toekomstvisie vormen de kapstok van het collegeprogramma. Per pijler is uitgewerkt hoe we vorm gaan geven aan onze ambities en aan Samen Doen. Daarnaast is per pijler uitgewerkt wat we inhoudelijk gaan doen in de komende bestuursperiode.